

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Lagstiftning om samordnad miljötillståndsprövning

1999-2000

nr 16

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår ett samordnat förfarande för prövningen av centrala utsläppstillstånd i vatten, luft och mark inklusive placeringen av deponier och vissa andra anläggningar. Det samordnade miljötillståndsförfarandet skulle hänföras till miljöprövningsnämnden. Förslaget berör de sektorer av miljön som naturligt kan sammanföras till en ändamålsenlig behandlingshelhet. Genom samordningen skulle tillståndsförfarandet förenklas väsentligt för sökanden samtidigt som resurserna och sakkunskapen skulle koncentreras och förvaltningen rationaliseras. En samordnad tillståndsprövning fokuserar helhetsbelastningen på miljön.

Den lagstiftning som berörs är gällande landskapslagstiftning om vatten, renhållning och hälsovård, blankettlagen om luftvård och landskapslagen om miljöprövningsnämnden. Den samlande faktorn är enligt förslaget en ny landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd, som innehåller gemensamma bestämmelser för tillstånden och anger miniminivån för det miljöskydd som måste följas vid tillståndsgivningen.

Förslaget ansluter sig till rådets direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet) och är en delimplementering av rådets direktiv 97/11/EG om ändring av direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

Syftet är att lagstiftningen skall träda ikraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRKORTNINGAR	5
ALLMÄN MOTIVERING	
1. Inledning	6
1.1 Nuvarande lagstiftning: mosaik	6
1.2 Tillstånden 1998 i siffror	7
1.3 Sammanhängande frågor	7
2. Utvärdering av dagens lagstiftning	7
3. EG och grannområden	9
3.1 EG:s reglering	9
3.1.1 IPPC-direktivet (9)	
3.1.2 Övriga direktiv (10)	
3.2 Rikslagstiftning	10
3.3 Sverige	11
4. Lagpaketet	12
4.1 Syfte	12
4.2 Innehåll	12
4.3 Normnivån	13
5. Miljötillstånd	14
6. Avgränsningar	15
7. Centrala frågor	16
7.1 Sökandens minskade arbetsbörda	16
7.2 Tillstånd söks hos miljöprövningsnämnden	16
7.3 Miljöprövningsnämnden söker lösningar	17
7.4 Förutsättningarna gäller verksamhet och verksamhetsutövare	17
7.5 Totaleffekten av miljöfarliga verksamheter behandlas samtidigt	17
7.6 Tillståndet revideras regelbundet	18
7.7 Kostnadseffektivt skydd	18
7.8 Rättssäkerhet och överprövning	18
7.8.1 En jämförelse (19)	
7.8.2 Ändamålsenlighet (19)	
7.8.3 Specialkunskaper och enhetlig praxis behövs (19)	
7.8.4 Allmänhetens förtroende (19)	
7.8.5 Förvaltningens rationalitet I (19)	
7.8.6 Förvaltningens rationalitet II (20)	
7.8.7 Världen måste gå vidare (20)	
7.8.8 Politisk styrning (20)	
8. Förslagets konsekvenser	20
8.1 Ekonomiska konsekvenser	20
8.2 Organisatoriska konsekvenser	21

8.3 Miljökonsekvenser	21
8.4 Konsekvenser för jämställdheten	21
9. Förslagets beredning	21
DETALJMOTIVERING	23
LANDSKAPSLAGEN OM MILJÖSKYDD OCH MILJÖTILLSTÅND	23
1 kap. Inledande bestämmelser	23
2 kap. Miljöskydd	26
3 kap. Tillståndsbehov	27
4 kap. Undantag från tillståndsbehov	28
5 kap. Tillståndsansökan och samtidig behandling	29
6 kap. Förutsättningar för tillstånd	30
7 kap. Tillstånd	30
8 kap. Tillståndets giltighet	32
9 kap. Anmälningsskyldighet och inskrivning i datasystemet	34
10 kap. Tillsyn	35
11 kap. Tvångsmedel	37
12 kap. Straff	38
13 kap. Ersättning	40
14 kap. Landskapsstyrelsens allmänna anvisningar och föreskrifter för miljö ...	40
15 kap. Övriga bestämmelser	41
16 kap. Ikraftträdelse	42
LANDSKAPSLAGEN OM MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDEN	43
VATTENLAG FÖR LANDSKAPET ÅLAND	45
LANDSKAPSLAGEN OM RENHÅLLNING	49
LANDSKAPSLAGEN OM HÄLSOVÅRDEN	50
Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd	51
1 kap. Inledande bestämmelser	51
2 kap. Miljöskydd	52
3 kap. Tillståndsbehov	53
4 kap. Undantag från tillståndsbehov	54
5 kap. Tillståndsansökan och samtidig behandling	55
6 kap. Förutsättningar för tillstånd	56
7 kap. Tillstånd	57
8 kap. Tillståndets giltighet	58
9 kap. Anmälningsskyldighet och inskrivning i datasystemet	60

10 kap. Tillsyn	61
11 kap. Tvångsmedel	63
12 kap. Straff	64
13 kap. Ersättning	66
14 kap. Landskapsstyrelsens allmänna anvisningar och föreskrifter för miljö ...	67
15 kap. Övriga bestämmelser	70
16 kap. Ikraftträdelse	71
 Landskapslag	
om ändring av landskapslagen om Ålands miljöprövningsnämnd	72
 Landskapslag	
om ändring av vattenlagen för landskapet Åland	74
 Landskapslag	
om ändring av landskapslagen om renhållning	81
 Landskapslag	
om ändring av landskapslagen om hälsovård	83
 BILAGOR	84
Parallelltexter	84
Landskapslagen om ändring av landskapslagen om Ålands miljöprov	84
Vattenlag för landskapet Åland	87
Landskapslagen om renhållning	101
Landskapslagen om hälsovården	105
Planerad förordningstext	106
Landskapsförordningen om hälsovården	106
Landskapsförordning om miljöskydd och miljötillstånd	109
Övriga bilagor	110
Skiss över lagstiftningens struktur	110
 Bihang	
IPPC-direktivet	
Lagen om ersättning för miljöskador FFS 737/1994	
Lagen om miljöskadeförsäkring FFS 81/1998	

FÖRKORTNINGAR

<i>BAT</i>	Bästa tillgängliga teknik; internationellt begrepp som definieras i detta lagförslag
<i>IPPC-direktivet</i>	Rådets direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (Integrated Pollution Prevention and Control)
<i>Luftvårdens blankettlag</i>	Landskapslagen om tillämpningen av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften (ÅFS 32/1991), innefattar luftvårdslagen (FFS 67/1982) och luftvårdsförordningen (FFS 716/1982)
<i>Miljötillståndslagen</i>	Förslaget till landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd
<i>Renhållningslagen</i>	Landskapslagen om renhållning (ÅFS 3/1981, ändrad 91/1998)
<i>Vattenlagen</i>	Vattenlag för landskapet Åland (ÅFS 61/1996)

ÖVRIG LAGSTIFTNING SOM BERÖRS AV FÖRSLAGET

- Landskapslagen om hälsovården (ÅFS 36/1967), ändring av 26 §
- Landskapsförordningen om hälsovården (ÅFS 63/1973), ändring av vissa bestämmelser i anslutning till ovannämnda bestämmelser
- Landskapslagen om miljöprövningsnämnden (ÅFS 65/1997)
- Ålands landskapsstyrelses beslut om tillämpning i landskapet Åland av vissa statsrådsbeslut rörande åtgärder mot förorening av luften (ÅFS 69/1996); given i stöd av luftvårdens blankettlag 1 §. Regler om luftkvaliteten, regler om utsläpp och regler om produkter sammansättning, 14 stycken författningar

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Miljöförorening hanteras i landskapet i huvudsak genom lagstiftning som reglerar förutsättningarna att erhålla utsläppstillstånd och genom administrativa myndighetsbeslut om beviljande av sådana tillstånd. Miljöförorening har förebyggts närmast som punktbelastningar.

Tillståndssystemet är ett effektivt sätt att förebygga miljöförorening samtidigt som vissa privaträttsliga frågor, som egendomsskyddet, tillvaratas. I landskapslagstiftningen innebar stiftandet av vattenlagen för landskapet Åland jämte landskapslagen om miljöprövningsnämnden att landskapet erhöll en modern tillståndslagstiftning i vattenfrågor, vilka är väsentliga för landskapet, och en från landskapsstyrelsen möjligast fristående och självständig tillståndsmyndighet i vattenfrågor. Landskapsstyrelsens syfte var att främja utvecklingen mot neutrala, från landskapsstyrelsens politiska beslutsfattande fristående prövningsmyndigheter i komplexa frågor där enhetlig praxis effektiviserar förvaltningen och provningssystemet tryggar lika behandling och förutsägbarhet. Ett modernt tillståndssystem är genomfört endast vad avser vattenfrågor och vad gäller provningssystemet är det även för vattentillståndens del genomfört endast delvis.

EG:s miljölagstiftning kräver nu att landskapet har ett samordnat miljötillståndssystem. Rådets direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet) utgår från en enhetlig och övergripande tillståndsprövning. För att motsvara EG-kraven behöver landskapet därför utveckla sitt tillståndssystem.

1.1 Nuvarande lagstiftning: mosaik

Miljötillståndslagstiftningen i landskapet är ordnad i sektorlagar. För avfallssektorn gäller landskapslagen om renhållning (ÅFS 3/1981, ändrad 91/1998) och därtill landskapslagen om hälsovården (ÅFS 36/1967). För vattensektorn gäller vattenlagen för landskapet Åland (ÅFS 61/1996) och för luftområdet en blankettlag om luftvården (landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften ÅFS 32/1991). Var och en av de nämnda lagarna är från olika tidsåldrar och innehåller egna bestämmelser om förutsättningarna för utsläppstillstånd.

Tillståndsprövningen görs dessutom av olika myndigheter. Avfallstillstånden och förläggningstillstånden i hälsovårdslagstiftningen prövas av hälsonämnden, vattentillstånden av miljöprövningsnämnden och lufttillstånden av miljöbyrån inom landskapsstyrelsens allmänna förvaltning.

Denna mosaik av förutsättningar för utsläppstillstånd och tillståndsprövande myndigheter är inte förenlig med dagens miljötänkande där man eftersträvar en helhetsbedömning av en anläggnings miljöpåverkan. Den utgör inte heller rationell förvaltning med det tillvaratagande av person- och kunskapsresurser som är behövligt.

1.2 Tillstånden 1998 i siffror

1998 behandlades 118 vattentillstånd, 10-12 förläggningstillstånd, 0 lufttillstånd och 2 avfallstillstånd. Av vattentillstånden berörde 68 stycken ledande av avloppsvatten från enskilda hushåll.

Som god tvåa efter vattentillstånden borde avfallstillstånden (inklusive förläggningstillstånd enligt hälsovårdslagstiftningen, till exempel för deponier) komma. Renhållningslagen i den reviderade version som innehöll regleringen av avfallstillstånd trädde i kraft 1.11.1998. Det förväntas att den föreslagna miljötillståndslagstiftningen aktiverar denna sektor.

De beviljade förläggningstillstånden enligt 26 § hälsovårdslagen och katalogen i 10 § hälsovårdsförordningen gällde allt från vindkraftverk till tvätterier.

1.3 Sammanhängande frågor

Med utsläppstillstånden sammanhänger frågor om tillsyn, inlösen, ersättningar och straff. Av nugällande lagstiftning reglerar vattenlagen alla dessa frågor. Övrig landskapslagstiftning reglerar den delvis eller inte alls:

- Vattenlag för landskapet Åland (ÅFS 61/1996): Ersättning och inlösen regleras i 7 kapitlet, straffbestämmelser finns i 9 kapitlet.
- Landskapslag om renhållning (ÅFS 3/1981, 91/1998); straffbestämmelse i 37 §.
- Landskapslagen om hälsovården (ÅFS 36/1967); straffbestämmelse i 89 §.
- Luftvård; blankettlagstiftning, som riket.

Tillsynsbestämmelserna varierar likaså.

Landskapslagen om naturvård (ÅFS 82/1998), som inte inbegrips i denna framställning, behandlar inlösen och ersättning i 7 kapitlet; straff och andra påföljder i 8 kapitlet.

2. Utvärdering av dagens lagstiftning

Dagens miljötänkande är helhetsinriktat. En planerad verksamhets totaleffekt beaktas. Man beaktar miljöbelastningarna under verksamhetens livscykel (från vaggan till graven); man beaktar den belastning en verksamhet medför på luft, vatten och mark tillsammans och man beaktar till och med den belastning den medför gemensamt med andra verksamheter inom ett geografiskt område, som kan vara allt från en viss sjö till hela jordklotet och atmosfären.

Det tankesätt man utgår från är vidare kommande generationers rättighet att ärva ett friskt jordklot, vatten man kan simma i och luft man fritt kan andas - och vår skyldighet att ta tillvara dessa grundläggande livsbetingelser för deras räkning.

Vår miljötillståndslagstiftning splittrar prövningen av utsläppstillstånd på olika myndigheter. Detta skapar olika problem. Det medför:

- att ingen har kontroll över *helhetsbelastningen på miljön*. Det ges tillstånd att förorena utan att sakkunniga på olika områden har konfererat med varandra och utan att prövningen avser hela den miljöbelastning som en anläggnings direkta föroreningar medför.
- en onödig *tillståndsbyråkrati* för sökanden, som ofta behöver tillstånd enligt åtminstone två av ovan nämnda lagar. Till exempel skall förläggningen av en deponi inte prövas endast enligt hälsovårdslagstiftningen och avfallsregleringen, utan också enligt vattenlagstiftningen. Sökanden behöver då vända sig med två ansökningar till två myndigheter som gör var sin (begränsade) prövning av samma anläggning.
- att landskapets *expertresurser* inte är ändamålsenligt koordinerade och samlade med hänsyn till den synergieffekt som kunde uppnås med en annan organisering av tillståndsprövningen.
- att landskapets *förvaltning* inte är effektivt och rationellt organiserad för undvikande av överlappande kompetensområden och dubbelarbete.

Olägenheterna för sökanden, förvaltningen och miljön sammanfaller. Tillståndslagstiftningen motsvarar inte aktuella krav avseende miljöhänsynen, men inte heller avseende samhällets utveckling av sakkunskap eller kraven på en förenkling av administrationen för medborgarnas del och för förvaltningens del.

Vid revideringen av renhållningslagen och införandet av avfallstillstånden i enlighet med EG-direktiven om avfall och farligt avfall noterades att tillståndsbyråkratin behövde begränsas (landskapsstyrelsens framställning 19/1997-98). Regleringen av avfallstillstånden har inte haft den genomslagskraft som den borde ha haft. En samordning beräknas automatiskt korrigera läget.

Även det tidigare nämnda IPPC-direktivet förutsätter att tillståndsprövningen gällande förorening av vatten, luft och mark samordnas.

3. EG och grannområden

3.1 EG:s reglering

EG (och EEG) har utfärdat omkring 200 miljörättsakter. Av dem har cirka 90 % behövt implementeras nationellt. Direktiven har vanligen angett en miniminivå för miljöskyddet och de har inte hindrat att ett strängare miljöskydd införts i den egna lagstiftningen. Fullständig harmonisering från vilket medlemsländerna inte har fått avvika har framförallt varit olika miljökrav på produkter.

Ifråga om luft och vatten har gemenskapen utfärdat utsläppsbestämmelser. Marken har skyddats indirekt mot utsläpp genom avfallsbestämmelser och vattenskyddsbestämmelser.

3.1.1 IPPC-direktivet

IPPC-direktivet, eller Rådets direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (Integrated Pollution Prevention and Control), antogs 1996 med en genomförandetid på tre år. Direktivet skulle vara implementerat hösten 1999. Syftet med direktivet är framförallt att ingripa i större industriers utsläpp och att genom samordning förebygga och minska föroreningar till luft, vatten och mark (jämför avfallsåtgärder). De verksamheter som direktivet närmast berör räknas upp i en bilaga och är bland andra energisektorn, produktion och omvandling av metaller, mineralindustri, kemisk industri, avfallshantering, livsmedelsindustri och stora lantbruksanläggningar. Landskapet berörs i ett säkert fall beträffande energisektorn och inom överskådlig framtid i 2-3 eventuella ströfall därutöver. Trots det måste hela direktivet införas i lagstiftningen.

Medlemsländerna *skall säkerställa att inga nya anläggningar* drivs utan tillstånd som beviljats enligt direktivet. Beträffande befintliga anläggningar är övergångstiden åtta år, och slutar 24.9.2004. Det gäller dock inte alla bestämmelser.

Direktivet förpliktar medlemsstaterna att förenhetliga tillståndssystemen vad gäller de verksamheter som räknas upp i bilagan. Det förpliktar inte till att koncentrera handläggningen till en myndighet, utan tillåter att flera myndigheter deltar, bara tillståndsprövningen är helt samordnad. I praktiken betyder det dock ett enda tillstånd för luft, vatten och avfall prövat av en och samma myndighet.

Medlemsländerna *förbinder sig att regelbundet förnya sin prövning* av givna tillstånd och vid behov uppdatera tillståndsvillkoren (artikel 13). I direktivet anges inte hur ofta en förnyad översyn av tillståndet och villkoren skall göras. Det är en bedömningsfråga som lämnas till prövningsmyndigheten. Även en ändring av verksamheten medför ny översyn av tillståndet.

Direktivets artikel 3 anger allmänna principer för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter, däribland att *ingen betydande förorening får orsakas* och att energianvändningen skall vara effektiv.

Direktivet innehåller bestämmelser om ansökans innehåll (artikel 6) och beslutet och villkoren i beslutet (artikel 8-9). Direktivet definierar ytterligare bästa tillgängliga teknik

(artikel 2.11) och förpliktar till övervakning av den tekniska utvecklingen (artikel 10-11).

3.1.2 Övriga direktiv

Ett antal sektorvisa EG-direktiv om utsläpp har givits före IPPC-direktivet. De förblir i kraft. Det enda undantaget är ramdirektivet om bekämpning av luftförorening från industrianläggningar (84/360/EEG) som upphävs inom 11 år. Detta ramdirektiv åtföljs av tre dotterdirektiv och de gäller förbränningsanläggningar. Luften berörs ytterligare av direktiv 94/63/EG om begränsning av flyktiga organiska föroreningar och ett antal luftkvalitetsdirektiv.

Vattenföroreningar behandlas bland annat i det allmänna vattenutsläppsdirektivet 76/464/EEG om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö och grundvattendirektivet 80/68/EEG om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen.

Regleringen av avfall finns i avfallsdirektivet 91/156/EEG, direktivet om farligt avfall 91/689/EEG och i vissa andra bestämmelser som berör avfallstransporter, förpackningar och enskilda produkter som spilloljor, PCB osv.

Övrig miljölagstiftning gäller framför allt miljökonsekvensbedömningar (85/337/EEG, ändrat 97/11/EG). Naturvårdsdirektivet har ingen direkt betydelse för denna framställning.

3.2 Rikslagstiftning

I riket har redan tidigare förelegat ett gemensamt miljötillståndssystem för fyra olika sektorlagen: placering enligt lagen om grannelagsförhållanden, förläggning enligt hälsovårdslagstiftningen, lufttillstånd enligt luftvårdslagen och avfallstillstånd enligt avfallslagen. Vattentillståndssystemet har varit fristående. Straffbestämmelser avseende miljöskadlig verksamhet har inarbetats i strafflagen (48 kapitlet, FFS 578/1995). Ersättningsfrågor regleras i lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994), vilket kompletteras av lagen om miljöskadeförsäkring (FFS 81/1998, jämte förordning FFS 717/1998).

I december 1999 antog riksdagen ny miljöskydds- och vattenlagstiftning (regeringens proposition 84/1999) vilket innebär en implementering av IPPC-direktivet och ett slopande av vattendomstolarna. Luftvårdslagstiftningen (i landskapet gällande som blankettlagstiftning) upphävdes och ersattes endast med den nya miljöskyddslagen jämte planerade förordningstexter. Den nya miljöskyddslagen med ändringar i gamla lagar och vissa nya lagar (sammanlagt 28 berörda lagar) stadfästes 4.2.2000 och trädde i kraft 1.3.2000.

Revideringen är i hög grad lagteknisk och administrativ. De centrala nyheterna är:

- en miljöskyddslag, som samlar (de flesta) bestämmelserna om bekämpning av förorening,
- (miljö)tillstånden för en anläggning söks hos en och samma instans och
- en anläggnings alla miljöverkningar beaktas vid tillståndsprövningen.

Organisatoriskt innebär den föreslagna förnyelsen i riket:

- ett förnyat tillståndssystem där tre nya miljötillståndsverk (Helsingfors, Uleåborg, Kuopio) inrättas,
- vattendomstolarna slopas och deras uppgifter överförs till största delen till de tre miljötillståndsverken,
- miljötillståndsverken avgör - utöver vattentillståndsfrågorna - ekonomiskt och/eller miljömässigt betydelsefulla tillståndsärenden och
- tillståndsbesluten överklagas hos Vasa förvaltningsdomstol (den tidigare vattenöverdomstolen) och dess beslut överklagas hos Högsta förvaltningsdomstolen.

Vanliga förvaltningsbesvär är rättsmedlet. Om besvärsprövningens omfattning se nedan 8.7.2.

Miljöskyddslagen ger statsrådet och ministerierna vittgående befogenheter att utfärda normer av lägre rang.

3.3 Sverige

I Sverige trädde en övergripande miljöbalk i kraft 1.1.1999. Den syftar till att främja en hållbar samhällsutveckling och skall tillämpas så att människors hälsa och miljö samt värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och så att den biologiska mångfalden bevaras.

Miljöbalken innehåller bestämmelser om tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet. En samlad prövning är huvudregeln. Tillståndsmyndigheter är sex stycken regionala miljödomstolar vilka i första instans prövar tillstånd av större betydelse och ärenden som överklagats. Miljödomstolens sammansättning är en lagfaren domare som ordförande, ett miljøråd och två sakkunniga ledamöter. Besluten överklagas till miljö-överdomstolen (en avdelning inom Svea hovrätt). Det är möjligt att tillståndsärendena i första instans överförs till förvaltningsmyndigheter och att miljödomstolarna då blir besvärinstanser. Övriga tillståndsmyndigheter är regering, länsstyrelser och kommunala myndigheter. Regeringen behandlar bl.a. vägar, järnvägar och flygfält.

Liksom rikets miljöskyddslag innehåller miljöbalken internationellt vedertagna principer om verksamhetsutövarens förpliktelser. Den innehåller också bestämmelser om miljö kvalitetsnormer, miljöskyddsnormer, avfallshantering och återvinning. Miljöorganisationer bereds möjlighet att delta i behandlingen av miljöärenden. Straffen för miljöbrott har skärpts.

Miljöbalken ger regeringen vittgående befogenheter att närmare precisera de principer och allmänna bestämmelser till exempel om tillstånd som finns i miljöbalken.

4. Lagpaketet

4.1 Syfte

Framställningen syftar i ett nötskal till

- **förenkling:** förfarandet förenklas för sökanden. Sökanden skall (vad avser miljörelaterade tillstånd) kunna kommunicera med en myndighet, helst en enda handläggare, och kunna lita på dess sakkunnighet,
- **koncentration:** resurserna och sakkunskapen koncentreras på ett ändamålsenligt sätt, förvaltningen rationaliseras så att det behövs endast ett tillstånd per anläggning och
- **helhetssyn på miljön:** helhetsbelastningen på miljön kan bättre följas upp och en hög skyddsnivå för miljön som helhet tryggas.

Utsläppstillståndens behandling blir sammanslagen till en miljötillståndsprövning och siktet är inställt på bedömning av en verksamhets totala miljöbelastning liksom den totala miljöbelastningen på ett område. Genom att koncentrera lagstiftningen på föreslaget sätt och behandlingen till en myndighet förbättrar man nivån på miljöskyddet samtidigt som verksamhetsutövarnas situation underlättas och rationaliseras. Även för förvaltningen innebär förslagen en rationalisering och en klar arbetsfördelning. Tillståndsprövningen koncentreras till miljöprövningsnämnden och tillsynen är avsedd att koncentreras till en tillsynsmyndighet, vilket underlättar situationen för verksamhetsutövaren.

4.2 Innehåll

Framställningen innefattar:

- Landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (*miljötillståndslagen*), förslag till ny lagstiftning
- Landskapslagen om miljöprövningsnämnden, väsentliga ändringar
- Vattenlag för landskapet Åland (*vattenlagen*), väsentliga ändringar i tillståndskapitlet och vissa andra ändringar
- Landskapslagen om tillämpningen av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften (*luftvårdens blankettlag*) ÅFS 32/1991, innefattar luftvårdslagen FFS 67/1982 och luftvårdsförordningen (FFS 716/1982); upphävande av blankettlagen, bestämmelser inarbetade i miljötillståndslagen

- Landskapslagen om renhållning (*renhållningslagen*) ÅFS 3/1981 i sin lydelse 91/1998, väsentliga ändringar i tillståndskapet
- Landskapslagen om hälsovården ÅFS 36/1967, ändring av 26 §

Till lagpaketet hör dessutom:

- Landskapsförordningen om hälsovården ÅFS 63/1973, ändring av vissa bestämmelser i anslutning till ovannämnda bestämmelse
- Ändringar i övriga till landskapslagarna relaterade förordningar
- Ny landskapsförordning om miljöskydd och miljötillstånd

4.3 Normnivån

Utmärkande för den gällande miljölagstiftningen är att en väsentlig del av detaljbestämmelserna ingår i författningar av lägre rang än lag. Under den nuvarande luftvårdslagen finns det 14 stycken författningar av lägre rang med regler om luftkvaliteten, regler om utsläpp och regler om produkters sammansättning. Många av dem grundar sig på detaljerade EG-direktiv. Tendensen till en ramlag som kompletteras med ett betydande antal förordningar och beslut är - om man ser pragmatiskt på det - en i det närmaste oundviklig följd av EG-anslutningen.

Vad som närmast behöver uppmärksammas är dels om frågorna till sin typ är sådana att de kan regleras på annat sätt än genom lag och dels huruvida befogenheterna att utfärda normer hör till landskapets behörighet. Behörighetsfrågorna är såtillvida lättlösta att landskapet normalt, inom miljörätten, inför samma detaljförfattningar som i riket och kan, oberoende, göra det på grundval av 19 § 3 moment självstyrelselagen (för vinnande av enhetlighet och överskådlighet). Denna typ av lagstiftning har därför inte orsakat problem.

En viss uppmärksamhet behöver däremot ägnas det faktum att frågor som tangerar grundlagsenliga fri- och rättigheter inte kan regleras genom förordning. Samtidigt som EU-anslutningen har medfört ökade administrativa bestämmelser har grundlagens reella och praktiska betydelse ökat. Delegering av lagstiftningsmakt kan inte ske där grundlagen förutsätter annat. Till exempel kan frågor om hemfrid - som tangeras i samband med tillsynsbestämmelserna - inte "närmare" regleras på förordningsnivå. Delegeringen behöver också vara exakt och precist formulerad så att fullmakten till landskapsstyrelsen är noga avgränsad.

De regler som föreslås placerade på förordningsnivå är av två slag:

1) Detaljregler som gäller miljötilstånden generellt sett och som kan komma att ändras ofta. Innehållsförteckningen till en planerad landskapsförordning finns i denna framställnings bilagedel. Följande frågor ingår:

- en precisering av tillståndsplikten genom uppräknig av anläggningar som behöver tillstånd,
- ansökans innehåll och utredning,
- anmälans innehåll och utredning,
- uppgifter för datasystemet för miljöskyddsinformation,
- precisering av bedömningen av bästa tillgängliga teknik,
- IPPC-direktivets begreppsapparat till mindre viktiga delar samt
- IPPC-direktivets bilagor.

2) Detaljregler för särskilda verksamheter, ämnen och andra omständigheter som framgår av den föreslagna miljötilståndslagens 14 kapitel. Kapitlets paragrafer avser bland annat att ge grund för de 14 nämnda luftvårdsförfattningarna, som skall förbli i kraft. Där finns även möjlighet till att i skilda landskapsförordningar reglera verksamheter som stenkrossar och fiskodlingar. Landskapsstyrelsen skall även ge anvisningar och normer avseende EG-regleringar i enskilda frågor som hänger ihop med miljöskyddslagstiftningen.

5. Miljötilstånd

Miljötilstånd är en gemensam beteckning på de tillstånd som söks enligt

- landskapslagen om renhållning (avfallstillstånd)
- vattenlagen för landskapet Åland (vattentillstånd)
- tillstånd enligt 26 § landskapslagen om hälsovård (förläggningstillstånd) och
- lufttillstånd. Substansbestämmelserna för lufttillstånden är inarbetade i miljötilståndslagen.

Landskapslagen om miljöskydd och miljötilstånd är en *övergripande* lag, som innehåller gemensamma bestämmelser för alla sektorer (vatten, luft, mark). Den samlar de materiella reglerna i kapitel om allmänna miljöskyddskrav, allmängiltiga tillståndsförutsättningar, prövning och omprövning av tillstånd och tillståndets längd i tid och dess övriga giltighet, tillsyn, tvångsmedel, ersättning, straffbestämmelser och befogenhet för landskapsstyrelsen att utfärda normer av lägre rang än lag.

Samtidigt utgör den nya landskapslagen *bottennivån* för miljöskyddet i ett tillståndsärende. Syftet är inte att sänka miljöskyddet, utan att stärka det. Om därför exempelvis vattenlagen har en högre tröskel för tillståndet, tillämpas vattenlagen.

De formella reglerna, handläggningen, finns i landskapslagen om miljöprövningsnämnden som förelås reviderad på olika punkter.

Miljöstillståndslagen reglerar inte behovet av tillstånd; det finns i de nämnda sektorlagarna vars övriga regler om sektorn fyller ut och styr tillståndsbehovet och tolkningen av det. Undantaget är lufttillstånden, där sektorlagen varit en blankettlag som upphävts i riket. Luftvårdslagstiftningens regler har varit så allmängiltiga att de kunnat inarbetas i miljöstillståndslagen. Själva tillståndsbehovet föreslås preciserat som förut i förordning. Den föreslagna landskapslagen innebär därför få ändringar avseende förpliktelserna att söka tillstånd. Förläggningstillstånd enligt 26 § hälsovårdslagen skall dock sökas även inom planerat område.

6. Avgränsningar

Landskapsstyrelsens syfte är att rationalisera tillstånden i miljöhänseende i sådan utsträckning som är effektiv ur totalsynpunkt. För att samordningen skall vara hanterlig och ändamålsenlig, inte kräva mer resurser än den medför fördelar och inte förbise andra myndigheters (såsom kommunernas) legitima intressen har landskapsstyrelsen gjort följande avgränsningar:

- Byggnadslov

Med miljöstillståndet ersätts inte den kommunala prövningen av markanvändning i form av byggnadslov. Byggnadslov måste alltid sökas skilt. Även om markanvändnings- och miljöintressena delvis sammanfaller är bedömningsgrunderna för kommunal markanvändning och miljöförorenning väsentligen olika. Byggnadslov är en kommunal angelägenhet och kvarstår som sådan. Av samma orsak (bedömningsgrundernas olikhet) utsträcks förläggningstillståndet enligt 26 § hälsovårdslagen som i detta nu måste sökas endast på oplanerat område att omfatta planerade områden.

- El och kemikalier

El-frågornas bedömning är avhängig främst av säkerhetsaspekter, inte traditionella miljöhänsyn. Tillstånd enligt kemikalielagstiftningen gäller användningen, inte verksamheten vilket miljötillstånden typiskt sett avser. De nämnda tillstånden kan inte smidigt hänföras till ett samordnat miljöstillstånd som gäller vatten, luft och avfall, vilka tillsammans utgör ändamålsenliga och naturliga behandlingshelheter. Eltillstånden handhas för närvarande fullgott av landskapsstyrelsens byggnadsbyrå och kemikalietillstånden av hälsonämnden.

- Täckstillstånd

Täckstillstånden hänförs inte till miljöstillståndsförfarandet. Täckstillstånden är kvalitativt annorlunda än de som hänförs till det samlade tillståndet och regleras fullständigt av naturvårdslagen. I detta nu finns 26 aktiva täkter och årligen behandlas ca 3 ansökningar av vilka 1-2 är förnyelseansökningar. Sedan 1977 har landskapsstyrelsen behandlat 112 (nedlagda) + 26 (aktiva) täktansökningar. Täckstillstånden medför särskilda bedömningar

om ersättningar och inlösen av värdefulla områden. De behandlas fullgott av landskapsstyrelsens miljöbyrå.

I vissa fall kräver öppnande av täkt dubbla tillstånd. Det gäller i den mån verksamheten utöver täktstillståndet kräver ett förläggningstillstånd enligt 26 § hälsovårdslagen (för stenkross). I dessa fall kommer täktstillståndet via förläggningstillståndet att bli föremål för miljöprövningsnämndens behandling. För att undvika dubbla tillstånd föreslås en lösning motsvarande den om återvinning av avfall. Landskapsstyrelsen kan genom anvisningar och "massundantag" slopa tillståndsplikt avseende förläggning. Detta gäller dock endast om det är möjligt utan att minska miljöskyddet.

- Avlopp från enskilda hushåll

Det föreslås att ärenden gällande avlopp från enskilda hushåll inte behandlas av miljöprövningsnämnden, trots att de är vattenlagsfrågor. Genom anvisningar om tekniska krav m.m. kan denna prövning överföras till kommunerna. Anvisningarna underlättar prövningen i mindre kommuner. På detta sätt skulle man reservera miljöprövningsnämndens sakkunskap och resurser på större och komplexare frågor medan frågor av enklare natur och särskilt rutinfrågor skulle behandlas av andra organ.

- Grannelagsförhållanden

Tillstånd enligt grannelagsförhållanden tillämpas idag framför allt i samband med byggnadslagstiftningen och beträffande sådana störningsmoment som exempelvis en kennel kan medföra.

Grannelagsförhållanden regleras hos oss av den rikslagstiftning som var i kraft före 1991 års revision av självstyrelselagen, då behörigheten i dessa frågor överfördes till landskapet. Någon egen landskapslag har inte antagits. Landskapsstyrelsen har övervägt att införa detta skydd i samband med revisionen av byggnadslagstiftningen, men funnit att en egen landskapslag om grannelagsförhållanden, som kan tillämpas både vid behandlingen av miljötillståndet och i byggnadslovsbehandlingen är det bästa alternativet.

7. Centrala frågor

7.1 Sökandens minskade arbetsbörda

Ett centralt syfte med förslaget är ett utsläppstillstånd behandlat av *en* myndighet och därigenom att sökanden skall kunna ha kontakt med *en* tjänsteman i ärendet. Genom miljötillståndslagen har tidsåtgången, koordinationsansvaret och arbetsbördan till stora delar överflyttats från sökanden till myndigheten.

7.2 Tillstånd söks hos miljöprövningsnämnden

Ålands miljöprövningsnämnd som sedan 1997 är tillståndsmyndighet i vattenlagsärenden föreslås bli tillståndsmyndighet även i avfalls-, förläggnings- och

luftvårdsärenden. Miljöprövningsnämnden skall höra sakkunniga. Dess sammansättning ökas med en ledamot med särskild kännedom om näringslivet.

7.3 Miljöprövningsnämnden söker lösningar

Miljöprövningsnämnden skall i mån av möjlighet uppmärksamgöra sökanden på alternativa lösningar t ex för förläggning av en verksamhet.

7.4 Föresättningsarna gäller verksamhet och verksamhetsutövare

Tillståndet provas ur två aspekter: *hur* kan verksamhetens utsläpp genom villkor och begränsningar ordnas så att tillstånd kan ges och *är verksamhetsutövaren* sådan, att den kan ta hand om projektet från vaggan till graven med hänsyn till miljöeffekterna?

Verksamheten får inte leda till men för hälsan, betydande miljöförorening eller risk för det, förorening av marken eller försämring av särskilda naturförhållanden, äventyrande vattenförsörjningen eller äventyrande av något annat allmänt sett viktigt användningsområde.

Verksamhetsutövaren skall vara organisatoriskt kapabel och ekonomiskt trovärdig så att det skapar föresättningar för en riktig skötsel av verksamheten medräknat miljöaspekterna. Sakkunskap och solvens krävs. Liknande krav föreligger redan i renhållningslagen.

Miljöaspekterna är sådana att de framträder med tiden. De kan framträda långt efter det att verksamheten har lagts ned. Det är möjligt att verksamhetsutövaren inte ens existerar då miljöskadorna framträder. Av detta skäl är det viktigt att verksamhetsutövarens ansvar är försäkrat och fullgott försäkrat. Därav kraven på att verksamhetsutövaren har kompetens och är solvent. Utan solvens är försäkringspremier sällan de första räkningar som erläggs.

I sista hand, om verksamhetsutövaren inte existerar eller inte är anträffbar, svarar markens innehavare för skadorna.

Lagstiftningen räknar med en osynlig intressent: framtiden och kommande generationer. Dagens beslut har följdverkningar på kommande generationer och de problem de måste lösa. Vår uppgift och vårt ansvar idag är att handla så, att kommande generationer inte belastas med stora och svårlösta problem bland annat avseende miljön.

7.5 Totaleffekten av miljöfarliga verksamheter behandlas samtidigt

Tillståndsbehandlingen är helhetsinriktad. En anläggnings alla utsläppstillstånd skall granskas samtidigt men därutöver skall alla ansökningar gällande utsläpp till ett visst område granskas gemensamt (då ansökningarna är anhängiga samtidigt). Det sistnämnda innebär att ansökningar som har ingivits från olika verksamhetsutövare och som är anhängiga samtidigt behandlas och avgöras gemensamt, på villkor att totaleffekten av verksamheterna på ett område är betydande.

7.6 Tillståndet revideras regelbundet

Näringslivet har intresse av tillräckligt långvariga tillstånd för att göra investeringar meningsfulla. Allmänheten inklusive kommande generationer har intresse av att de bästa tekniska lösningarna för ett högt miljöskydd tas i bruk snarast möjligt, att föråldrade anläggningar inte är verksamma och att helhetsbelastningen på miljön omprövas tillräckligt ofta. Stora förändringar i tekniska lösningar sker på relativt kort tid.

Tillstånd beviljas i regel tills vidare, men med tillägget att det skall omprövas och uppdateras regelbundet. IPPC-direktivet ställer krav på en regelbunden kontroll av tillståndet och tillståndsvillkoren. Den tid inom vilken en ansökan om uppföljning och vid behov revidering av tillståndet skall inges anges i tillståndet.

7.7 Kostnadseffektivt skydd

Grunderna för tillståndsprövningen handlar om miljöskydd. Målet är att motverka förorening av miljön.

En intressejämförelse mellan målet och kostnaderna eller nyttan och kostnaderna har införts i landskapslagen om renhållning. Samma intressejämförelse införs i denna lags 8 § 2 moment. Även tillämpningen av bestämmelserna om bästa tillgängliga teknik innefattar i sig en ekonomisk bedömning.

Det innebär att man vid tillståndsprövningen behöver beakta och jämföra olika tillbudsstående lösningar, kostnaderna för dem och deras miljökonsekvenser. Det bör enligt tidigare nämnda 8 § 2 moment leda till miljöskyddsåtgärder som är kostnadseffektiva. Framställningen avspeglar principen om att en hållbar utveckling även stöder sig på ekonomiskt förnuftig verksamhet.

7.8 Rättssäkerhet och överprövning

Landskapsstyrelsen har övervägt länge och grundligt övervägt frågan om överprövning. Överprövningsinstrumentet har inte befunnits leva upp till behövliga rättvise- och rättssäkerhetsaspekter. Överprövning kan, enligt den nuvarande lagen, ensidigt begäras av sökanden (som fått avslag eller annars ett beslut denne inte nöjer sig med). Ett rättvist system skulle givetvis ge lika rätt till samtliga parter. Dessutom har den praktik som landskapsstyrelsen samlat på grundval av de överprövningsyrkanden som inkommit visat, att systemet inte är ändamålsenligt ur rättssäkerhets- eller arbetseffektivitetssynpunkt. Landskapsstyrelsen föreslår därför att överprövningen av miljöprövningsnämndens beslut slopas. Samtidigt skall miljöprövningsnämndens sammansättning utökas med en ledamot med särskild kännedom om näringslivet.

Landskapsstyrelsens överväganden innefattar bland annat följande aspekter:

7.8.1 En jämförelse

I riket sker överklagandena så att besvär över alla tillståndsmyndigheters beslut anföras hos Vasa förvaltningsdomstol. Dess beslut kan i sin tur överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvärssättet och omfattningen av prövningen är alltså detsamma som föreslås i denna framställning.

Förslaget är även förenligt med de konsekventa strävandena bort från ett system där landskapsstyrelsen är besvärsmyndighet. Besvärfrågorna har dirigerats till Ålands förvaltningsdomstol.

7.8.2 Ändamålsenlighet

Förvaltningsbesvär hos förvaltningsdomstol anföras både på ändamålsenlighets- och laglighetsgrunder. Detta är normalregeln. Såvida prövningen skall ske snävare måste det nämnas särskilt. I ett förvaltningsbesvär kan man alltså åberopa både det att det överklagade beslutet är lagstridigt som det är oändamålsenligt.

7.8.3 Specialkunskaper och enhetlig praxis behövs

Miljöskyddsfrågorna är komplexa och kräver specialkunskaper inom många områden (teknik och olika naturvetenskaper samt ekonomi). Det är mycket viktigt att få en enhetlig rättspraxis på området och därigenom förutsägbarhet i tillståndsgivningen. Det innebär likabehandling av alla ansökningar dels i detta nu och dels över tid, det vill säga en behövlig kontinuitet långt utöver en enskild landskapsstyrelses mandattid och därmed rättvisa. Rättssäkerheten kräver förutsägbarhet (lika tolkning) och lika behandling. Rättssäkerheten är också en effektivitetsfråga; förutsägbarhet begränsar onödigt arbete. Överprövning omintetgör alla sådana strävanden.

7.8.4 Allmänhetens förtroende

Överprövningen betyder i praktiken ett avsteg från likabehandling och enhetlig rättspraxis och kan tolkas som godtycke. Dessa konsekvenser är inte "endast" principiella utan påverkar förtroendet för landskapsförvaltningen hos den breda allmänheten och har därmed allvarliga samhällseffekter.

7.8.5 Förvaltningens rationalitet I

Miljöområdet är specialiserat och bedömningar kräver specialkunskaper. De resurser landskapet har är å andra sidan begränsade. Hur skall man alltså effektivt ta tillvara den sakkunskap som finns inom miljöområdets olika sektorer?

I detta nu är landskapets miljöbyrå en sakkunnig som inte kan påverka bedömningen genom sina utlåtanden. Miljöbyrån är bunden av landskapets ställning som

överprövningsmyndighet och kan inte binda sig genom tydliga och givande utlåtanden i sakfrågor. För en rationell förvaltning borde miljöbyråns sakkunskap kunna användas redan i tillståndsgivningen. Byrån borde kunna ge utlåtanden utan att hämmas av ärendehanteringens senare skeden. Såväl person- som tidsresursernas effektiva utnyttjande kräver det.

7.8.6 Förvaltningens rationalitet II

Om överprövningen kvarstår betyder det dubbelarbete för landskapsförvaltningen. Frågan är även om hur mycket tid miljöfrågorna får ta. Dubbelarbete är inte effektiv ärendehantering.

7.8.7 Världen måste gå vidare

Överprövningen medför orimligt långa behandlingstider, ärendet går till högsta förvaltningsdomstolen innan det tas upp för överprövning i landskapsstyrelsen. Det är viktigt att beslut fattas inom rimlig tid så att resurser som är uppbundna kan frigöras och användas kreativt. Systemet är emellertid uppbyggt så, att det binder resurserna.

7.8.8 Politisk styrning

Landskapsstyrelsen kan styra tillståndsprövningen genom att utfärda normer som grundar sig på lagtingets delegering. Landskapsstyrelsen som myndighet borde med fördel hantera generella och allmängiltiga frågor och påverka utvecklingen genom anvisningar och föreskrifter.

Anvisningar och föreskrifter är med nödvändighet generella. Någon matematisk visshet uppnås inte med föreskrifter. Landskapsstyrelsens förvaltningsroll borde även vara att styra utvecklingen genom att avge tydliga, kunniga utlåtanden och därigenom i tillståndsskedet påverka utgången även med sitt utlåtande (från miljöbyrån). Detta är inte möjligt om landskapsstyrelsen är överprövningsmyndighet.

8. Förslagets konsekvenser

8.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget förväntas inte ha några större verkningar på den offentliga ekonomin. Reformen kan påverka kommunernas ekonomi högst marginellt med att en grupp tillståndsfrågor överförs till kommunerna. Omorganiseringen gällande tillståndsmyndighet inom landskapsförvaltningen påverkar inte totalekonomin.

Samordningens inverkan på näringslivet bedöms så att något minskade resurser för ansökningsförfarandet krävs av sökanden. Kostnadseffektivitet avseende

miljöinvesteringarna eftersträvas i förslaget. Kostnadseffektiva miljöskyddsåtgärder torde ha bättre möjliggjorts genom en enhetligt miljötillståndsprövning. Ett med andra verksamhetsutövare gemensamt genomfört kontrollförfarande är även det avsett att befrämja kostnadseffektivitet.

8.2 Organisatoriska konsekvenser

De organisatoriska verkningarna är: hälsönämndens och miljöbyråns tillståndsärenden överförs till miljöprövningsnämnden samtidigt som kommunerna övertar en grupp tillståndsansökningar.

Ett av syftena med framställningen är att koordinera tillståndsprövningen utan att öka miljöprövningsnämndens arbetsbörda och ändra dess karaktär. Miljöprövningsnämnden bibehålls som en myndighet vars ledamöter inte är anställda tjänstemän i denna syssla. Miljöprövningsnämndens arbetsbörda omfattar kvalitativt mer komplexa ärenden vilket kan öka resursbehovet trots att arbetsbördan kvantitativt inte torde ändras genom överflyttningen av avloppstillstånden gällande enskilda hushåll.

8.3 Miljökonsekvenser

Förslaget befrämjar miljöhänsynen väsentligt. Det introducerar i lag och praktik ett helhetstänkande avseende utsläppseffekternas totalbelastning. Det integrerade synsättet på miljön och den helhetsbetonade granskningen vid tillståndssprövningen beräknas på sikt förbättra miljöns tillstånd.

8.4 Konsekvenser för jämställdheten

Förslaget har inga kända verkningar avseende jämställdheten.

9. Förslagets beredning

Landskapsstyrelsen tillsatte den 20 oktober 1998 en arbetsgrupp bestående av sakkunniga verksamma inom landskapsförvaltning, kommunalförvaltning och näringsliv, med uppdrag att utreda

- 1) om och i vilken utsträckning det är ändamålsenligt att samordna miljötillståndsprövningen i landskapet,
- 2) utreda hur prövningen av det samordnade tillståndet skulle ske,
- 3) ge därav föranledda förslag till lagändringar,
- 4) därtill i utredningen beakta rådets direktiv 96/61/EG om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet).

I uppdraget nämndes att målet är att så stor del som möjligt av miljötillståndsprövningen sker vid en enda tillståndsmyndighet på Åland.

Arbetsgruppen gav sin slutrapport 1.7.1999.

Denna slutrapport granskades ur politisk synvinkel av en särskild kommitté som insamlade remissvar på arbetsgruppens slutrapport och bearbetade lagförslagen gällande miljötillståndslagen och landskapslagen om miljöprövningsnämnden.

Beredningen fortsatte på grundval av arbetsgruppens rapport, remissvaren och den politiska kommitténs synpunkter hos lagberedningen.

Remissinstanser beträffande ovan nämnda arbetsgrupps slutrapport var kommunerna, Ålands kommunförbund, Ålands miljöprövningsnämnd, hälsonämnden, Ålands Fiskodlarförening rf, Ålands Problemavfall Ab, Ålands Renhållning Ab, Ålands Producentförbund, Ålands Handelskammare, Ålands Företagareförening rf och Ålands Natur och Miljö rf.

DETALJMOTIVERING

LANDSKAPSLAGEN OM MILJÖSKYDD OCH MILJÖTILLSTÅND**1 kap. Inledande bestämmelser**

Kapitlet	behandlar lagens syfte och tillämpningsområde, tillståndsmyndigheten och begreppsapparaten.
----------	---

1 § Lagen är en övergripande lag som syftar till att hindra miljöförorening. Den tillämpas på verksamheter som orsakar eller kan orsaka miljöförorening eller avfall.

Lagens syftar till att harmonisera och förenkla behandlingen av utsläppstillstånd. Att söka tillstånd blir enklare för sökanden samtidigt som en hög miljöskyddsnivå tryggas genom att den totala miljöbelastningen ett företag medför beaktas i prövningen. Som senare framgår av 21-22 §§ skall myndigheten koncentrerat behandla och avgöra ansökningar som gäller samma verksamhet och dessutom koncentrerat behandla ansökningar för olika miljöfarliga verksamheter vilkas totala belastning på ett område är av stor betydelse.

Vid tillståndsprövning beaktas skada eller fara för miljön, det vill säga såväl konkret skada som risk för sådan skada. Denna försiktighetsprincip är gällande inom miljörätten, och infördes hos oss redan med renhållningslagens revision. Med fara för skada avses enligt försiktighetsprincipen att även sådan risk som inte är fullständigt bevisad beaktas.

2 § En samlande beteckning på vattentillstånd, avfallstillstånd, förläggningstillståndet enligt 26 § hälsovårdsslagen och lufttillstånd, är miljötillstånd. Samtliga tillstånd är utsläppstillstånd, dock så att förläggningstillståndet även har andra aspekter. Tillståndsmyndighet är Ålands miljöprövningsnämnd, vilken underlyder landskapsstyrelsen men innehar en självständig ställning.

3 § Paragrafen anger begreppsapparaten och avslutas med ett bemyndigande att i landskapsförordning införa andra definitioner (vilket kan vara nödvändigt på grund av EG-bestämmelser). Definitionerna stöder sig på IPPC-direktivet.

Utsläpp avser ämnen och energi. Energiformerna värme, buller och skakning nämns särskilt. Med utsläpp i luft, vatten eller mark jämföras deponering dvs. övergivande eller kvarlämnande i den fysiska omgivningen. Med miljöförorening menas negativa följder av nämnda utsläpp. Den sammanlagda effekten av olika utsläppskällor beaktas. Följderna räknas upp i en katalog:

a) olägenhet för *hälsan*. Olägenhet för människors hälsa har inte som begrepp definierats i vår lagstiftning. Det sker här. Med olägenhet för människors hälsa menas en sjukdom eller annan hälsostörning som kan konstateras hos människan, men även att det förekommer faktorer som påverkar livsmiljön i hälsohänseende. Risk för patologiska

förändringar i celler och organ är olägenhet för människors hälsa. Det behövs ibland en lång tids exponering för till exempel kemikalier för att dessa effekter skall uppträda. Exponeringen anses vara en olägenhet för människors hälsa om epidemiologiska forskningsresultat eller liknande visar att det är sannolikt att en konkret olägenhet kommer att uppträda. Sannolikhetsgraden blir en avvägningsfråga;

b) skada på *naturmiljön och dess ekologiska funktioner*. Både den oorganiska och den organiska naturen faller inom begreppet natur. Skyddet gäller såväl enskilda organismer och populationer som hela ekosystem;

c) hinder eller väsentligt försvårande av *utnyttjandet av naturresurserna* betyder exempelvis att fisket påverkas negativt av vattenkvalitetens förändring;

d) *den allmänna trivseln* kan påverkas av buller, lukt, övergödning av vattendrag med mera. *Kulturvärden*, t.ex. särskilda byggnader, kan skadas av luftföroreningar;

e) försämring av miljöns *lämplighet att användas för rekreation*. Det kan handla om förorenat vatten som minskar badmöjligheterna vid en strand;

f) skada på *egendom* är korrosion, skador på målade ytor och på växande skog och minskat fastighetsvärde. Olägenhet att använda egendomen kan bestå i att avloppsvatten från en fastighet medför men för grannfastigheten, vilket kan förekomma avseende fritidsfastigheter;

g) i enlighet med motsvarande bestämmelser i vatten- och luftvårdslagstiftningen - annan jämförbar kränkning av *enskilt eller allmänt intresse*.

Med miljöförorening menas *inte* strukturella ändringar i miljön orsakad t ex av byggnads- eller grävningsverksamhet.

IPPC-direktivets definition på förorening är: direkt eller indirekt överföring genom mänsklig verksamhet av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på miljön, medföra försämring av materiell egendom, medföra försämring av eller hindra möjligheterna att dra nytta av de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön (artikel 2.2).

Direktivet tar inte upp energi som allmänt begrepp, inte heller påverkan på kulturvärden eller kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Miljöfarlig verksamhet avser inrättandet av eller användningen av en anläggning, nyttjandet av ett område eller organiserandet av en verksamhet så att den kan orsaka miljöförorening. Olika typer av produktion kommer in i begreppet. Organiserandet av en verksamhet innebär bland annat hållande av trafikplatser (flygfält, hamnar, vägtrafikområden) och upprätthållande av avloppsnät.

En anläggning är en fast, teknisk enhet där det bedrivs verksamhet eller flera verksamheter som kan påverka utsläpp och föroreningar. Verksamheterna kan även vara spridda på flera byggnader, som på en svinavelsstation - en verksamhet kan bestå av delar som har ett tillräckligt tekniskt och produktionsmässigt samband med varandra för att bilda en fast helhet. IPPC-direktivet innehåller en bilaga med en lång uppräkningslista av anläggningar vilka är tillståndspliktiga.

Verksamhetsutövare är den som bedriver och den som har den faktiska

bestämmanderätten ifråga om en miljöfarlig verksamhet. Det ska inte vara möjligt att bolagsrättsligt spjälka en viss (miljöfarlig) del av verksamheten till en skild enhet och framgångsrikt hävda att endast detta avspjälkta bolag har ansvaret för den miljöfarliga verksamheten, t ex rening av avloppsvatten från en industri. Det ska inte gå att använda bulvan för att undgå ansvar. Det centrala är vem som i verkligheten styr verksamheten. Med det avses inte finansiärer eller t ex oljebolag som säljer bränslen och produkter till självständiga företagare för vidareförsäljning, utan den som har ett direkt inflytande och kravet är att de olika delverksamheterna (verksamhetsutövarna) har ett tekniskt eller annat produktionsmässigt samband sinsemellan.

Definitionen av *bästa tillgängliga teknik* (BAT från engelskan) motsvarar den som införts i renhållningslagen. Bästa tillgängliga teknik skall utnyttjas i all verksamhet i syfte att begränsa och förhindra förorening.

IPPC-direktivets definition är mer ingående än den som införts i denna paragraf. Betydelseerna avviker dock inte från varandra. För att förebygga och begränsa miljöförorening skall de effektivaste och mest avancerade produktions- och reningsmetoder användas. Vid bedömningen utgår man från de bästa tekniska lösningarna som i praktiken kan tillämpas i branschen. Vad som de facto kan tillämpas i branschen beror på hur långt tekniken är utvecklad (och vad den därför kostar). Det som avgör är alltså branschkriterier för vad som är möjligt. Det gäller inte vad som är möjligt för att alla redan tillämpar denna teknik, utan vilken innovation eller förbättring av befintlig teknik som ett gott typföretag i branschen uppfattar som den bästa praktiskt tillämpliga tekniska lösningen för uppnående av en hög allmän skyddsnivå för miljön som helhet.

Branschkriterier för till exempel fiskodling kan utrönas genom vad som är vedertaget i Norge, Skottland och USA, där fiskodlingar finns, och genom branschorganisationer.

Bedömningen av teknikens tillgänglighet är sålunda inte geografiskt begränsad till landskapet. Om verksamhetsutövaren på rimliga villkor (objektivt bedömning) kan få tillgång till tekniken är den tillgänglig oberoende av var den produceras.

BAT inrymmer förutom den använda teknologin även det sätt på vilket en anläggning utformas och uppförs, underhålls och drivs, samt avvecklas och tas ur bruk. Idag är det vanligt att man gör livscykelanalyser redan före starten av en verksamhet, just för att utröna vad verksamhetens faktiska och totala kostnader blir, inberäknat avvecklingskostnaderna. Till exempel är kärnkraftverkens avvecklingskostnader så stora, att sådan verksamhet idag inte har befunnits ekonomiskt ändamålsenlig i USA.

Bedömningen av vad som är ekonomiskt möjligt sker oberoende av subjektiva ekonomiska förutsättningar. Avsikten är inte att ge en verksamhetsutövare konkurrensfördelar eller -nackdelar jämfört med andra. Utgångspunkten är vad ett typiskt företag i branschen kan klara av i form av miljöinvesteringar och bör klara av på grund av miljöriskernas omfattning.

Bedömningen blir något olika för nya anläggningar och befintliga anläggningar. Strängare krav kan ställas på nya anläggningar. Befintliga anläggningar bör ges en rimlig övergångstid för anpassning till nya krav.

IPPC-direktivets definitioner är fler än de ovan nämnda. Det föreslås att andra

definitioner, som inte har ansetts av samma juridiska tyngd, införs i en landskapsförordning om skäl därtill föreligger.

2 kap. Miljöskydd

Kapitlet	Kapitlet är ett miljöskyddskapitel. Det innehåller internationellt vedertagna aktsamhetsregler och principer i 4-5 §§ och en proportionalitetsprincip i 6 §. 7 § innehåller en förpliktelse att vara konsekvensmedveten. Motsvarande bestämmelser infördes i renhållningslagens senaste revision. I kapitlet finns även bestämmelser om val av förläggningsplats och förbud mot förorening av mark.
----------	--

4 § Paragrafens rubrik är "Allmänna miljöskyddsprinciper". Paragrafens innehåll kan tyckas självklar som moraliska handlingsprinciper. Principerna är:

- skadliga miljökonsekvenser skall förebyggas eller åtminstone begränsas så långt det är möjligt,

- verksamhetens art anger måttet på försiktighet. Verksamhetsutövaren skall ta hänsyn till sannolikheten för miljöförorening och olycksrisk. Hänsyn skall tas även till möjligheten att förhindra olyckor och begränsa deras följder,

- bästa tillgängliga teknik eftersträvas i yrkesmässig verksamhet och
- bästa miljöpraxis skall användas för att förebygga miljöförorening. Arbetsmetoder samt val av råvaror och bränsle skall ske utgående från detta.

Principerna i 4-5 §§ styr normgivningen på längre nivå; landskapsstyrelsen är alltså bunden av dem. Dessutom används de som kriterier i enskilda tolkningsfrågor. De beaktas då enligt proportionalitetsprincipen (6 §).

De allmänna aktsamhetsreglerna förverkligas inte i samband med tillsyn och eventuella överträdelse omfattas inte av straffbestämmelserna.

5 § I enlighet med "Polluter Pays Principle" - principen om att förorenaren betalar - svarar verksamhetsutövaren för förebyggandet av miljöförorening. Verksamhetsutövaren svarar även för att de allmänna miljöskyddsprinciperna följs i den egna verksamheten. Som senare framgår skall verksamhetsutövaren vara organiserad så att det skapar en trovärdig grund för verksamheten. Verksamhetsutövarens i handling visade miljöansvar påverkar tillståndsgivningen.

6 § Miljöprövningsnämndens verksamhet är förvaltningsverksamhet. För dess åtgärder och beslut gäller den i all förvaltningsverksamhet gällande proportionalitetsprincipen: åtgärden skall vara så dimensionerad att den står i rätt proportion till de mål som eftersträvas. I denna paragraf konstateras särskilt att de allmänna miljöskyddsprinciperna beaktas i enskilda ärenden i den utsträckning det inte är oskäligt att kräva att de uppfylls. Nyttan avvägs då

mot kostnaden.

7 § Verksamhetsutövaren är skyldig att ha tillräcklig kunskap om miljökonsekvenser och preventiva åtgärder och vidare om utveckling av verksamheten, produktionen eller produkten så att förorening förebyggs och begränsas.

8 § Paragrafen avser förläggning av verksamhet så att den orsakar minsta möjliga fara för miljön och där det är möjligt att förebygga miljöförorening. Vid bedömningen av förlägningsplatsens lämplighet tas hänsyn även till planbestämmelser för området och till om det finns alternativa förlägningsplatser inom området.

9 § Bestämmelsen förbjuder förorening av mark genom utsläpp av ämnen och avfall, vilket inte finns tydligt utsagt annanstans i vår lagstiftning. Markens kvalitet får inte försämrats så att det leder till risk för olägenhet för människors hälsa eller skada på naturen eller dess funktioner.

Detta är ett absolut förbud. Ett beviljat miljötillstånd upphäver inte automatiskt föroreningsförbudet.

Miljöskyddet kan i övrigt förverkligas genom författningar på lägre nivå såsom framgår av 14 kapitlet.

3 kap. Tillståndsbehov

Kapitlet	Den föreslagna lagen ökar inte behovet av tillstånd för en verksamhet - den samordnar tillståndssökandet och tillståndsprövningen och handlar även om tillståndets innehåll. Tillståndsbehovet regleras som förut i de nämnda sektorlagarna för vatten, avfall och förläggning. Luftbestämmelserna täcks av bestämmelserna i denna lag. Dessutom måste bilaga I till IPPC-direktivet implementeras och teoretiskt sett ändrar den tillståndsbehovet men bilagan berör inte tillståndsbehovet i landskapet i praktiken. Verksamhet får i regel inte inledas förrän tillståndet vunnit laga kraft.
----------	--

11 § Tillståndsbehovet regleras i de olika sektorlagarna för vatten, luft, renhållning (avfall) och hälsovården (förläggning enligt 26 § LL om hälsovården) samt i den bilaga som vi redan nämnt i samband med 4 §. Denna landskapslag ingriper inte materiellt i behovet att söka tillstånd för en särskild verksamhet, med undantag för katalogen i bilaga 1 (EG-krav) vilken ju inte nämnvärt berör landskapet.

12 § Om verksamheten ändras eller utvidgas avsevärt skall ett nytt tillstånd sökas.

13 § Denna paragraf ersätter 11 § 2 mom. i LL om miljöprövningsnämnden och kastar om rättsläget: en verksamhet för vilken tillstånd behövs får inte inledas förrän tillståndet har vunnit laga kraft. Miljöprövningsnämnden kan medge undantag från detta på ansökan, om sökanden ställer en godtagbar säkerhet för det fall att tillståndet skulle upphävas eller ändras. Säkerheten gäller alltså åtgärder för att återställa miljön i ursprungligt skick och ersättning av skador. Beslutet får inte verkställas om ändringssökande skulle bli onödigt.

4 kap. Undantag från tillståndsbehov

Kapitlet	Undantag från tillståndsplikt görs för kortvarig försöksverksamhet. Övriga undantag regleras genom allmänna föreskrifter samt beslut om sk. massundantag.
----------	---

14 § Ett företag kan behöva testköra en ny teknisk tillämpning eller bereda en miljöskyddsinvestering, liksom prova ut en ny bränsleform, ersättande kemikalier eller avfall som råvara och göra andra försök. Kortvarig verksamhet i försökssyfte kräver inte tillstånd om

1) syftet är att prova ut en ny råvara, en energiform, en tillverknings- eller förbränningsmetod eller en reningsanordning, eller

2) syftet är att undersöka användbarheten, konsekvenserna och liknande omständigheter av att återvinna eller behandla avfall i en anläggning eller yrkesmässigt.

Det har ansetts finnas skäl att tillägga att verksamhet i försökssyfte kan förbjudas av landskapsstyrelsen, om verksamheten med stor sannolikhet orsakar miljöförorening, som inte är ringa. Syftet är att kunna hejda oansvariga försök. Försöksverksamhet kan alltid medföra miljöförorening. Förbudet gäller tillfällen när det i lag givna syftet med försöksverksamheten och undantaget från tillståndsplikten (att prova ut en teknik, en råvara etc. som tros kunna skona miljön bättre än nuvarande teknik, råvara etc.) uppenbart inte uppfylls. Förbudet kan verkställas omgående.

Ärenden som hör till vattenlagens domäner omfattas inte av undantaget från tillståndsplikt.

15 § Massundantagen från avfallstillstånden i gällande renhållningslags 28 § flyttas hit. Landskapsstyrelsen kan meddela föreskrifter för återvinning eller slutligt omhändertagande av avfall och samtidigt besluta att tillstånd inte behöver sökas.

16 § I syfte att avlyfta hushållsavloppstillstånden från miljöprövningsnämnden och koncentrera nämndens arbete till större och mer betydelsefulla tillstånd föreslås att hushållsavloppstillstånden överförs till kommunerna, vilka ju även borde ha intresse av dem och lämpligen kan behandla dem i samband med byggnadslov. Landskapsstyrelsen skulle, för en enhetlig tillämpning i landskapet, utarbeta allmänna föreskrifter av teknisk natur. Landskapsstyrelsen skall samtidigt bestämma att miljötillstånd inte behöver sökas.

17 § Landskapsstyrelsen kan göra undantag från tillståndsplikten om den reglerat verksamheter som nämns i 65 §, bland annat stenkrossar. Förutsättningen är naturligtvis att det ska vara möjligt att ge generellt tillämpliga anvisningar. Detta skulle befria stenkrossarna från miljötillståndet, inte från tillstånd enligt naturvårdslagstiftningen.

5 kap. Tillståndsansökan och samtidig behandling

Kapitlet	Kapitlets substansbestämmelser finns i 21 och 22 §§ som koncentrerar miljötillståndsansökningar dels avseende en och samma anläggning, dels avseende olika anläggningart vilkas totaleffekt på miljön är väsentlig.
----------	---

18 § Ansökan inges alltså till miljöprövningsnämnden och är därmed anhängiggjord. Inges ansökan till en annan instans inom landskapsförvaltningen skall den översända handlingarna till miljöprövningsnämnden.

19 § Ansökan skall uppta en rad olika saker, som idag finns i vattenlagen, hälsovårdsförordningen etcetera. Meningen är att samla bestämmelserna om ansökans innehåll och utredning i en landskapsförordning.

20 § De formella bestämmelserna om handläggningen följer LL om miljöprövningsnämnden och, vid behov, LL om miljökonsekvensbedömningar.

21 § Om det kommer in olika ansökningar gällande samma verksamhet skall de behandlas tillsammans och avgöras genom ett och samma beslut. Inges det således en ansökan om avfallstillstånd och en om vattentillstånd för samma verksamhet, behandlas de av samma myndighet samtidigt och det fattas ett beslut, som sedan alltid granskas och omprövas i ett. Därigenom erhålls en bättre kontroll av helhetsbelastningen på miljön samtidigt som sökanden besparas arbete och kanhända frustration som kommer sig av att olika myndigheter eventuellt ställer olika villkor.

22 § Paragrafen gäller ansökningar som samtidigt är anhängiga hos miljöprövningsnämnden. Då olika projekt som kräver tillstånd samtidigt är anhängiga hos myndigheten skall de således behandlas gemensamt. Avgörande för hur många beslut och med vilket innehåll de kan ges för verksamhetsområdet ifråga är då miljöns totala toleransnivå. Verksamheternas gemensamma inverkan skall ur tillståndsprövningens synpunkt vara betydande för att den ska beaktas. Paragrafen skall läsas i sammanhang med 23 § (vad som är av betydelse för tillståndsprövningen).

Paragrafen är miljöcentrerad och innebär ett väsentligt nytänkande.

6 kap. Förelutsättningar för tillstånd

Kapitlet	Förelutsättningar finns av två slag: rörande utövaren och rörande verksamheten.
----------	---

23 § Verksamheten ensam för sig eller tillsammans med andra verksamheter får inte leda till men för hälsan, betydande miljöförorening eller fara för det, förorening av marken enligt lagens 9 § eller en försämring av särskilda naturförhållanden, vattenförsörjning eller något annat allmänt sett viktigt användningsområde. Beträffande förlägningsplatsen behöver byggnads- och stadsplanering beaktas, liksom denna lags 8 §.

Hälsa är givetvis inte mindre effektivt skyddad än miljön. Utan att gå in på det inbördes sambandet mellan miljö och hälsa konstateras att hälsa skyddas, liksom miljö, såväl slutgiltigt bevisade samband mellan orsak och verkan ("skada") som eventuella framtida skador ("fara"). I miljötänkandet ingår numera en försiktighetsprincip som innebär, att slutgiltiga vetenskapliga bevis på ett miljöhot inte behövs.

24 § Det är av vikt att verksamhetsutövaren har resurser att genomföra det projekt för vilket tillstånd att förorena ges. Tillståndet är i grunden ett tillstånd att förorena och ett sådant ges om verksamheten kan skötas på ett sätt som ger minsta möjliga skada. Ett av kriterierna är att utövaren har tillräcklig stabilitet och tillräckligt kunnande för att kunna föra projektet från vaggan till graven på ett fullgott sätt. Resurserna skall t ex räcka till att rena ett förorenat område efter att verksamheten avslutats. Bedömningskriterier är organisation, sakkunskap och solvens. Solvenskriteriet kan fullgöras med en ansvarsförsäkring eller annan säkerhet.

7 kap. Tillstånd

Kapitlet	Tillståndet och tillståndsvillkorens ramar ges i kapitlet. Tillståndsvillkorens förhållande till kriterium som bestäms i landskapsförordningar behandlas i 28 §.
----------	--

25 § Huvudregeln är att tillstånd beviljas och det beviljas tillsammans med tillståndsvillkor som försäkrar att verksamheten uppfyller de lagliga kraven. Miljötillståndslagen tillämpas vid sidan av annan lagstiftning. Tolkningsregeln vid kollision mellan olika normer är att de förelutsättningar som är strängast gäller. Är förelutsättningarna för tillstånd enligt vattenlagen strängare än de i denna lag tillämpas vattenlagens förelutsättningar i ett ärende gällande vattentillstånd. Ansökan kan inte bifallas på den grund att den uppfyller kriterierna i miljötillståndslagen. Syftet är naturligtvis att inte sänka miljöskyddet från det gällande, utan att bibehålla det och rimligen stärka det.

Miljöprövningsnämnden skall givetvis ta hänsyn till all lagstiftning.

26 § Paragrafen har sin grund i IPPC-direktivets 3 artikel. Tillståndsvillkor skall i tillräckligt hög grad - vad som är tillräckligt bestäms av lagens syfte - reglera verksamhetens konsekvenser (1 mom.) och om det inte räcker till för att förebygga eller begränsa miljöförorening ges villkor för själva näringen (2 mom.).

I första hand regleras tillståndet genom villkor om verksamhetens konsekvenser: utsläppen, avfallet, åtgärderna vid störningar och exceptionella situationer, åtgärderna efter att verksamheten har upphört och andra åtgärder för att förebygga, begränsa eller utreda miljöförorening, risker för det och skador av det.

I andra hand ges villkor om produktionsmängd, - energi, och -näring. Industriell verksamhet omfattas inte av denna bestämmelse, inte heller energiproduktion. Den berör däremot t ex fiskodlingar.

Tillståndsvillkoren ges med hänsyn tagen till verksamhetens art, verksamhetsutövarens tekniska och ekonomiska möjligheter att förebygga skador, verksamhetens inverkan på miljön och betydelsen av de förebyggande åtgärderna för miljön som helhet. Tillståndsvillkor om förebyggande och begränsning av utsläpp skall grunda sig på förutsättningen om bästa tillgängliga teknik. Vid behov beaktas även energiförbrukningens effektivitet och beredskapen att förebygga olyckor.

27 § Det ges också villkor om kontrollen av verksamhetens konsekvenser (utsläpp, avfall, avfallshantering, konsekvenser och miljöns tillstånd efter att verksamheten upphört). Bestämmelsen motsvarar IPPC-direktivets 9 artikel stycke 5.

Det är nödvändigt att flera verksamhetsutövare åläggs att utföra kontroller gemensamt särskilt då flera verksamheter belastar ett område och verksamheternas konsekvenser inte entydigt kan särskiljas från varandra. I praktiken kan verksamhetsutövarna frivilligt avtala om egen kontroll, varvid tillståndsmyndigheten godkänner arrangemanget (om det inte har brister).

28 § Tillståndsvillkoren ges individualiserade för det enskilda fallet och villkoren kan i tre bestämda fall vara strängare än de minimikrav som meddelas i en landskapsförordning. Förutsättningen för åsättandet av strängare tillståndsvillkor är att

1) det möjliggör ett tillstånd som annars skulle förvägras för att det orsakar men för hälsan eller medför andra yttre konsekvenser som omtalas i 23 § (olägenhet för människors hälsa, betydande miljöförorening eller fara för det, förorening av marken enligt 12 §, försämring av särskilda naturförhållanden, äventyrande av vattenförsörjningen eller något allmänt sett viktigt användningsområde),

2) det behövs för att skydda vatten

3) det tryggar miljöns kvalitetsnivå. Miljökvalitetskraven meddelas i en landskapsförordning. För att trygga denna kvalitetsnivå kan till exempel föreskrivna gränsvärden åsidosättas ett enskilt tillståndsbeslut så att villkoren är strängare än gränsvärdena.

8 kap. Tillståndets giltighet

Kapitlet reglerar först normalreglerna för tillståndets kontinuitet och därefter de särskilda fallen om återkallande och upphörande på initiativ av andra än tillståndshavaren.

Tillstånd beviljas tills vidare eller för en bestämd tid. Tillståndsvillkoren skall regelbundet granskas och justeras. Landskapsförordningar som utfärdas under tillståndstiden skall iakttas även då de är strängare än tillståndsvillkoren. Då verksamheten avvecklas till följd av ett beslut av miljöprövningsnämnden skall en skälig avvecklingstid medges. Detta gäller inte om tillståndet återkallas på grund av tillståndshavarens vållande. Dessa och de övriga särskilda fallen (32-34 §§) för ändring, återkallande och upphörande motsvarar de regler som finns i renhållningslagen.

Tillstånd kan överlåtas men förutsättningarna visavi verksamhetsutövaren är fortsättningsvis gällande. Tillståndet kan t ex ändras eller återkallas om förutsättningarna inte uppfylls.

29 § Enligt IPPC-direktivet är medlemsstaten skyldig att säkerställa att tillståndsmyndigheten regelbundet gör en förnyad bedömning av tillståndsvillkoren och vid behov ändrar dem (artiklarna 5, 13). Enligt denna paragraf beviljas tillstånd tills vidare eller för viss tid, beroende på ärendets art. Syftet är att tillstånden i hög utsträckning skall beviljas tills vidare och kompletteras med villkor, som provas och vid behov uppdateras inom i tillståndet nämnd tid. Näringslivets intresse är att få tillräckligt långvariga tillstånd för att kunna intressera finansiärer för de investeringar som behövs. I miljöns (allmänhetens) intresse ligger att säkerställa att t ex ny föroreningsbegränsande teknik, som är tillgänglig till en rimlig kostnad, i tillräckligt snabb takt ersätter sämre teknik. Situationen inom miljöområdet ändras snabbt. Samhället har ett intresse av att följa med läget som helhet.

30 § Nya förordningar ändrar gamla tillstånd.

31 § Tillståndet beviljas en anläggning, fastighet eller verksamhet och det kan inte överlåtas ensamt för sig. Överlåtelsen skall anmälas till tillsynsmyndigheten som i sin tur kan föra ärendet till miljöprövningsnämnden för prövning av huruvida de förutsättningar som gäller en verksamhetsutövare uppfylls. En sådan prövning kan påyrkas även av parterna.

En överlåtelse av aktiemajoriteten i ett aktiebolag innebär inte att verksamhetsutövaren/tillståndshavaren skulle ändras och inte att förutsättningarna i 24 § automatiskt skulle ändras.

Denna paragraf har, som indirekt framgått, två syften: att handel inte skall kunna idkas med tillstånd (skilt från anläggningar, som med värdepapper), och att nya

verksamhetsutövers förutsättningar enligt 24 § kan prövas om tillsynsmyndigheten finner skäl till det.

32 § Paragrafen har en motsvarighet i 28g § renhållningslagen (ÅFS 91/1998) som specificerade tre fall då tillståndsmyndigheten på eget initiativ kunde ändra ett tillstånd. De tre fallen är här utökade med ett fjärde. Poängen är, att det handlar om omständigheter som inte kunde förutses då tillståndet beviljades, men som är väsentliga (undantagsfenomen och teknisk utveckling). I dessa fall kan tillståndet ändras på initiativ av tillståndsmyndigheten, tillsynsmyndigheten eller en sakägare. Med en sakägare avses en person vars rätt eller fördel berörs av situationen.

De fyra fallen då tillstånd kan ändras på andras initiativ är:

- 1) föroreningsrisken är väsentligt större än vad som kunde förutses,
 - 2) de omständigheter som rådde har förändrats väsentligt,
 - 3) (ny) den bästa tillgängliga tekniken medför att utsläppen nu kan minskas väsentligt utan oskäligen kostnader för verksamhetsutövaren och
 - 4) det är nödvändigt att ändra tillståndet på grund av internationella fördrag.
- IPPC-direktivets artikel 13.2 är grunden till denna bestämmelse.

33 § Ett tillstånd kan återkallas i undantagsfall. Renhållningslagens 28h § innehåller två tillfällen då tillstånd kan återkallas. Denna paragrafs första moments 2-3 punkter handlar om avsikt eller vållande hos tillståndshavaren: lämnande av oriktiga väsentliga uppgifter jämte upprepat åsidosättande av förpliktelser så att föroreningsrisk uppstår. Försumlighet eller felaktiga uppgifter skall alltså kunna leda till ett återkallande.

1 momentets 1 punkt handlar om fall där en ändring av tillståndet enligt föregående paragraf inte är tillräcklig för att korrigera ett missförhållande och förutsättningar för en fortsatt verksamhet inte finns.

Tillståndet bör i dessa fall kunna återkallas helt eller för en viss tid, i sistnämnda fall för att sätta press på tillståndshavaren. Initiativrätt har tillsynsmyndigheten.

Ärendet behandlas i tillämpliga delar som ansökan. Återkallande av tillstånd är en allvarlig åtgärd. Grunden kan vara konstaterad avsikt eller vårdslöshet hos verksamhetsutövaren. Ärendet måste därför behandlas med iakttagande av grundlig utredning och grundliga motiveringar just avseende orsakerna.

34 § Tillståndet förfaller i tre odramatiska fall vilka handlar om att verksamheten inte satts igång eller att den har lagts ned och i ett fall, som beror på tillståndshavarens försumlighet.

Sistnämnda fall i moment 2 innebär att om tillståndsbeslutet inte följs så att tillståndshavaren inom den föreskrivna tiden inger en ansökan om kontroll och revidering av tillståndsvillkoren, så förfaller tillståndet. Liksom de i föregående paragraf omtalade två fallen handlar detta om vårdslöshet från verksamhetsutövarens sida. Tillståndet återkallas dock inte utan det förfaller, eftersom ett förnyande av det inte söks inom föreskriven tid.

35 § Ärendena i detta kapitel behandlas i tillämpliga delar som tillståndsansökan, dock inte

ärenden gällande upphörande (34 § 1 mom.) som endast registreras: när ett tillstånd förfaller är det i det närmaste en automatisk följd av något uppenbart.

Beträffande 33 §, återkallande, och 34 § 2 mom., upphörande på grund av försummelse, har endast tillsynsmyndigheten initiativrätt. Tillsynsmyndigheten är den som upptäcker och kan konstatera de brister och omständigheter som är graverande för verksamhetsutövaren.

I 32 § nämnda ändringsfall har miljöprövningsnämnden och en sakägare initiativrätt utöver tillsynsmyndigheten. Miljöprövningsnämnden kan upptäcka nämnda omständigheter vid behandlingen av andra ansökningar eller genom att följa med den tekniska utvecklingen eller andra faktorer som hör till dess ämnesområde. Den bör därför kunna initiera en ändring själv. En sakägare kan lida men av de omständigheter som nämns och bör kunna agera självständigt, utan mellanhand.

36 § Miljöprövningsnämndens beslut i detta kapitel skall genast verkställas. Det vore mot denna lags syfte om verksamhetsutövaren genom en lång besvärskarusell skulle kunna dra ut på en miljöfarlig verksamhet eller minska sin egen förpliktelse att som andra verksamhetsutövare följa den tekniska utvecklingen.

Paragrafen avslutas med konstaterandet att en rimlig tid skall ges för avveckling av en verksamhet, om avvecklingen (upphörandet) beror på annat än verksamhetsutövarens egen försumlighet eller avsiktliga ignorering av förpliktelser.

9 kap. Anmälningsskyldighet och inskrivning i datasystemet

Kapitlet	Lagen gäller även annan än tillståndspliktig verksamhet. Anmälningsskyldighet omfattar verksamhet som är undantagen från tillståndsplikt och annan verksamhet som i detta nu är anmälningspliktig enligt lagstiftningen om vatten, avfall, luft. Dessutom kan anmälningsplikt föreskrivas miljöfarlig verksamhet genom en landskapsförordning. Anmälan skall införas i datasystemet för miljövärdsinformation som förs av landskapsstyrelsens miljöbyrå. Inskrivning bekräftar att landskapsstyrelsen granskat anmälan och funnit verksamheten godtagbar. Om nödvändigt kan föreskrifter för verksamheten meddelas genom särskilt beslut.
----------	---

37 § Anmälningsplikt föreligger i detta nu i sektorlagarna. Genom landskapsförordning kan anmälningsplikten vidgas att gälla miljöfarlig verksamhet som idag inte är reglerad.

38 § Anmälan görs till landskapsstyrelsen senast 30 dagar före verksamheten inleds.

39 § Landskapsstyrelsen granskar anmälan. Presumtionen är att anmälan inte behöver prövas, utan att den kan registreras. Om det behövs meddelar landskapsstyrelsen föreskrifter för verksamheten. Detta är prövning. Ett beslut behöver alltså fattas. Är verksamheten med stor sannolikhet miljöförorenande i högre grad än ringa kan verksamheten förbjudas.

40 § Anmälningar införs i dataystemet för miljövrdsinformation förutsatt att den är godtagbar. Inskrivning i datasystemet är en sorts officiell bekräftelse av verksamheten och den blir då offentlig.

10 kap. Tillsyn

Kapitlet	Tillsynsbestämmelserna gäller miljöfarlig verksamhet. Tillsynsmyndighet är landskapsstyrelsen. Befogenheterna gäller inspektioner och undersökningar även på annans område än verksamhetsutövarens. Verksamhetsutövaren själv kan ha en plan för egenkontroll och kan beviljas rätt att utföra mätningar m.m. på annans område.
----------	---

41 § Tillsynsmyndighet är landskapsstyrelsen. Strävandena har gått ut på en förenkling och av den anledningen är syftet att koncentrera tillsynen till en instans. Om verksamhetsutövaren skulle behöva finna sig i olika myndigheters inspektioner skulle detta innebära merarbete för verksamhetsutövaren utan större effekt för samhället (miljön).

Tillsynsorganisationen undergår en granskning och revidering för tillfället. Av detta skäl anges endast att landskapsstyrelsen är tillsynsmyndighet. Eftersom själva tillstånden behandlas av miljöprövningsnämnden, som har en starkt självständig ställning, och eftersom det också är meningen att överprövningen skall slopas, kan landskapsstyrelsens miljöbyrå ha tillsynsuppgiften. Det har beräknats att tillsynsorganisationen skulle fungera mest effektivt och målinriktat på detta sätt. Samtidigt skulle det i hög grad underlätta landskapsstyrelsens arbete som givare av utlåtanden i tillståndsärenden och rationalisera och effektivisera miljöförvaltningen.

Inspektioner som kommunerna har rätt att företa kvarstår.

Landskapsstyrelsen kan förordna någon att göra inspektioner, mätningar och undersökningar, ta prover och utföra andra åtgärder som behövs och lagen medger. Exempelvis kan tjänstemän som sorterar under hälsönämnden förordnas för kontrolluppgifterna.

42 § Tillsynsmyndigheten har rätt att få all information den behöver för övervakningen, detta såväl av verksamhetsutövaren som av andra myndigheter. Utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt har tillsynsmyndigheten rätt att få de upplysningar och handlingar den behöver för sin verksamhet av en annan myndighet, t ex av en kommun.

43 § Paragrafen gäller allmänna befogenheter. Inspektioner och undersökningar är nödvändiga för övervakningen. Den som företar en inspektion har rätt att få tillträde till de platser, få de uppgifter och utföra de mätningar samt ta de prover som behövs. Grundlagsskyddade rättigheter som hemfrid får inte kränkas. Hemfridsskyddade platser såsom gårdstomter får beträdas endast då det är nödvändigt i skyddssyfte. Tillsynsmyndigheten måste då göra en avvägning.

44 § Paragrafen anger tillsynsmyndighetens skyldigheter att i regel varsko verksamhetsutövaren, utföra inspektionen så att verksamheten inte störs och upprätta protokoll med anteckningar om missförhållanden. Är sådana inte antecknade antar man att missförhållanden inte finns.

45 § Paragrafen gäller tillsynsmyndighetens rätt att utföra inspektion på annat ställe än verksamhetsutövarens. Tillsynsmyndigheten har, på grund av hur förorening verkar, rätt att utföra kontroller också på annans än verksamhetsutövarens område, om det inte orsakar områdets ägare eller innehavare nämnvärt men. Innehavaren eller ägaren, det vill säga den av dem som närmast berörs för att denna besitter området och berörs och störs av utomståendes verksamhet på detta område, skall underrättas i förväg. Skulle kontrollerna medföra men för en ägare, trots att denna inte besitter området, måste även ägaren underrättas.

46 § På ansökan kan landskapsstyrelsen bevilja verksamhetsutövaren tillstånd att själv kontrollera effekterna av sin verksamhet på någon annans område om markens ägare eller innehavare inte har samtyckt till det. Det kan gälla till exempel utplacering av mätredskap. Tillstånd kan beviljas om kontrollen inte orsakar ägaren eller innehavaren nämnvärt men. Tillståndet berättigar givetvis inte till skadeorsakande. Till exempel får man inte genom att använda motorfordon skada växtligheten eller terrängen. Syftet är inte heller att genom denna och föregående paragraf tillåta sådant nyttjande av annans egendom som skulle ge anledning till ersättning. Ägaren skall inte orsakas nämnvärt men.

I praktiken kan tillståndet ges i samband med en observationsplan som antas samtidigt som eller före ett tillstånd beviljas (27 §). I så fall är det miljöprövningsnämnden som beviljar tillståndet i samma behandling. Ägaren eller innehavaren skall höras före beslutet fattas. Beslutet kan genast verkställas om myndigheten så beslutar. Det betyder att ett eventuellt förvaltningsbesvär över landskapsstyrelsens beslut inte kan fördröja sådan kontrollverksamhet som behövs.

11 kap. Tvångsmedel

Kapitlet	Där tillsynen är en myndighetskontroll för att lagen följs är tvångsmedlen dess garant. Förelägganden och förbud skall förenas med vite, hot om att verksamheten avbryts eller om att myndigheten låter utföra åtgärderna på den ansvarigas bekostnad. Initiativ till tvångsåtgärder, bland annat förbud, kan tas av en ideell registrerad förening vars huvudsakliga syfte är miljöskydd.
----------	--

47 § Landskapsstyrelsen har rätt att förplikta en utövare av sådan verksamhet som kräver tillstånd att söka tillstånd. Som påtryckningsmedel används vitesföreläggande och, vid fortsatt tredska, avbrytande av verksamheten.

48 § Om någon genom att vidta åtgärder eller försumma förpliktelser, undantaget det som sagts i föregående paragraf, bryter mot denna lagstiftning kan landskapsstyrelsen förelägga den berörda att rätta till läget. Även här kan vite och avbrytande av verksamhet användas som påtryckningsmedel. Därutöver kan landskapsstyrelsen förena föreläggandet med ett hot om att låta utföra det som lämnats ogjort på den berördas bekostnad. - Den berörda skall naturligtvis höras före beslut om föreläggande fattas.

49 § Förbud och föreskrifter kan meddelas med stöd av en inspektion även gällande verksamhet som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt om det behövs för att förebygga miljöförorening.

50 § Förbuden och föreskrifterna skall förenas med vite eller hot om avbrytande av verksamheten eller tvångsutförande på den ansvarigas bekostnad.

51 § Initiativrätt till föreläggande, vite, hot om tvångsutförande eller avbrytande enligt de två föregående paragraferna har en sakägare (vars rätt eller fördel kan beröras) och miljöprövningsnämnden. En kommun har också initiativrätt, begränsat till sin intressesfär.

52 § Tjänsteman som förrättar inspektion kan interimistiskt ålägga verksamhetsutövaren det som sägs i 47-48 §§ och förordna avbrytande av verksamheten. Ärendet skall genast föras till normal beslutsgång men det interimistiska föreläggandet eller förbudet är gällande tills annat har beslutats.

53 § Miljöförorening kan yttra sig efter en lång tid. Det är inte otänkbart att verksamhetsutövaren då har avslutat sin verksamhet eller att denna rentav inte längre existerar eller kan påträffas. Verksamhetsutövaren svarar för tillståndsvillkorens åtgärder även efter att verksamheten avslutats och påträffas verksamhetsutövaren inte så övergår ansvaret på områdets innehavare såvida det är nödvändigt att fortsättningsvis kontrollera

miljön.

12 kap. Straff

Kapitlet Landskapet har behörighet avseende rättsområdet miljö och de straffbestämmelser som sammanhänger med detta rättsområde. Strafflagens bestämmelser om miljöbrott är modern, fullgod lagstiftning. Vad gäller brott mot vattenlagen har landskapslagen ifråga egna straffbestämmelser som i stort motsvarar strafflagens.

Där landskaps- och rikslagstiftning motsvarar varandra har de kriminaliserats på lika vis. Detta kapitels fyra första paragrafer motsvarar strafflagens bestämmelser om miljöbrott i 48 kapitlet.

Detaljmotiveringarna nedan hänvisar till strafflagens (och i förekommande fall vattenlagens) motsvarande stadganden. En konstaterande hänvisning till strafflagens bestämmelser om juridiska personers straffansvar, en preciserad ansvarsfördelning och en särskild preskriptionstid finns med i förtydligande syfte. I 58 § kriminaliseras särskilda skyldigheter enligt denna landskapslag (bötesstraff).

Vattenlagens kriminaliseringar tillämpas före miljötillståndslagens.

54 § *Miljöförstöring*. Paragrafen motsvarar strafflagens 48 kapitel 1 § 1 moment 1-punkt. En liknande bestämmelse finns i vår vattenlagstiftning (9 kap. 1 §). Vattenlagstiftningens särskilda kriminalisering skall i första hand tillämpas (nedan, 51 §).

55 § *Grov miljöförstöring*. Motsvarar SL 48:2 1 mom. En liknande bestämmelse finns i vattenlagen 9:2.

56 § *Miljöförseelse*. Motsvarar SL 48:3 1 och 3 mom. Enligt denna paragraf straffas en försummad tillståndsansökan (11-12 §§) i den mån den inte bestraffas som miljöförstöring.

Även enligt vattenlagstiftningen straffas miljöförseelse (9:3), men därutöver finns ett skilt straff för brott mot tillståndsplikt (9:5). Det har inte ansetts befogat att kriminalisera övriga försummelse av tillståndsplikt på samma sätt som vattenlagens. Försummelsen kan bestraffas som miljöförstöring.

57 § *Miljöförstöring av oaktsamhet*. Motsvarar SL 48:4 1 mom 1-punkten. Liknande i vattenlagen 9:4.

58 § *Brott mot landskapslagen om miljötillstånd*. Försummelse att söka tillstånd är kriminaliserat ovan (56 §, böter eller fängelse högst 6 månader), liksom handlande mot tillståndsvillkor så att det kan medföra miljöförorening eller orsaka fara för hälsan (54 §, böter eller fängelse högst 2 år). I denna paragraf kriminaliseras försummelse av anmälan,

inledande av verksamhet före tillståndets laga kraft, nonchalerande av myndighetspåbud (som har grund i denna lag), svikligt handlande i form av att ge en anmälan som sedan inte följs, och förorening av marken (9 §) samt andra förseelser mot lag. Paragrafen kriminaliserar även ett luftbrott. På dessa gärningar följer böter, om handlingen eller underlåtelsen inte är kriminaliserad med strängare straff någon annanstans.

59 § Särbestämmelserna i vattenlagen för landskapet Åland tillämpas i första hand vad gäller vattenfrågor. Vattenlagsfrågorna är väl utarbetade och av rätt nytt datum. Straffbestämmelserna är detaljrika. Det finns inget skäl att ändra dem.

Vad gäller övriga sektorlagar är de betydligt äldre (undantaget luftvården) och de motsvarar inte dagens krav. De fåtaliga straffbestämmelserna är tillämpliga om de inte konsumeras av denna landskapslags straffbestämmelser.

60 § En hänvisning till strafflagen har gjorts för tydlighets skull. Det konstateras att strafflagen tillämpas vad gäller juridiska personers straffansvar (SL 9 kap.) och att sekretessbrott är kriminaliserade i strafflagen ("vanliga" i SL 38:1-2, och beträffande tjänstemän i SL 40:5). Det görs även en hänvisning till strafflagens kapitel om miljöbrott och dess bestämmelser om ansvarsfördelning (strafflagens 48 kapitel 7 §) och preskribering (strafflagens 48 kapitel 8 §).

Miljöbrott kan vara en form av ekonomisk brottslighet och samfundsbrottslighet. Enligt 9 kap. strafflagen kan en juridisk person dömas till samfundsböter. I denna landskapslag görs en hänvisning till detta kapitel i strafflagen på motsvarande sätt som strafflagens kapitel om miljöbrott hänvisar till 9 kap. om straffansvar för juridiska personer.

Avseende ansvarsfördelningen bestäms i strafflagen att den mot vars förpliktelser gärningen eller underlåtelsen strider blir dömd. Därvid beaktas ställning, art och omfattning av dennas uppgifter och befogenheter och i allmänhet hans andel i att den lagstridiga situationen har uppkommit eller fortgått. Hänvisningen avser att förtydliga kretsen av ansvariga i straffrättsligt hänseende.

Den kortaste preskriptionstiden skulle vara tio år utom för miljöförseelse och brott mot landskapslagen om miljötillstånd, det vill säga förseelsebrotten, för vilka straffet är böter eller högst 6 månaders fängelse.

13 kap. Ersättning

Kapitlet	Landskapet har behörighet avseende de ersättningsbestämmelser som sammanhänger med detta rättsområde. Däremot har landskapet inte behörighet till exempel gällande försäkringsfrågor, vilka står i nära anknytning till ersättningsfrågorna. Särskild lagstiftning om miljöskador och ersättningar för dem samt om obligatorisk miljöskadeförsäkring finns i riket. I denna framställning föreslås därför av praktiska skäl att ersättningsfrågorna i den nya landskapslagen regleras som i riket (blankettlagstiftning).
----------	---

61 § Rikslagstiftningen gäller i tillämpliga delar om specialbestämmelser inte finns. Sådana finns i vattenlagen.

62 § En allmän domstol som behandlar ett skadeståndsyrkande kan be om ett sakkunnigutlåtande om miljökonsekvenserna från miljöprövningsnämnden.

14 kap. Landskapsstyrelsens allmänna anvisningar och föreskrifter för miljöskyddet

Kapitlet	Befogenheter för landskapsstyrelsen att utfärda förordningsbestämmelser är samlade här. I själva verket lyder kapitlet i hög grad som nuvarande luftvårdslagstiftning. De har sin grund i EG:s detaljreglering av ämnen, produkter, kvalitetsnormer etcetera. Därtill ingår i kapitlet en delegeringsbestämmelse angående fiskodlingar.
----------	---

63 § De allmänna grunderna för landskapsförordning är att det sker i syfte att hindra miljöförorening, skapa enhetlighet i tillståndsprövning eller reglera undantag från tillståndsplikten. Bestämmelserna anpassas efter behoven för ett område/verksamhetsområde. Utgångspunkten är miljöskyddsbestämmelserna i 4 §, däribland bästa tillgängliga teknik.

65 § Fiskodlingar och därtill anslutna fiskförädlingar är för landskapet viktiga näringar och de har också icke önskvärda effekter på vattenmiljön i den omfattning de bedrivs i landskapet. Av denna orsak behandlas möjligheten till reglering av fiskodlingsbranschen i en särskild paragraf som tar upp de punkter som är av störst intresse för landskapet. Fiskodling borde ses som en skärgårdsnäring. De skulle reserveras för företag som bedrivs huvudsakligen i skärgårdsområden och sysselsätter huvudsakligen lokalbefolkningen. Nya verksamheter i denna bransch skulle sålunda begränsas till skärgårdsområden. Landskapsstyrelsen kan genom förordning bestämma om utsläppsgränser, skydd av

vattenområden och fördelning av vattenområden kommunvis, så att varje kommun har en viss kvot på vilken detta slag av verksamhet kan bedrivas.

64 §, 66 - 70 §§ Paragraferna omtalar vad landskapsförordningar innehållsmässigt kan utfärdas för utöver 64 §. Det är för att reglera utsläpp och miljö kvalitet, särskilda verksamheter, reningsanordningar och andra tekniska krav för ledande av avloppsvatten från enskilda hushåll och vidare för att reglera utsläpp från motorfordon och arbetsmaskiner, marksanering och markens kvalitet och slutligen för att reglera användningen av vissa ämnen.

71 § Landskapsstyrelsen kan reglera hur myndigheter skall informera allmänheten om miljöförorening.

72 § Denna allmänna delegering gäller införandet av obligatoriska EG-bestämmelser.

73 § Paragrafen anger att ny förpliktelse gällande befintlig verksamhet skall införas med en rimlig tid för dess förverkligande.

15 kap. Övriga bestämmelser

Kapitlet	innehåller bestämmelser om bland annat datasystemet för miljövärdsinformation, tystnadsplikt, handräckning från polis och skydd för mättningsredskap.
----------	---

74 § Planer och program för miljöskydd kan ingå i EG:s handlingsplan och de antas i så fall av landskapsstyrelsen för landskapets del.

75 § Datasystemet för miljövärdsinformation skall innehålla alla uppgifter som är nödvändiga för uppföljning, kontroll och planering. Det skall bland annat innehålla alla tillstånd och anmälningar enligt denna lag.

76 § Polisen skall bistå till exempel tillsynsmyndigheten för verkställigheten av denna landskapslag om tredska eller annat hinder föreligger. Detta är en sedvanlig handräckningsbestämmelse.

77 § Både tillstånds- och tillsynsmyndigheten kommer att ha vittgående - nödvändiga - befogenheter, som bland annat medför en långtgående insyn i ekonomiska angelägenheter, affärshemligheter och ibland privata angelägenheter. Detta är beledsagat av tystnadsplikt, och tystnadsplikten i sin tur av straffrättsligt ansvar. Uppgifterna får självklart inte heller utnyttjas till förmån för en själv eller någon annan. Däremot är inte verksamhetsrelaterade

utsläpps- och kontrolluppgifter sekretessbelagda, inte heller miljökvalitetsuppgifter.

Tystnadsplikten får inte förhindra att t.ex. tillsynsmyndigheten får de uppgifter den behöver. Denna landskapslag är ju helhetsorienterad - det gäller även befintliga uppgifter som skall kunna samlas för en helhetsvärdering hos tillsynsmyndigheten. Av detta skäl kan tystnadsplikten förbigås så att när en landskapsmyndighet utför uppgifter enligt denna lag så har den rätt att få annars sekretessbelagda uppgifter.

Tystnadsplikten viker även för brottsutredning (åklagare, polis eller tull).

78 § Undersökningsredskap får inte flyttas eller skadas.

16 kap. Ikraftträdelse

79 § Paragrafen innehåller normalbestämmelserna.

80 § "Gamla" verksamheter, d.v.s. befintliga anläggningar, har särbestämmelser. För det första är tillstånd som redan givits i kraft på det sätt som anges i tillståndet men högst till utgången av år 2004. I en landskapsförordning kan bestämmas sektor för sektor om nya ansökningar för tillstånd och/eller villkor. För det andra skall hänsyn tas till tekniska eller ekonomiska svårigheter att uppfylla kraven, bland annat på bästa miljöskydd, fram till 24.9.2007. Denna punkt meddelar således endast att hänsyn skall tas till vissa svårigheter som beror på att anläggningen och den tillämpade tekniken har införts före lagens ikraftträdelse. Samma bestämmelse finns i renhållningslagen.

Ju närmare tidsfristen 24.9.2007, desto färre hänsyn kan tas. Med beaktande av besvärstider kan större undantag inte göras efter år 2004, eftersom lagen skall vara genomförd 2007.

81 § Ny anmälningsplikt ska fullgöras inom ett år eller en senare tid som bestäms i landskapsförordning.

82 § Anhängiga tillstånd hos hälsonämnden och miljöbyrån överförs till miljöprövningsnämnden för behandling.

DETALJMOTIVERING**LANDSKAPSLAGEN OM MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDEN**

Landskapslagen innehåller formella bestämmelser om miljöprövningsnämndens sammansättning, ett ärendes behandlingsgång, delgivning och överklagande. Lagen ändras så att de formella förutsättningarna blir klarare och oklarheter som uppdagats i praxis rättas till. Även besvärfrågorna blir klarare.

Miljöprövningsnämndens arbetsbörda ökar något. Från en vattentillståndsmyndighet blir den en miljötillståndsmyndighet (1 §). Överprövningen bortfaller (10 §) och besvären anförts till Ålands förvaltningsdomstol. Å andra sidan kompletteras miljöprövningsnämnden med en ordinarie ledamot med särskild kännedom om näringslivet (2 §).

1 § Hänvisningen justeras.

2 § Ledamöterna utökas så att en ledamot har särskild kännedom om näringslivet.

5 § Paragrafen justeras så att sakkunniga myndigheter och myndigheter med väsentliga intressen att bevaka skall få möjlighet att yttra sig utöver berörda kommuner. I detta sammanhang påpekas, att paragrafens 1 moment tolkas så, att miljöprövningsnämndens funktion är att med uppmaningar och påpekanden se till att en fullständig utredning företes eller, då det är ändamålsenligt, beställa sådan från särskilda instanser eller sakkunniga. Miljöprövningsnämnden skall således inte automatiskt avslå en ansökan såvida den är sådan att den alls kan upptas till behandling. Dock svarar sökanden naturligtvis själv för sitt ärende och nämndens funktion är en annan än sökandens ombuds. Detta klarläggande har emellertid ansetts nödvändigt av den anledningen att miljöprövningsnämnden enligt rådande mening i alltför hög grad fungerat likt en allmän domstol vid behandlingen av ett dispositivt ärende. I den föreslagna miljötillståndslagen är inskrivet att alternativa förlägningsplatser och andra alternativ, i form av reglerande villkor för verksamheten, kan sökas och bestämmas. Miljöprövningsnämnden kommer med sin sakkunskap att ha ett helhetsgrepp om verksamheters miljöpåverkan inom specifika områden och om vad dessa områden tål i form av miljöbelastningar och denna sakkunskap medför även insikt i hur en verksamhet kan ordnas ur miljösynpunkt för att kunna genomföras. Detta skall färga av sig på nämndens funktionssätt. Dess roll är givetvis i första hand att trygga att den gällande lagstiftningen följs.

6 § Rubriken förtydligas.

9 § Hänvisningsjustering.

10 § Överprövningen slopas. I 10 § införs regler om delgivningen av beslutet, vilket har betydelse för beräkning av laga kraft och besvärstider.

11 § Besvär anförs till Ålands förvaltningsdomstol. Till denna instans har överklaganden konsekvent styrts under de senaste åren. Rättsmedlet är vanliga förvaltningsbesvär. Både laglighets- och ändamålsenligtsgrunder kan anföras. Förvaltningsdomstolens beslut överklagas till HFD. Motsvarande besvärssätt och besvärsgrunder finns i rikslagstiftningen.

- Beslutets verkställighet sker enligt LL om miljöskydd och miljötillstånd.

DETALJMOTIVERING

VATTENLAG FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Ändringar görs i lagen avseende tillståndsbestämmelserna.

Genomgående justeringar i texten är

- miljöprövningsnämnden ersätter landskapsstyrelsen som tillståndsmyndighet.
- hänvisningsfel och skrivfel rättas.

Dessa ändringar kommenteras inte närmare i detaljmotiveringarna.

4 kapitlet

3 § Hänvisningsfel.

8a § Samma bestämmelser som finns för grundvatten i 4:8 bör införas för ytvatten.

5 kapitlet

4 § Hänvisningsfel.

5 § Hänvisningsfel.

13 § Ordvalet justeras i enlighet med dagens myndighetsorganisation.

15 - 16 §§ Miljöprövningsnämnden prövar tillståndsansökan.

6 kapitlet

1 -2 §§ Miljöprövningsnämnden är tillståndsmyndighet.

I detta lagpaket föreslås att tillståndsprövningen avseende utsläpp av avloppsvatten från enskilda hushåll förs över till kommunerna. Dessa frågor ligger nära kommunens uppgifter om kommunala avloppsreningsnät och det avlastar miljöprövningsnämnden från mindre betydande tillstånd. Landskapsstyrelsen föreslås vara tillståndsmyndighet avseende bevakningsfrågor, även det tillstånd som inte är av sådan betydelse att miljöprövningsnämnden är en ändamålsenlig behandlingsinstans. Miljöprövningsnämnden avses behandla tillstånd som har något större betydelse. Det är riktigt att lyfta bort enskilda tillstånd som förekommer i stora kvantiteter, men som saknar större relevans ut miljöperspektiv.

4 § Hänvisning till miljötillståndslagen för att skapa enhetlighet.

5 § Sådana delar som behandlas i den föreslagna miljötillståndslagen föreslås upphävd. Detta sker för att undvika onödiga tolkningsfrågor och för att skapa en enhetlig tillämpningspraxis. Där det finns skäl att göra avvikelser för vattenfrågor framgår detta av hänvisningar i miljötillståndslagen liksom av att en särbestämmelse kvarstår i denna lag.

6 § Behandlat i miljötillståndslagen.

7 § Ansökans innehåll och utredning regleras närmare genom en landskapsförordning enligt denna paragraf.

Avseende ansökans innehåll konstateras att en faktor som vuxit i betydelse och relevans - vilket även återspeglas i miljöprövningsnämndens sammansättning - är sökandens ekonomi. Samma framgår av miljötillståndslagen liksom av den tidigare antagna renhållningslagen (prövning för avfallstillstånd). Övriga subjektiva förutsättningarna som en verksamhetsutövare behöver visa är att det finns tillräckliga miljökunskaper i företaget och att företaget sköts på ett ändamålsenligt sätt.

8 § Miljöprövningsnämnden är tillståndsmyndighet.

10 § Behandlas i miljötillståndslagen.

11 § Frågan behandlas i miljötillståndslagen. Emellertid kvarstår första momentets första sats som är vidare i sin betydelse än motsvarande paragrafer i miljötillståndslagen. Uttrycket "allmänna eller enskilda intressen" används genomgående i vattenlagen och den första satsen behöver därför bibehållas.

12 § Behandlas i miljötillståndslagen.

14 § Miljöprövningsnämnden är tillståndsmyndighet.

Tillståndsplikt, 16 - 21 §§. Vattenlagen gör flera distinktioner angående tillståndsplikt. Tillstånd kan krävas för vattenföretag och vattenfarlig verksamhet som berör allmän rätt (6:15), och för utförande av vattenföretag beroende på dess verkningar (6:16 mom 1) och oavsett verkningarna (2 mom.). Vattenfarlig verksamhet har tillståndsplikt såvida det inte är uppenbart att det inte medför vissa konsekvenser (6:17). Särskild tillståndsplikt regleras i katalogform (6:18) och ytterligare skilt för utsläpp till ytvatten (6:19) och för grundvattenfarlig verksamhet (6:20). Slutligen finns tillståndsplikt för ett visst område om landskapsstyrelsen beslutar det (6:21).

16, 18 §§ 16 § 2 moment ändras så, att vattentäkter utesluts från paragrafen. Avsikten är att för mindre vattentäkter skall en anmälan göras. Detta föreslås reglerat i förordning.

Katalogparagrafen föreslås på samma sätt som i hälsovårdslagstiftningen och som det är tänkt i avfallslagstiftningen överförd till förordning. Även nya oförutsedda verksamheter som snabbt kan uppkomma och inte är tillståndspliktiga behöver regleras i förordning vid behov.

20 § Särskild tillståndsplikt av det slag som gäller avfall utgår. De är reglerade i renhållningslagen.

21 § Hänvisningskorrigerings.

22 § Uteslutning av hänvisning.

25 § Tiden kongruent med miljötillståndslagen (fem år).

29 § Hänvisning till miljötillståndslagen, medan särregel för vattenprojekt bibehålls.

30 § Regleras fullständigt i miljötillståndslagen.

7 kapitlet

10 § Hänvisning till sjölagen (FFS 674/1994).

8 kapitlet

2 § Hänvisningsjustering.

9 kapitlet

10 § Hänvisningsfel.

14 kapitlet

2 § Miljöprövningsnämnden är tillståndsmyndighet.

3 § I enlighet med föregående paragraf kompletteras 2 mom. med miljöprövningsnämnden. Landskapsstyrelsen är däremot tillståndsmyndighet i diknings- och bevattningsärenden.

4 § Landskapsstyrelsen bör vid syneförrättning förordna förrättningsman efter ansökan från miljöprövningsnämnden. Om landskapsstyrelsen är sökande skall istället miljöprövningsnämnden utse förrättningsmannen för undvikande av jäv.

5 § För undvikande av jäv skall miljöprövningsnämnden utse gode män då

landskapsstyrelsen är sökande.

15 kapitlet

1 § Hänvisning till landskapslagen om miljöprövningsnämnden.

2 § Hänvisningsfel.

4 § Vattenståndsreglering kan även ske genom höjning av vattenståndet i vattenområdet.

16 kapitlet

2 § Miljöprövningsnämnden är tillståndsmyndighet.

DETALJMOTIVERING

LANDSKAPSLAGEN OM RENHÅLLNING

Stora delar av renhållningslagens nya bestämmelser i tillståndskapitlet inarbetas i miljötillståndslagen och upphävs här. Några egentliga ändringar finns inte utom beträffande tillståndsmyndighet och tid för anmälan.

28a § Myndighetsorganisationen koordineras med LL om miljötillstånd.

28c § Paragrafen ersätts av LL om miljötillstånd 53 § 2 moment och upphävs här.

28d § 1-2)-punkterna är införda miljötillståndslagen. 3-punkten om att erhållande av tillstånd kräver att verksamheten skall uppfylla de krav som renhållningslagen ställer bibehålls med ett tillägg innehållande en hänvisning till miljötillståndslagen.

28f § Bestämmelserna ersätts av miljötillståndslagen.

28g § Ersätts av miljötillståndslagen.

28h§ Ersätts av sagda lag.

28i § 1 mom 1 punkten ersätts av miljötillståndslagen. Anmälan görs till landskapsstyrelsen och tiden för dessa miljöfarliga verksamheter ökas till 60 dagar före verksamheten inleds.

28m § 1 mom. bibehålls - ett avfallstillstånd ersätter inte ett byggnadslov, till exempel. I paragrafen införs därutöver hänvisningar till LL om miljötillstånd.

DETALJMOTIVERING**LANDSKAPSLAGEN OM HÄLSOVÅRDEN**

Förläggningstillstånden för vissa verksamheter, däribland deponier, mejerier, slakterier, skulle följa miljötillståndsförfarandet. Tillståndsmyndighet blir miljöprövningsnämnden. Att samordna detta tillstånd med de andra motsvarande tillstånden är viktigt. Tillstånd behövs även för verksamhet inom planerat område. Att kommunen *planlagt* ett *område* för en verksamhet av ett visst slag betyder inte att *verksamheten* i det konkreta fallet skulle fylla miljökraven.

26 § Förläggningstillståndsbestämmelsen moderniseras. Som förut finns katalogen över tillståndsberoende verksamheter i landskapsförordningen om hälsovården.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lagar.

1.

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd**1 kap.****Inledande bestämmelser****1 §***Lagens syfte och tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på verksamheter som orsakar eller kan orsaka miljöförorening och på verksamheter som ger upphov till avfall och verksamheter för behandling av avfall.

Bestämmelserna syftar till att

- 1) hindra miljöförorening och avhjälpa och minska skador orsakade av förorening,
- 2) harmonisera behandlingen av vissa tillstånd som är väsentliga för miljövården och
- 3) trygga en hög skyddsnivå för miljön som helhet genom att den totala miljöbelastningen som en inrättning eller ett företag medför beaktas i tillståndsprövningen och ange en miniminivå på kraven för miljöfarlig verksamhet.

Lagen skall tillämpas så att människors hälsa och miljön skyddas från skada och fara.

2 §*Miljötillstånd*

Miljötillstånd är en gemensam benämning på de tillstånd som avses i denna lag. Lagen innehåller gemensamma bestämmelser för alla miljötillstånd.

Miljötillstånd söks hos och prövas av Ålands miljöprövningsnämnd.

3 §*Definitioner*

Med *miljöförorening* avses utsläpp eller deponering av ämnen eller energi såsom värme, buller eller skakning, i luft, vatten eller mark, vilket ensam eller tillsammans med andra utsläpp kan orsaka

- a) olägenhet för människors hälsa,
- b) skada på naturen och dess funktioner,
- c) hinder för eller ett väsentligt försvårande av nyttjandet av naturresurser,
- d) minskad allmän trivsel eller försämring av kulturvärden,
- e) försämring av miljöns lämplighet att nyttjas för rekreatiönsändamål,
- f) skada på egendom eller olägenhet att nyttja den eller
- g) annan jämförbar kränkning av allmänt eller enskilt intresse.

Med *olägenhet för människors hälsa* avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka den enskilda människans eller befolkningens livsmiljö och hälsa menligt.

Med *miljöfarlig verksamhet* avses att inrätta eller använda en anläggning, att nyttja ett område eller att organisera en verksamhet så att det kan orsaka miljöförorening.

Med *verksamhetsutövare* avses en juridisk eller naturlig person som bedriver en verksamhet samt den som har den faktiska beslutanderätten i fråga om verksamheten.

Med *bästa tillgängliga teknik* avses den bästa tekniska lösning som enligt gängse branschkriterier kan tillämpas i ifrågavarande bransch och som gör det möjligt att hindra eller så effektivt som möjligt minska föroreningen av miljön som helhet.

I landskapsförordning bestäms närmare vilka omständigheter som skall beaktas vid bedömningen och definitionen av bästa tillgängliga teknik. I landskapsförordning kan även andra definitioner införas.

2 kap.

Miljöskydd

4 §

Allmänna miljöskyddsprinciper

Skadliga miljökonsekvenser skall förebyggas. Om de inte helt kan förebyggas skall de begränsas i så stor utsträckning som möjligt.

Det ankommer på envar att iaktta sådan omsorg och försiktighet som verksamhetens art förutsätter för att miljöförorening skall kunna förebyggas. I syfte att undvika negativa miljökonsekvenser skall hänsyn tas till sannolikheten för miljöförorening och olycksrisk samt till möjligheterna att förhindra olyckor och begränsa följderna av dem.

I all yrkesmässig verksamhet bör bästa tillgängliga teknik eftersträvas.

Lämpliga åtgärdscombinationer, såsom arbetsmetoder, val av råvaror och energi skall tillämpas för att förebygga miljöförorening.

5 §

Förorenarens ansvar

Verksamhetsutövaren svarar för att de allmänna miljöskyddsprinciperna i 4 § iakttas samt att miljöförorening förebyggs, undanröjs eller begränsas i så stor utsträckning som möjligt.

6 §

Intressejämförelse

De allmänna miljöskyddsprinciperna beaktas i ett enskilt ärende i den utsträckning det inte kan anses oskäligt att uppfylla dem. Vid skälighetsbedömningen beaktas nyttan av förebyggande åtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Gränsvärden, kvalitetsnormer och andra specifika normer samt strängare krav som finns i annan lagstiftning får dock inte åsidosättas.

7 §

Konsekvensmedvetenhet

Verksamhetsutövaren skall skaffa sig tillräcklig kunskap om de miljökonsekvenser som verksamheten medför och om möjligheterna att förebygga och begränsa verksamhetens skadliga verkningar. Verksamhetsutövaren skall därtill ha tillräcklig kunskap om möjligheterna att utveckla verksamheten, produktionen eller produkten så att miljöförorening förebyggs eller begränsas.

8 §

Val av förläggningplats

Miljöfarlig verksamhet skall i möjligaste mån förläggas till en plats där den orsakar minsta möjliga fara för miljön och där miljöförorening kan förebyggas.

När lämpligheten hos en förläggningsplats bedöms skall hänsyn tas till

- 1) verksamhetens art, sannolikheten för förorening och olycksrisken,
- 2) områdets och dess omgivnings nuvarande och kommande användningsändamål, sistnämnda enligt vederbörligen fastställda planer och planbestämmelser för området, samt
- 3) alternativa förläggningsplatser inom området.

9 §

Förbud mot förorening av mark

Ämnen och avfall får inte lämnas eller släppas ut i marken så att markens kvalitet till följd av det försämras på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller skada på naturen eller dess funktioner.

10 §

Föreskrifter och anvisningar

Landskapsstyrelsen kan i landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser för att förverkliga miljöskyddet enligt vad som bestäms i kapitel 14.

3 kap.

Tillståndsbehov

11 §

Tillståndsplikt

Tillståndsbelagda är

- 1) verksamheter som kräver vattentillstånd och regleras i vattenlagen för landskapet Åland (ÅFS 61/1996) och vattenförordning (ÅFS 77/1996),
- 2) verksamheter som kräver avfallstillstånd och regleras i 28 § landskapslagen om renhållning (ÅFS 3/1981) och förordningsbestämmelser i anslutning till den,
- 3) verksamheter som kräver förläggningstillstånd och regleras i 26 § landskapslagen

och hälsovård (ÅFS 36/1967) och landskapsförordningen om hälsovård (ÅFS 63/1973),
4) verksamheter som kräver lufttillstånd och
5) övriga verksamheter som regleras i en landskapsförordning i anslutning till denna lag.

Landskapsstyrelsen kan genom en landskapsförordning utfärda bestämmelser om tillståndsbehov.

12 §

Ändring av verksamhet

En väsentlig utvidgning eller ändring av den verksamhet för vilken miljötillstånd har beviljats kräver ett nytt tillstånd.

Då verksamheten inskränks väsentligt eller upphör och då verksamheten överläts skall detta utan dröjsmål anmälas till landskapsstyrelsen.

13 §

Tidpunkt för inledande av verksamheten

Verksamhet för vilken tillstånd skall sökas får inte inledas förrän tillstånd beviljats och vunnit laga kraft. Detta gäller även i 12 § 1 mom. avsedd ändring eller utvidgning av verksamheten.

Miljöprövningsnämnden kan bestämma att ett tillståndsbeslut kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft, om sökanden begär detta och ställer en godtagbar säkerhet för att miljön återställs i sitt tidigare skick och eventuella skador, olägenheter och kostnader ersätts för det fall att tillståndsbeslutet upphävs eller ändras. Ett tillståndsbeslut får dock inte verkställas om verkställandet skulle göra ändringssökande onödigt. Besvärsmyndigheten kan förbjuda verkställighet av tillståndsbeslutet. Här avsedd säkerhet behöver inte ställas av landskapet, kommun eller kommunalförbund.

I ett beslut om tillstånd för vattenföretag tillämpas 6 kap. 26 § vattenlagen för landskapet Åland.

4 kap.

Undantag från tillståndsbehov

14 §

Kortvarig försöksverksamhet

Tillstånd behövs inte för kortvarig verksamhet i försökssyfte då avsikten är

1) att prova ut en råvara, en energiform, en tillverknings- eller en förbränningsmetod eller en reningsanordning, eller

2) att utröna konsekvenserna, användbarheten och andra därmed jämförbara omständigheter av att återvinna eller behandla avfall i anläggning eller yrkesmässigt.

Denna paragraf gäller inte verksamhet som omfattas av vattenlagen för landskapet

Åland.

15 §

Vissa avfallstillstånd

Avfallstillstånd behövs inte för

- 1) återvinning av avfall och
- 2) slutligt omhändertagande av annat avfall än farligt avfall som uppstått i den egna verksamheten om det slutliga omhändertagandet sker på den plats där avfallet uppkommit, om landskapsstyrelsen samtidigt har meddelat allmänna föreskrifter om återvinningen eller det slutliga omhändertagandet ifråga och samtidigt har beslutat att tillstånd inte behövs.

16 §

Avlopp från enskilda hushåll

Miljötillstånd behövs inte för ledande av avloppsvatten från enskilda hushåll om landskapsstyrelsen har meddelat i 67 § avsedda bestämmelser om miljöskyddskraven och samtidigt beslutat att miljötillstånd inte behövs. Ärendet prövas då av kommunala myndigheter.

17 §

Övriga undantag

Verksamheter som avses i 66 § 2 och 3 punkten och om vilka bestämmelser utfärdas i en landskapsförordning kan samtidigt undantas från tillståndsplikt under de förutsättningar som anges i förordningen.

5 kap.

Tillståndsansökan och samtidig behandling

18 §

Tillståndsansökans anhängiggörande

En ansökan om tillstånd skall tillställas och inlämnas till miljöprövningsnämnden.

19 §

Ansökans innehåll och utredning

Till ansökan skall fogas nödvändig utredning om sökanden, verksamheten, verksamhetens konsekvenser och sakägarna. Landskapsstyrelsen kan utfärda närmare bestämmelser om ansökans innehåll och utredning i landskapsförordning.

20 §

Beredning av ärendet

Ärendet bereds, delges och kungörs på det sätt som framgår av landskapslagen om

Ålands miljöprövningsnämnd och, i förekommande fall, landskapslagen om miljökonsekvensbedömningar.

21 §

Gemensam behandling av ansökningar som gäller samma verksamhet

Ansökningar som gäller samma verksamhet och på vilka denna landskapslag tillämpas skall behandlas tillsammans och avgöras genom ett beslut om detta inte av något särskilt skäl är onödigt.

22 §

Samtidig behandling av ansökningar som gäller olika verksamheter

Om totaleffekten av olika miljöfarliga verksamheter är avsevärd och miljötillståndsärendena gällande dessa verksamheter är anhängiga samtidigt skall miljöprövningsnämnden behandla och avgöra ansökningarna samtidigt, om detta inte av något särskilt skäl är onödigt.

6 kap.

Förutsättningar för tillstånd

23 §

Förutsättningar gällande verksamheten och dess förläggning

För att tillstånd skall beviljas förutsätts att verksamheten inte ensam för sig eller tillsammans med andra verksamheter leder till

- a) olägenhet för människors hälsa,
- b) betydande miljöförorening eller fara för sådan förorening,
- c) förorening av marken enligt 9 § eller
- d) försämring av särskilda naturförhållanden, äventyrande av vattenförsörjningen eller något annat allmänt sett viktigt användningsområde.

Verksamheten får inte förläggas i strid med stads- eller byggnadsplan. Därtill beaktas 8 §.

24 §

Förutsättningar gällande verksamhetsutövaren

Verksamhetsutövaren skall vara organiserad på ett sätt som är tillräcklig och trovärdig för skötseln av ifrågavarande verksamhet och skapa en grund för en fortgående framgångsrik skötsel av verksamheten med hänsyn även till dess miljöaspekter och miljöskyddsprinciperna i 4 §.

Verksamhetsutövaren skall ha tillräcklig sakkunskap om verksamheten och dess miljökonsekvenser på det sätt som framgår av 7 §.

Verksamhetsutövaren skall även vara tillräckligt solvent med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär samt med beaktande av de föreskrifter som

meddelas för verksamheten.

7 kap.

Tillstånd

25 §

Tillstånd

Tillstånd skall beviljas om verksamheten med beaktande av enligt 26 § givna tillståndsvillkor kan ordnas i enlighet med denna landskapslag och den lagstiftning som nämns i 11 §.

Om de materiella förutsättningarna för att bevilja tillstånd enligt de landskapslagar enligt vilka tillstånd skall sökas och som nämns i 11 § är motstridiga antingen sinsemellan eller med denna lag skall i ett enskilt tillståndsärende, där de skall tillämpas, de strängare kraven gälla om annat inte föreskrivs.

När ett tillståndsärende avgörs skall även landskapslagen om naturvård beaktas liksom vad som i övrigt bestämts för att trygga allmänna och enskilda intressen.

26 §

Tillståndsvillkor för förebyggande av förorening

I ett miljötillstånd skall ingå tillräckliga villkor om

- a) utsläpp, förebyggande och begränsning av utsläpp samt utsläppsplatsens läge,
- b) avfall samt förebyggande och begränsning av dess uppkomst och skadlighet,
- c) åtgärder vid störningar och exceptionella situationer,
- d) åtgärder efter att verksamheten upphört såsom istandsättning av områden och förebyggande av vidare utsläpp, och
- e) andra åtgärder för att förebygga, begränsa eller utreda miljöförorening, risk för miljöförorening eller den skada som miljöföroreningen medför.

Om verksamheten till sin art är sådan att det inte är möjligt att genom sådana villkor som omtalas i 1 mom. förebygga eller begränsa miljöförorening eller skador i tillräcklig utsträckning kan tillståndet omfatta nödvändiga villkor om produktionsmängd, produktionens energiformer och näringsämnen. Industriell verksamhet och energiproduktion omfattas inte av denna bestämmelse.

Tillståndsvillkor ges med beaktande av verksamhetens art, verksamhetens sammantagna miljöpåverkan, egenskaperna hos det område där verksamhetens miljökonsekvenser framträder, betydelsen av de förebyggande åtgärderna för miljön som helhet och de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att genomföra de förebyggande åtgärderna. Tillståndsvillkor om förebyggande och begränsning av utsläpp skall vara baserade på bästa tillgängliga teknik.

Energiförbrukningens effektivitet och beredskapen att förebygga olyckor och begränsa följderna av dem skall vid behov beaktas vid utfärdandet av tillståndsvillkor.

27 §

Tillståndsvillkor om tillsyn och egenkontroll

Nödvändiga villkor om driftskontroll, kontroll av verksamhetens utsläpp, avfall och avfallshantering, verksamhetens miljökonsekvenser och kontroll av miljöns tillstånd efter att verksamheten upphört samt om den säkerhet som krävs av verksamhetsutövaren enligt 24 § 3 mom. skall ingå i tillståndsbeslutet. I tillståndet kan verksamhetsutövaren åläggas att lämna de uppgifter som behövs för tillsynen.

Miljöprövningsnämnden kan ålägga flera tillståndshavare att tillsammans utföra kvalitetskontroller och även i övrigt kontrollera konsekvenserna av sina verksamheter. Nämnden skall samtidigt vid behov besluta om fördelningen av kostnaderna för kontrollen.

Miljöprövningsnämnden kan ålägga verksamhetsutövaren att lägga fram en kontrollplan för tillsynsmyndigheten och besluta att verksamheten inte får inledas förrän tillsynsmyndigheten har godkänt planen.

28 §

Tillståndsvillkor i förhållande till minimikrav i landskapsförordningar

De tillståndsvillkor som meddelas kan vara strängare än ett specificerat minimikrav på miljöskyddet enligt en landskapsförordning som givits med stöd av denna landskapslag eller de landskapslagar som avses i 11 §

1) om det är nödvändigt för att förutsättningarna för beviljande av tillstånd skall uppfyllas,

2) för att skydda vatten, eller

3) för att trygga ett miljökvalitetskrav som meddelats i en landskapsförordning.

8 kap.

Tillståndets giltighet

29 §

Tillståndets varaktighet

Ett tillstånd beviljas tills vidare eller för en viss tid, beroende på ärendets art. Ett tillstånd som beviljats för viss tid upphör automatiskt vid utgången av den utsatta tiden.

I ett tillstånd som beviljats tills vidare skall bestämmas inom vilken tid en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkoren skall göras och vilka utredningar som då skall läggas fram, om detta inte är uppenbart onödigt. Av särskilda skäl kan också ett tillstånd som beviljats för en viss tid innehålla bestämmelser om revidering av villkoren.

30 §

Iakttagande av landskapsförordningar

En landskapsförordnings bestämmelser skall iakttas även om förordningen utfärdas efter att ett tillstånd beviljats och är strängare än villkoren i tillståndet. Bestämmelser om

tillståndets giltighet och revidering skall på samma sätt iakttas utan hinder av tillståndet.

31 §

Överlåtelse av tillstånd

Ett tillstånd beviljas en verksamhet, en fastighet eller en anläggning och det kan överlåtas i samband med verksamhetens, fastighetens eller anläggningens överlåtelse. Överlåtelsen skall anmälas till tillsynsmyndigheten av förvärvaren.

Miljöprövningsnämnden kan på ansökan av tillsynsmyndigheten, tillståndsoverlåtaren eller förvärvaren pröva huruvida förutsättningarna i 24 § föreligger.

32 §

Ändring av tillstånd

Miljöprövningsnämnden kan på eget initiativ eller på ansökan av tillsynsmyndigheten eller en sakägare ändra ett tillstånd då

1) den risk för förorening som utnyttjandet av tillståndet medför är väsentligt större än vad som kunde förutses vid tillståndsprövningen,

2) de omständigheter som rådde då tillståndet beviljades har ändrats på ett väsentligt sätt, och

3) den bästa tillgängliga tekniken har utvecklats så att utsläppen kan minskas väsentligt utan oskäligen kostnader för verksamhetsutövaren.

Tillståndet kan ändras även då det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för landskapet.

33 §

Återkallande av tillstånd

Miljöprövningsnämnden kan på tillsynsmyndighetens initiativ återkalla ett tillstånd helt eller för viss tid då

1) förutsättningarna för fortsatt verksamhet inte kan uppfyllas genom en ändring av tillståndet i enlighet med 32 §,

2) den som ansökt om tillståndet har lämnat oriktiga uppgifter vilka väsentligt påverkat förutsättningarna för beviljandet av tillstånd, eller

3) tillståndshavaren eller någon för vilken denna svarar trots skriftliga anmärkningar från tillsynsmyndigheten upprepade gånger åsidosatt bestämmelser och föreskrifter i tillståndsbeslutet så att verksamheten orsakar risk för förorening.

34 §

Tillståndets upphörande av andra skäl

Tillståndet förfaller då

1) verksamhetsutövaren meddelar tillsynsmyndigheten att verksamheten inte sätts igång eller att verksamheten har nedlagts för gott,

2) verksamheten varit nedlagd minst fem år i sträck, oberoende av om verksamhetsutövaren har meddelat tillsynsmyndigheten detta, och

3) verksamheten inte har satts igång eller åtgärder av väsentlig betydelse för inledandet av verksamheten inte har vidtagits inom fem år efter att tillståndet vunnit laga kraft eller inom den längre tid som bestäms i tillståndsbeslutet, oberoende av om verksamhetsutövaren meddelat tillsynsmyndigheten detta.

Tillståndet förfaller även då en ansökan om revidering av tillståndsvillkoren enligt 29 § 2 moment inte har gjorts inom den föreskrivna tiden. Ärendet behandlas då av miljöprövningsnämnden på tillsynsmyndighetens initiativ.

35 §

Behandling

En ansökan om revidering av tillståndsvillkor och ärenden om ändring och återkallande av tillstånd samt om tillståndets upphörande på grundval av 34 § 2 mom. behandlas i tillämpliga delar som en ansökan om tillstånd.

Tillståndets upphörande på grundval av 34 § 1 mom. registreras av tillsynsmyndigheten och införs i datasystemet för miljövärdsinformation på myndighetens initiativ.

36 §

Rättsverkan

Om ett tillstånd återkallas eller upphör förfaller dess rättsverkningar. Ändringar i äganderättsförhållandena förblir dock gällande. Detsamma gäller ändringar med avseende på särskilda rättigheter till egendom om en återgång till tidigare förhållanden skall anses oskälig.

Då verksamheten eller en del av den enligt miljöprövningsnämndens beslut skall avvecklas och detta inte berott på omständigheter som omtalas i 33 § 2-3 punkterna eller 34 § 2 mom. skall den tid som reserveras i beslutet för avveckling av verksamheten vara skälig i förhållande till verksamhetens art och omfång samt i förhållande till gjorda investeringar.

9 kap.

Anmälningsskyldighet och inskrivning i datasystemet

37 §

Anmälningspliktiga verksamheter

Anmälningspliktiga verksamheter är

- 1) i 15-16 §§ avsedd verksamhet som är undantagen tillståndsplikt och
- 2) miljöfarlig verksamhet som enligt de landskapslagar som avses i 11 § eller på grundval av dem utfärdade bestämmelser är anmälningspliktiga. Landskapsstyrelsen kan belägga miljöfarlig verksamhet med anmälningsplikt genom en landskapsförordning.

Anmälan skall även ske beträffande i 12 § 2 mom. avsedd ändring av verksamhet.

38 §

Myndighet och tidsfrist

Om annat inte särskilt föreskrivs skall anmälan göras till landskapsstyrelsen senast 30 dagar före verksamheten inleds eller avsedd åtgärd vidtas.

39 §

Landskapsstyrelsens åtgärder på grund av anmälan

Landskapsstyrelsen skall utan dröjsmål granska anmälan och vid behov begära tilläggsuppgifter av verksamhetsutövaren. Landskapsstyrelsen skall vid behov fatta ett beslut som innehåller nödvändiga föreskrifter om hindrande av miljöförorening, tillsyn, information till områdets invånare och fullgörandet av skyldigheter som följer av lag.

Om verksamheten trots föreskrifterna med stor sannolikhet kommer att medföra miljöförorening som inte är ringa kan landskapsstyrelsen förbjuda eller avbryta verksamheten med omedelbar verkan. Landskapsstyrelsen kan förbjuda eller avbryta verksamheten även på andra grunder som föreskrivs i lag.

Föreskrifter kan meddelas och verksamheten förbjudas och avbrytas även om anmälningsskyldigheten har försummats.

40 §

Inskrivning i datasystemet

Anmäld verksamhet och för miljövärden väsentliga anmälningar av annat slag skall införas i datasystemet för miljövärdsinformation. Om en verksamhet inte uppfyller föreskrivna krav får den inte införas i datasystemet. En införd verksamhet kan på samma grunder avföras från systemet efter att verksamhetsutövaren har beretts tillfälle att bli hörd.

Utövare av en anmäld verksamhet skall erhålla ett utdrag innehållande de uppgifter i datasystemet som införts angående den egna verksamheten.

10 kap.

Tillsyn

41 §

Tillsynsmyndighet

Tillsynsmyndighet är landskapsstyrelsen.

En person som landskapsstyrelsen förordnat därtill har rätt att för tillsynen vidta de åtgärder som tillsynsmyndigheten är befogad till enligt detta kapitel.

42 §

Rätt att få information

Tillsynsmyndigheten har rätt att av en verksamhetsutövare och en annan myndighet få de upplysningar och handlingar som den behöver för sin verksamhet utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt.

43 §

Inspektioner och undersökningar

Tillsynsmyndigheten har rätt att i tillsynssyfte och för verkställigheten av denna lag

- 1) beträda annans område,
- 2) få tillträde till platser där det finns grundad anledning att förmoda att med tanke på miljövården betydelsefull verksamhet bedrivs, och
- 3) göra inspektioner och undersökningar samt utföra mätningar och prov.

I 1 mom. avsedda åtgärder får inte vidtas på hemfridsskyddade platser med mindre att åtgärderna är nödvändiga för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön. Bestämmelser om inspektion av bostäder finns annanstans i lag.

44 §

Protokoll och underrättelse

Över inspektion och undersökning skall protokoll genast upprättas och de missförhållanden som iakttagits skall antecknas i protokollet. En kopia av protokollet skall delges verksamhetsutövaren.

Innan tillsynsåtgärderna vidtas skall verksamhetsutövaren underrättas, om inte ändamålet med kontrollen förutsätter något annat. Inspektion och undersökning skall utföras så att verksamheten inte störs onödigt.

45 §

Tillsynsmyndighetens kontroll på annans område

Tillsynsmyndigheten har rätt att kontrollera effekterna av en verksamhet som medför risk för förorening av miljön och miljökvaliteten också på något annat ställe än på ett område som tillhör verksamhetsutövaren, förutsatt att

- 1) detta inte orsakar områdets ägare eller innehavare nämnvärt men och
- 2) det inte sker på hemfridsskyddad plats utom i fall som avses i 43 § 2 mom.

Områdets ägare eller innehavare skall i förväg underrättas om att kontrollen inleds. Protokoll skall upprättas och delges som bestäms i 44 § 1 mom.

46 §

Verksamhetsutövarens kontroll på annans område

Landskapsstyrelsen kan på ansökan bevilja en verksamhetsutövare tillstånd att kontrollera effekterna av verksamheten på annans område, om markens ägare eller innehavare inte frivilligt har samtyckt till det. Miljöprövningsnämnden beviljar ett sådant tillstånd om det ansöks samtidigt som tillståndet.

Tillstånd kan beviljas under förutsättning att kontrollen är motiverad och i övrigt under de förutsättningar som sägs i 45 § 1 mom. 1-2 punkterna. Områdets ägare eller innehavare skall beredas tillfälle att bli hörd över ansökan.

Beslutet kan omedelbart verkställas om myndigheten så beslutar.

11 kap. Tvångsmedel

47 §

Försummad tillståndsansökan

Bedriver någon verksamhet utan tillstånd trots att tillstånd krävs kan landskapsstyrelsen förplikta verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd.

48 §

Övriga överträdelser och försummelse

Landskapsstyrelsen kan förbjuda den som bryter mot denna landskapslag, i 11 § nämnda landskapslagar eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser eller givna tillståndsvillkor att fortsätta eller upprepa överträdelsen samt förelägga en verksamhetsutövare att inom en viss tid rätta till det som denne orättmätigt gjort eller försummat. Verksamhetsutövaren kan åläggas att återställa miljön i ursprungligt skick eller undanröja skador och olägenheter som åsamkats miljön.

Landskapsstyrelsen kan förplikta en verksamhetsutövare att fullgöra sin anmälningsskyldighet eller annan skyldighet enligt denna landskapslag, i 11 § nämnda landskapslagar, med stöd av dem utfärdade bestämmelser eller tillståndsvillkor.

Landskapsstyrelsen kan även ålägga en verksamhetsutövare att i tillräcklig utsträckning utreda verksamhetens miljöpåverkan om det finns grundad anledning att misstänka att verksamheten är miljöfarlig.

Innan beslut fattas skall myndigheten ge den som beslutet gäller tillfälle att bli hörd.

Ett åläggande kan inte meddelas för att verkställa 4 och 8 §§.

49 §

Särskilda förbud och föreskrifter

Tillsynsmyndigheten har rätt att med stöd av en inspektion som den utfört meddela enskilda förbud och föreskrifter som behövs för att förebygga förorening av miljön. Denna rätt gäller även annan än tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet. Förbudet eller föreläggandet skall vara skäligt i förhållande till verksamhetens natur och föroreningens betydelse.

50 §

Vite, tvångsutförande och avbrytande

Tillsynsmyndigheten skall, om det inte är uppenbart onödigt, förena förbud, föreskrifter och ålägganden med vite eller hot om att verksamheten avbryts helt eller delvis eller att myndigheten på den ansvariges bekostnad låter utföra det som lämnats ogjort.

51 §

Initiativrätt

Ett ärende som avses i 47 och 48 §§ som inte har anhängiggjorts på

tillsynsmyndighetens eget initiativ kan skriftligen göras anhängigt av

- 1) den vars rätt eller fördel kan beröras av ärendet,
- 2) miljöprövningsnämnden,
- 3) en kommun för förebyggande av miljöförorening inom dess område och
- 4) en annan myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet.

52 §

Interimistiska förordnanden

I brådskande fall kan i 47 och 48 §§ avsedda ålägganden meddelas och avbrytande av verksamheten förordnas interimistiskt av behörig tjänsteinnehavare. Ärendet skall utan dröjsmål föras till landskapsstyrelsen för avgörande. Det interimistiska förordnandet är i kraft tills landskapsstyrelsen avgjort ärendet.

53 §

Skuldigheter efter avslutad verksamhet

Efter att tillståndspliktig verksamhet har avslutats svarar verksamhetsutövaren fortfarande för de åtgärder som enligt tillståndsvillkoren skall vidtas för att hindra förorening och utreda samt kontrollera verksamhetens konsekvenser.

Om verksamhetsutövaren inte längre existerar eller inte kan anträffas och det för övervakningen av den avslutade verksamhetens miljökonsekvenser är nödvändigt att kontrollera miljön skall innehavaren av det område där verksamheten har bedrivits svara för kontrollen.

Om tillståndet inte innehåller tillräckliga villkor om vilka åtgärder som behövs för avslutande av verksamheten skall tillståndsmyndigheten meddela föreskrifter om det. Föreskrifterna skall vara skäliga. Ärendet behandlas i tillämpliga delar på samma sätt som ett tillståndsärende. Beslutet delges efter anslag och ändring kan sökas hos Ålands förvaltningsdomstol inom samma tid och i övrigt på samma sätt som tillståndsbeslut överklagas.

12 kap.

Straff

54 §

Miljöförstöring

För miljöförstöring döms den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet släpper ut eller ett ämne, värme, buller, skakning eller något annat sådant i miljön i strid med denna landskapslag, i 11 § nämnda landskapslagar eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser eller i strid med tillståndsvillkor så att gärningen är ägnad att förorena miljön eller orsaka fara för hälsan till böter eller fängelse i högst två år.

55 §

Grov miljöförstöring

Om vid miljöförstöring

1) den skada eller fara för skada som vållats miljön eller hälsan är synnerligen stor med beaktande av den orsakande eller hotande skadans långvarighet, omfattning eller andra omständigheter eller

2) brottet begås trots tillsynsmyndighetens påbud eller förbud som har givits med anledning av ett förfarande som avses i 54 §

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, skall gärningsmannen för *grov miljöförstöring* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst sex år.

56 §

Miljöförseelse

Om miljöförstöringen med hänsyn till den fara eller skada som har vållats miljön eller hälsan varit mindre betydande eller andra omständigheter vid brottet, bedömd som en helhet, är ringa skall gärningsmannen dömas för *miljöförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

För miljöförseelse döms även den som försummar skyldigheten i 11 och 12 §§ att ansöka om tillstånd, om inte gärningen skall bestraffas som miljöförstöring.

57 §

Miljöförstöring av oaksamhet

Den som av annan än grov oaksamhet ingriper i miljön på det sätt som avses i 54 § så att den skada som vållas miljön eller hälsan eller faran för sådan skada är synnerligen stor med beaktande av den orsakade eller hotande skadans långvarighet, omfattning och andra omständigheter, skall för *miljöförstöring av oaksamhet* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

58 §

Brott mot landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd

Den som på annat än ovan i detta kapitel nämnt sätt uppsåtligen eller av oaksamhet

1) försummar att göra en anmälan enligt denna landskapslag, enligt de landskapslagar som nämns i 11 §, eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser,

2) inleder en verksamhet före tillståndet för verksamheten har vunnit laga kraft,

3) åsidosätter en skyldighet som grundar sig på ett villkor, ett åläggande eller en föreskrift som ges av en myndighet i stöd av denna landskapslag eller handlar i strid med sin till myndigheten inlämnade anmälan,

4) åsidosätter en skyldighet som följer av rådets förordning (EG) nr 3093/94 om ämnen som bryter ner ozonskiktet,

5) bryter mot förbudet i 9 § eller mot en landskapsförordning som utfärdats med stöd av denna landskapslag eller de lagstiftning som nämns i 11 §,

skall dömas till böter för *brott mot landskapslagen om miljötillstånd* om strängare

straff för gärningen inte bestäms på något annat ställe i lag.

59 §

Straffbestämmelser i speciallagar

Begås ett brott som avses i 9 kapitlet vattenlag för landskapet Åland (ÅFS 61/1996) tillämpas i första hand bestämmelserna i nämnda kapitel och landskapslag. Speciella straffbestämmelser i de övriga landskapslagar som nämns i 11 § tillämpas vid sidan av bestämmelserna i detta kapitel.

60 §

Hänvisning till strafflagen

Om juridiska personer straffansvar, ansvarsfördelning och preskribering bestäms i 48 kap. 7-9 §§ strafflagen (FFS 39/1889). Bestämmelsen om preskribering gäller 54, 55 och 57 §§.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt denna landskapslag döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen (FFS 39/1889) om inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen (FFS 39/1889).

13 kap.

Ersättning

61 §

Tillämpliga bestämmelser

Såvida annat inte bestäms annanstans i lag skall miljöskador som orsakas av verksamhet som avses i denna lag i tillämpliga delar ersättas enligt lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994). På ersättningsfrågor i samband med vattentillstånd tillämpas alltid vattenlagen för landskapet Åland.

Ändring i lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994) gäller i landskapet om inte annat bestäms i denna lag.

62 §

Sakkunnigutlåtanden

Om ett skadeståndsyrkande är anhängigt vid tingsrätten eller en fullföljdsdomstol kan domstolen inbegära ett utlåtande om miljökonsekvenserna av miljöprövningsnämnden om ärendets avgörande förutsätter särskild sakkunskap om miljöskydd.

14 kap.

Landskapsstyrelsens allmänna anvisningar och föreskrifter för miljöskyddet

63 §

Allmänna grunder

Landskapsstyrelsen kan enligt vad som bestäms i detta kapitel i en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser för att förebygga och begränsa miljöförorening, skapa enhetliga grunder för tillståndsprövningen och reglera undantag från tillståndsplikten. Anvisningar och föreskrifter kan vara olika för skilda områden eller för skilda verksamhetsområden inom industrin. Utgångspunkten för anvisningarna skall alltid vara bästa tillgängliga teknik och vad som i övrigt föreskrivs i 4 §.

64 §

Miljö kvalitet och utsläpp

Landskapsstyrelsen kan utfärda bestämmelser om miljö kvaliteten och därvid

1) fastställa riktvärden, gränsvärden och andra begränsningar av utsläpp i miljön eller allmänt avlopp och

2) utfärda bestämmelser om begränsning av eller förbud mot

a) utsläpp av hälso- eller miljöfarliga ämnen i miljön eller allmänt avlopp,

b) särskilt störande buller och skakning under vissa tider och

c) utsläpp eller deponering av slam som innehåller hälso- eller miljöfarliga ämnen samt

3) bestämma hur ovanstående omständigheter följs upp och kontrolleras.

65 §

Fiskodling

Utöver vad som bestäms i 64 § kan landskapsstyrelsen utfärda bestämmelser om fiskodlings- och därtill ansluten fiskförädlingsverksamhet och därvid särskilt bestämma om

1) utsläppsgränser för fosfor, kväve och andra ämnen,

2) skyddade vattenområden, på vilka verksamheten inte får bedrivas och om det avstånd till ett skyddat vattenområden inom vilket sådan verksamhet får bedrivas och

3) fördelningen mellan kommunerna av vattenområden på vilka den avsedda verksamheten får bedrivas.

Vid fördelningen av vattenområden beaktas särskilt att fiskodlings- och därtill ansluten fiskförädlingsverksamhet är en skärgårdsnäring. Begränsningarna i 1 mom. 2 punkten gäller inte etablerade företag till den del det gäller deras vid lagens ikraftträdande befintliga verksamhetsomfång.

66 §

Särskilda verksamheter

Utöver vad som bestäms i 64 och 65 §§ kan landskapsstyrelsen utfärda bestämmelser om

1) metoder, anläggningar, byggnader och konstruktioner som behövs för att minska utsläppen från miljöpåverkande verksamheter såsom jordbruk, boskapsskötsel, pälsdjursskötsel, skogsbruk och fiskodling samt om de krav som ställs på förläggningen av sådana verksamheter från miljöskyddssynpunkt,

2) metoder, anläggningar, byggnader och konstruktioner som behövs för att minska utsläppen från el- eller värmeproducerande verk eller pannanläggningar med en bränseleffekt som understiger 10 megawatt och från asfaltstationer, stenkrossar, stenbrott eller annan stenbrytning och distributionsstationer för flytande bränslen samt från andra med dessa jämförbara verksamheter, och vidare om de krav som ställs på förläggningen av sådana verksamheter från miljöskyddssynpunkt,

3) minskning av utsläppen från branscher eller verksamheter där det används flyktiga organiska föreningar, samt

4) miljöskyddskraven för och övervakningen av avfallsåtervinning eller annan behandling av avfall som sker i en anläggning eller är yrkesmässig, däribland förbränningsförhållanden i avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor samt de åtgärder som skall vidtas när den reningsutrustning och de avskiljare som begränsar utsläppen från avfallsförbränningsanläggningars förbränningsugnar och pannor har råkat i olag.

67 §

Ledande av avloppsvatten från enskilda hushåll

Landskapsstyrelsen kan utfärda bestämmelser om reningsanordningar och metoder för rening av avloppsvatten från enskilda hushåll, användningen och underhållet av reningsanordningar, uppsugningsområden och avlägsnande av slam och övriga miljöskyddskrav för ledande av sådant avloppsvatten.

68 §

Motorfordon, arbetsmaskiner och anordningar

Landskapsstyrelsen kan utfärda bestämmelser om begränsning av motorfordons tomgång på andra ställen än på vägar som avses i vägtrafiklagstiftningen och om utsläpp från arbetsmaskiner och anordningar.

69 §

Mark

Landskapsstyrelsen kan utfärda närmare bestämmelser om markens kvalitet och om markens sanering. Landskapsstyrelsen kan med hänsyn till olika markanvändningsändamål bestämma om de högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen i mark och om de halter som skall läggas till grund för bedömningen av föroreningsgraden och saneringsbehovet. Landskapsstyrelsen kan även bestämma om behandling och isolering av förorenade marks substanser, om de tekniska krav som ställs på saneringen och om saneringsmetoderna samt om kontroll och tillsyn.

Landskapsstyrelsen kan utfärda i 1 mom. avsedda bestämmelser som i tillämpliga delar

gäller även avlagringar på botten i vattendrag.

70 §

Ämnen

I det fall att användningen av ett bränsle, ämne, preparat eller en produkt medför eller med fog kan antas medföra olägenhet för hälsan eller miljön kan landskapsstyrelsen utfärda bestämmelser om

- 1) begränsning av eller förbud mot tillverkning, överlåtelse eller användning av bränslet, ämnet, preparatet eller produkten och
- 2) sammansättningen och märkningen av ämnet, preparatet eller produkten.

Bestämmelser om kemikalier finns härutöver i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (ÅFS 32/1990). Om produktsäkerhet förskrivs skilt.

71 §

Information till allmänheten

Landskapsstyrelsen kan meddela myndigheterna föreskrifter och anvisningar om hur allmänheten skall informeras om föroreningar i miljön och dess verkningar.

72 §

Internationella förpliktelser

Landskapsstyrelsen kan utfärda bestämmelser som är nödvändiga för att genomföra Europeiska gemenskapens rättsakter och landskapets övriga internationella förpliktelser. Däribland kan landskapsstyrelsen meddela föreskrifter om tillståndsplikt och undantag från den, miljötillståndens giltighet och revidering och därmed jämförbara omständigheter

73 §

Ny anmälnings- eller tillståndsplikt

Om det genom landskapsförordning bestäms att tillstånd skall sökas eller anmälan göras för sådan verksamhet för vilken enligt tidigare gällande bestämmelser inte har krävts anmälan eller tillstånd skall, om verksamheten har inletts eller åtgärder som är väsentliga för inledandet av den har vidtagits, genom landskapsförordning samtidigt föreskrivas om den tid inom vilken tillstånd skall sökas eller anmälan göras.

Denna tid skall vara minst ett år från det att landskapsförordningen trätt i kraft vad gäller ny tillståndsplikt.

15 kap.

Övriga bestämmelser

74 §

Planer och program för miljöskydd

Landskapsstyrelsen antar de planer och program för miljöskydd som avses i Europeiska gemenskapens rättsakter.

75 §

Datasystem

Landskapsstyrelsen upprätthåller ett datasystem för miljövarldsinformation i vilket antecknas sådana uppgifter som behövs med tanke på planerings-, övervaknings- och forskningsuppgifter inom miljövarlden. Närmare bestämmelser om registret utfärdas genom landskapsförordning.

76 §

Handräckning

Polisen är skyldig att ge handräckning för verkställigheten av denna landskapslag, de lagstiftning som nämns i 11 § och med stöd av dem utfärdade bestämmelser.

77 §

Tystnadsplikt

Den som vid utförandet av i denna lag förutsatta uppgifter har erhållit information om ett företags ekonomiska ställning eller om annans affärs- eller yrkeshemlighet eller om enskilda personers personliga förhållanden skall hemlighålla dessa uppgifter, om inte den till vars förmån tystnadsplikt är föreskriven inte samtycker till att uppgifterna lämnas ut. Sådana uppgifter får inte utnyttjas till egen eller någon annans fördel. Verksamhetsrelaterade utsläpps- och kontrolluppgifter samt miljökvalitetsuppgifter är likväl inte sekretessbelagda.

Utan hinder av tystnadsplikten får den som vid utförandet av uppgifter enligt denna landskapslag har tagit del av sådan information som avses i 1 moment lämna ut uppgifterna

1) till landskapsmyndigheter för utförande av uppgifter som avses i denna landskapslag och

2) till åklagar-, polis- och tullmyndigheter för utredning av brott.

78 §

Skydd för undersökningsredskap

Det är förbjudet att skada eller att utan grund flytta på eller avlägsna apparatur för mätning av miljökvaliteten eller andra undersökningsredskap och att annars störa användningen av dylik utrustning.

16 kap.

Ikraftträdelse

79 §

Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft . Åtgärder för lagens verkställande får vidtas före det.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 2 april 1991 om tillämpningen av vissa riks-författningar rörande åtgärder mot förorening av luften (ÅFS 32/1991) räknat från .

80 §

Befintliga verksamheter

För befintliga verksamheter gäller följande:

1) Giltiga tillstånd som givits enligt den lagstiftning som nämns i 11 § fortgår den tid som tillståndet gäller, dock högst till 31.12.2004. I en landskapsförordning kan bestämmas för varje verksamhetssektor inom vilken tid ansökningar om förnyade tillstånd eller villkor skall inlämnas.

2) Hänsyn till tekniska eller ekonomiska svårigheter att uppnå bästa möjliga miljöskydd, eller att uppfylla kraven i denna landskapslag till den del det gäller nya krav, vilka svårigheter beror på att anläggningen uppförts eller annan teknik införts före denna lags ikraftträdande, skall tas under en övergångsperiod fram till 24.9.2007.

81 §

Anmälningsplikt

Anmälningspliktig verksamhet skall anmälas inom ett år eller inom en senare tid som bestäms i landskapsförordning. I landskapsförordning kan även anmälans innehåll preciseras.

82 §

Anhängiga tillstånd

Tillstånd som är anhängiga hos andra myndigheter än miljöprövningsnämnden överförs å tjänstens vägnar till miljöprövningsnämnden när denna lag träder i kraft tillsammans med den beredning som vederbörande myndighet föranstaltat.

2.

Landskapslag
om ändring av landskapslagen om Ålands miljöprövningsnämnd

I enlighet med lagtingets beslut ändras 1 §, 2 §, 5 § 2 mom., rubriken för 6 §, 9 §, 10 § och 11 § landskapslagen den 14 augusti 1997 om Ålands miljöprövningsnämnd (65/1997) som följer:

1 §

Tillståndsmyndighet

Ålands miljöprövningsnämnd är tillståndsmyndighet enligt vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (/2000) och är underställd Ålands landskapsstyrelse.

2 §

Tillsättande och sammansättning

Miljöprövningsnämnden består av fem ledamöter vilka tillsätts av landskapsstyrelsen för en mandatperiod om fyra år så att omväxlande två respektive tre ledamöter utses vartannat år. Bland ledamöterna utser landskapsstyrelsen en ordförande och en vice ordförande för en mandatperiod om två år.

Bland ledamöterna skall finnas kompetens inom områdena teknik, biologi och ekonomi och en ledamot skall ha särskild kännedom om näringslivet. En ledamot skall vara jurist. Landskapsstyrelsen skall tillsätta personliga ersättare för ledamöterna. För ersättarna skall i tillämpliga delar bestämmelserna om ledamöter gälla.

5 §

Ärendenas beredning

Miljöprövningsnämnden bör höra sakkunnig inom det verksamhetsområde som prövas. Besiktning kan ske på platsen och om skäl finns skall nämnden anordna ett offentligt möte. Miljöprövningsnämnden bör även inhämta yttrande från den kommun som kan ha väsentliga intressen att bevaka i frågan samt från sakkunnig landskapsmyndighet eller annan myndighet med väsentliga intressen att bevaka i frågan.

6 §

Delgivning och kungörelse av ansökan

9 §

Ändring och återkallande av tillstånd

Miljöprövningsnämnden kan i enlighet med landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd ändra eller återkalla givet tillstånd och har de övriga befogenheter som framgår av nämnda lag.

10 §

Delgivning och kungörelse av tillstånd

Tillståndsbeslutet, dess ändring och återkallande skall kungöras och delges enligt 6 § 1 moment.

En sakägare anses ha blivit delgiven tillståndsbeslutet den sjunde dagen efter den dag som anges som postningsdag i beslutet eller, om sådan inte anges, från poststämpelns datum om något annat inte framgår av ett mottagningsbevis.

Kungörelse skall ske under minst tre veckor efter anslag. I kungörelsen anges tillståndsbeslutets innehåll och var tillståndsbeslutet finns tillgängligt i sin helhet.

11 §

Besvär

Besvär över beslut som nämnden fattat kan anföras hos Ålands förvaltningsdomstol. Rätt att anföra besvär har den som är sakägare. Besvärstiden är 30 dagar räknat från den dagen då beslutet delgavs ändringssökanden.

Om beslutets verkställighet bestäms i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

Denna lag träder i kraft .

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder ikraft.

3.

Landskapslag
om ändring av vattenlagen för landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs i vattenlagen för landskapet Åland den 12 september 1996 (61/1996) 6 kap. 6 §, 10 §, 11 § 2-3 mom., 12 §, 16 § 4 mom., 18 § och 30 §,

fogas till 4 kap. en ny 8a §, till 6 kap. 7 § ett nytt 4 mom., till 14 kap. 4 och 5 §§ nya 3 mom. samt

ändras 4 kap. 3 § 1 mom., 5 kap. 4 §, 5 § 3 mom., 13 § 2 mom., 15 § 2 mom., 16 § 2 mom., 6 kap. 1 §, 2 § 2 mom., 4 §, 5 § 2 mom., 7 § 1 mom., 8 § 1 mom. och 2 mom. c)-punkten, 11 § 1 mom., 14 §, 16 § 2 och 3 mom., 20 § 1 och 2 mom., 21 §, 22 § 1 mom., 25 §, 29 § 31 §, 7 kap. 10 § 5 mom., 8 kap. 2 § 2 mom., 9 kap. 10 §, 14 kap. 2 §, 3 § 2 och 4 mom., 4 §, 15 kap. 1 -2 §§, 4 § 1 mom. samt 16 kap. 2 § som följer:

4 kap.

3 §

Väsentlig olägenhet

Om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet trots försiktighetsmått enligt 4-7 §§ riskerar att medföra olägenheter som var för sig eller tillsammans är av väsentlig betydelse får företaget eller verksamheten inte utföras eller bedrivas annat än om nyttan härav klart överstiger skadan eller om undantag gäller enligt 2 mom. Samma gäller om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet ensam kan medföra olägenhet som är betydande i förhållande till dess omfattning.

8a §

Ytvattenfarliga ämnen

Direkta utsläpp till ytvatten av ytvattenfarliga ämnen är förbjudna. I landskapsförordning anges de ämnen som är ytvattenfarliga enligt denna paragraf.

Vattenfarlig verksamhet som kan medföra att ytvatten förorenas med ytvattenfarligt ämne får inte utövas om inte alla förebyggande tekniska åtgärder vidtas som behövs för att förhindra sådan påverkan på ytvatten. I landskapsförordning kan intas närmare bestämmelser om de förebyggande tekniska åtgärder som behövs enligt denna paragraf.

5 kap.

4 §

Kvalitetsnormer

Landskapsstyrelsen skall utfärda sådana kvalitetsnormer som är behövliga eller lämpliga för att med god säkerhetsmarginal klara de allmänna förutsättningar för

vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som anges i 1 och 2 §§.

5 §

Omprövning och upphävande av kvalitetsnorm.

En utfärdad kvalitetsnorm får upphävas om den sannolikt är obehövlig från miljöskyddssynpunkt. Landskapsstyrelsen skall innan kvalitetsnormen upphävs redovisa skälen för detta i en ordning som i tillämpliga delar motsvarar den som föreskrivs för vattenförbättringsplan enligt 13-16 §§. En utfärdad kvalitetsnorm som helt eller delvis innebär tillämpning av bestämmelser som föreskrivits av Europeiska gemenskaperna (EG) kan dock inte till denna del upphävas.

13 §

Vattenförbättringsplan

Ansvarig för genomförandet av vattenförbättringsplan är landskapsstyrelsen. Vissa eller samtliga genomförandeuppgifter utom det slutliga genomförandeansvaret kan delegeras till en kommun eller hälsonämnden. Om sådan delegering har skett, skall landskapsstyrelsen övervaka genomförande och vid behov antingen skyndsamt ingripa i enskild fråga eller återta delegeringsbeslutet.

15 §

Rättsverkan av förbättringsplan

Utan tillstånd från miljöprövningsnämnden får i planen oreglerad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras endast om detta är tillåtligt enligt 4 och 6 kap. samt det är uppenbart att detta varken försvårar genomförandet av planen eller motverkar planens miljöskyddssyfte. I annat fall skall tillstånd sökas hos miljöprövningsnämnden som får ge tillstånd endast om det är utrett att åtgärden eller verksamheten inte försvårar genomförandet av planen eller motverkar dess syfte från miljöskyddssynpunkt.

16 §

Utnyttjande av förbättringsöverskott inom förbättringsplan

Landskapsstyrelsen får i vattenförbättringsplan bestämma att annan vattenförbättrande åtgärd än som avses i 1 mom., som ger ett dokumenterat förbättringsöverskott, får utnyttjas efter miljöprövningsnämndens tillstånd. För sådant tillstånd krävs att den sökande i betydande grad har medverkat till förbättringsöverskottet eller att den som har skapat förbättringsöverskottet medger att sökanden utnyttjar detta.

6 kap.**1 §***Tillståndsmyndigheten*

Tillståndsmyndighet enligt denna lag är Ålands miljöprövningsnämnd.

2 §*Tillstånds- och anmälningsplikt*

Om miljöprövningsnämnden konstaterar att viss verksamhet eller åtgärd för vilken tillstånd söks skall ske i enlighet med bestämmelserna i denna lag, kan miljöprövningsnämnden meddela sökanden att tillstånd i enlighet med ansökan inte erfordras för verksamheten eller åtgärden om den uppfyller av landskapsstyrelsen särskilt angivna krav.

4 §*Förutsättningar för tillstånd*

Tillstånd får ges endast om det är utrett att denna lags bestämmelser är uppfyllda liksom bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen. Om förutsättningar för tillstånd är vidare föreskrivet i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

5 §*Tillstånds rättsverkan*

Om tillståndets giltighetstid, tillståndsvillkor, överlåtande av tillstånd samt om tillståndets ändring, återkallande och upphörande bestäms, utöver vad som sägs i detta kapitel 11 och 29 §§, i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd. I samma lag föreskrivs även om rättsverkningarna av tillstånds återkallande och tidpunkt för verksamhetens nedläggande.

7 §*Tillståndsansökan*

Ansökan om tillstånd enligt denna lag skall inlämnas skriftligt i tre exemplar till miljöprövningsnämnden. I ansökan skall, utöver vad som föreskrivs i övrigt i denna lag eller i annan tillämplig bestämmelse, tydligt anges

Om ansökans innehåll och utredning kan närmare föreskrivas i landskapsförordning.

8 §*Ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom*

Den som i enlighet med 3 kap. önskar förfoga över annans egendom för att inleda vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet skall ansöka om detta hos miljöprövningsnämnden senast sex månader innan företaget eller verksamheten skall

inledas.

Förutom vad som stadgas i 7 § skall i sådan ansökan tydligt anges

c) andra uppgifter som miljöprövningsnämnden behöver för att kunna bedöma om förutsättningarna för tillstånd till förfogande över annans egendom är uppfyllda.

11 §

Tillstånds ändring och återkallande

Tillstånd till vattenfarlig verksamhet eller vattenföretag kan ändras om utnyttjandet av tillståndet annars medför väsentlig miljöpåverkan i allmänna eller enskilda intressen som inte kunde förutses vid tillståndsprövningen. Om ändring och återkallande av tillstånd bestäms i övrigt i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

14 §

Hörande av markägare

Innan miljöprövningsnämnden beviljar tillstånd för vattenföretag för vilket annan tillhörigt mark- eller vattenområde tas i anspråk skall markägaren höras om inte vattenförrättning skall hållas i enlighet med 14 kap.

16 §

Allmän tillståndsplikt

Tillstånd krävs alltid, oavsett verkningarna i det enskilda fallet för uppförande av bro eller transportanordning i eller över allmän farled samt anläggande av vatten-, avlopps-, kraft- eller annan ledning eller tunnel under sådan led.

I landskapsförordning bestäms närmare vilka enskilda vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som kräver tillstånd.

20 §

Särskild tillståndsplikt för grundvattenfarlig verksamhet

Tillstånd krävs för

- a) direkta utsläpp till grundvatten av vattenfarliga ämnen,
- b) återinfiltration till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten samt för
- c) konstgjord infiltration till grundvatten.

I landskapsförordning anges vilka de ämnen som är vattenfarliga enligt 1 mom. a punkten.

21 §

Tillståndsplikt inom visst område

Om det föreligger särskilda skäl kan landskapsstyrelsen beträffande ett till gränserna bestämt område genom landskapsförordning stadga att tillståndsplikt skall gälla för i beslutet närmare angivna åtgärder oavsett deras verkningar. Under samma förutsättningar kan landskapsstyrelsen genom landskapsförordning stadga om inskränkningar i tillståndsplikt som gäller enligt 15-16 §§ men inte i tillståndsplikt som gäller enligt 19-20 §§.

22 §

Anmälningssplikt

Industriell eller liknande anläggning som inte är tillståndspliktig skall anmälas minst en månad i förväg. Motsvarande anmälningssplikt gäller även för ändring av verksamhet vid eller i sådan anläggning, om det finns risk för att ändringen medför ökad eller ny olägenhet i omgivningen.

25 §

Tillstånd till byggande

I beslut om tillstånd att uppföra anläggning eller liknande för ett vattenföretag skall föreläggas viss tid, högst fem år, inom vilken byggandet skall ha utförts. Har arbetena inte till väsentliga delar utförts innan den förelagda tidens utgång förfaller verkan av tillståndet. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för slutförandet av arbetena förlängas på ansökan av tillståndshavaren.

I fråga om rättsverkningarna av byggnadstillstånd vars verkan förfallit bestäms i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

29 §

Giltighetstid för tillstånd till vattenfarlig verksamhet

Om tillståndets giltighetstid bestäms i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd. Om det som tillståndet avser samtidigt utgör vattenföretag förfaller tillståndet till vattenföretaget om detta inte kan utnyttjas utan fortsatt tillstånd till vattenfarlig verksamhet och vattenföretaget därefter inte är till nytta för den tidigare tillståndshavaren.

7 kap.

10 §

Skada orsakad av fartygstrafik m.m.

Om ersättning av skada som förorsakas av fartygs sammanstötning gäller vad i sjölagen (FFS 674/1994) är föreskrivet.

8 kap.**2 §***Tillsynsmyndigheter*

På tillsynsmyndigheten ankommer att övervaka efterlevnaden av lagen och ta emot anmälningar om sådana anläggningar och åtgärder som avses i landskapsförordning.

9 kap.**10 §***Brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav*

Den som uppsåtligen bryter mot av landskapsstyrelsen utfärdade minimikrav för bestämda åtgärdsslag eller verksamhetsslag enligt 4 kap. 9 § döms för brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav till böter.

14 kap.**2 §***Syneförrättning*

Om någon i enlighet med 6 kap. 8 § inlämnat en ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med 3 kap. skall miljöprövningsnämnden, om det inte måste anses uppenbart obehövt, besluta att syneförrättning skall hållas.

3 §*Diknings- eller bevattningsförrättning*

Om i samma ärende syneförrättning skall hållas i enlighet med 2 § samt diknings- eller bevattningsförrättning i enlighet med 1 mom. kan miljöprövningsnämnden på landskapsstyrelsens ansökan besluta att förrättningarna till vissa delar skall hållas samtidigt varvid förrättningsmännen kan vara gemensamma för båda förrättningar.

Om förrättning som avses i 1 mom. skall inlämnas skriftlig ansökan hos landskapsstyrelsen.

4 §*Förrättningsmän*

För vattenförrättning skall landskapsstyrelsen på miljöprövningsnämndens begäran förordna en förrättningsman att utföra förrättningen. Förrättningsmannen skall vara ingenjör eller annan sakkunnig i det ärendet rör.

För syneförrättning skall landskapsstyrelsen på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en eller flera biträdande förrättningsmän att bistå

förrättningsmannen. Landskapsstyrelsen kan på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en biträdande förrättningsman för diknings- eller bevattningsförrättning.

Om landskapsstyrelsen är tillståndssökande skall istället miljöprövningsnämnden förordna förrättningsman respektive en eller flera biträdande förrättningsmän.

5 §

Gode män

Om landskapsstyrelsen är tillståndssökande skall istället miljöprövningsnämnden utse de gode männen.

15 kap.

1 §

Tillståndsmyndighetens handläggning

Vid handläggningen av ett tillståndsärende iakttas landskapslagen om miljöprövningsnämnden.

2 §

Om besvär

Besvär över förrättningsmans och gode mäns handläggning enligt denna lag och besvär över beslut som fattats av förrättningsman och gode män i enlighet med 14 kap. 16 § skall anföras hos landskapsstyrelsen. Beslutet skall meddelas på sätt som avses i 14 kap. 16 § 2 mom. Besvär som avses i detta moment skall inges till landskapsstyrelsen skriftligen i två exemplar inom 30 dagar efter det beslutet kungjorts.

4 §

Vattenståndsreglering

Med vattenståndsreglering avses sänkande eller höjande av vattenståndet i vattenområde.

Denna lag träder i kraft

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder ikraft.

4.

**Landskapslag
om ändring av landskapslagen om renhållning**

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 28c, 28f, 28g och 28h §§ landskapslagen den 8 januari 1981 om renhållning (3/1981) sådan den lyder i landskapslagen den 29 september 1998 (91/1998) och

ändras lagens 28a, 28d, 28i, 28k och 28m §§ sådana de lyder i landskapslagen den 29 september 1998 som följer:

28a §

Myndigheter

Avfallstillstånd söks hos och prövas av Ålands miljöprövningsnämnd. Tillsynsmyndighet över tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet är landskapsstyrelsen.

28d §

Beviljande av avfallstillstånd

Avfallstillstånd kan beviljas om verksamheten uppfyller de krav som bestäms i denna lag och landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd samt med stöd av dem meddelade bestämmelser.

28i §

Anmälan av verksamhet till avfallsregistret

Följande verksamheter skall anmälas till avfallsregistret:

- 1) yrkesmässig insamling av avfall,
- 2) yrkesmässig transport av avfall och
- 3) försäljning eller förmedling a avfall för återvinning eller slutligt omhändertagande utanför landskapet.

Anmälan skall göras till landskapsstyrelsen minst 60 dagar före verksamheten inleds.

28k §

Avfallsregister

Landskapsstyrelsen för ett avfallsregister över anmälningar och över de beslut som fattas på grundval av anmälningarna.

28m §

Tillämpning av annan lagstiftning

Oberoende av att tillstånd beviljats eller anmälan gjorts enligt denna lag skall bestämmelser i annan lag följas.

På tillståndspliktig verksamhet och i tillämpliga delar på anmälningspliktig verksamhet tillämpas landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd. Avseende tillsynen av sådan verksamhet gäller utöver landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd i tillämpliga delar denna landskapslag.

Denna lag träder i kraft .

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder ikraft.

5.

**Landskapslag
om ändring av landskapslagen om hälsovård**

I enlighet med lagtingets beslut **ändras** 26 § landskapslagen den 25 juli 1967 om hälsovården (36/1967), sådan den lyder i landskapslagen den 19 oktober 1993 (62/1993), som följer:

26 §

Inrättning, i vilken bedrives industri, hantverk eller annan näringsverksamhet, ävensom varulager skola förläggas, ordnas och skötas på sådant sätt, att fara för miljöförorening förebygges och verksamheten i övrigt är förenlig med landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

Fabrik, inrättning eller lager, som anses kunna medföra fara för miljöförorening, må endast förläggas till sådan plats, som Ålands miljöprövningsnämnd på ansökan har godkänt.

Närmare bestämmelser om de verksamheter som behöver tillstånd enligt denna paragraf finns i landskapsförordningen om hälsovården.

Denna lag träder i kraft

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder ikraft.

Mariehamn den 8 juni 2000

L a n t r å d

Roger Nordlund

Föredragande ledamot

Harriet Lindeman

BILAGOR

*Parallelltexter***Landskapslagen om ändring av landskapslagen om Ålands miljöprövningsnämnd***1 §. Tillståndsmyndighet*

Ålands miljöprövningsnämnd är tillståndsmyndighet enligt vattenlagen för **landskapet Åland (61/96)** och underställd Ålands landskapsstyrelse.

2 §. Tillsättande och sammansättning

Miljöprövningsnämnden består av **fyra** ledamöter vilka tillsätts av landskapsstyrelsen för en mandatperiod om fyra år så att **två ledamöter** utses vartannat år. Bland ledamöterna utser landskapsstyrelsen en ordförande och en vice ordförande för en mandatperiod om två år.

Bland ledamöterna skall finnas kompetens inom områdena teknik, biologi och ekonomi. En ledamot skall vara jurist. Landskapsstyrelsen skall tillsätta personliga ersättare för ledamöterna. För ersättarna skall i tillämpliga delar bestämmelserna om ledamöter gälla.

5 §. Ärendenas beredning

Miljöprövningsnämnden bör höra sakkunnig inom det verksamhetsområde som prövas. Besiktning kan ske på platsen och

1 §. Tillståndsmyndighet

Ålands miljöprövningsnämnd är tillståndsmyndighet enligt vattenlagen för **landskapet Åland (61/1996) och landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (/2000)** och är underställd Ålands landskapsstyrelse.

2 §. Tillsättande och sammansättning

Miljöprövningsnämnden består av **fem** ledamöter vilka tillsätts av landskapsstyrelsen för en mandatperiod om fyra år så att **omväxlande två respektive tre ledamöter** utses vartannat år. Bland ledamöterna utser landskapsstyrelsen en ordförande och en vice ordförande för en mandatperiod om två år.

Bland ledamöterna skall finnas kompetens inom områdena teknik, biologi och ekonomi **och en ledamot skall ha särskild kännedom om näringslivet**. En ledamot skall vara jurist. Landskapsstyrelsen skall tillsätta personliga ersättare för ledamöterna. För ersättarna skall i tillämpliga delar bestämmelserna om ledamöter gälla.

5 §. Ärendenas beredning

Miljöprövningsnämnden bör höra sakkunnig inom det verksamhetsområde som prövas. Besiktning kan ske på platsen och

om skäl finns skall nämnden anordna ett offentligt möte. Miljöprövningsnämnden bör även inhämta yttrande från den kommun som kan ha väsentliga intressen att bevaka i frågan.

om skäl finns skall nämnden anordna ett offentligt möte. Miljöprövningsnämnden bör även inhämta yttrande från den kommun som kan ha väsentliga intressen att bevaka i frågan samt från sakkunnig landskapsmyndighet eller annan myndighet med väsentliga intressen att bevaka i frågan.

6 §. Kungörelse

6 §. Delgivning och kungörelse av ansökan

9 §. Ändring och återkallande av tillstånd

Miljöprövningsnämnden kan i enlighet med bestämmelserna i 6 kap. 11 § vattenlagen för landskapet Åland ändra eller återkalla givet tillstånd.

9 §. Ändring och återkallande av tillstånd

Miljöprövningsnämnden kan i enlighet med landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd ändra eller återkalla givet tillstånd och har de övriga befogenheter som framgår av nämnda lag.

10 §. Överprövning av beslut

Sökande vars ansökan inte till alla delar bifallits, har rätt att anhålla om överprövning av nämndens beslut hos landskapsstyrelsen. För att kunna prövas skall ansökan vara landskapsstyrelsen tillhanda senast den trettionde dagen efter den dag då beslutet delgavs sökanden.

Vid överprövning kan landskapsstyrelsen besluta om ändring av nämndens beslut till sökandens fördel eller fastställa nämndens beslut. Ärendet upptas till prövning sedan det framgått att besvär över nämndens beslut inte anförts eller, om besvär anförts, sedan avgörande i sak med anledning av besvären vunnit laga kraft.

10 §. Delgivning och kungörelse av tillstånd

Tillståndsbeslutet, dess ändring och återkallande skall kungöras och delges enligt 6 § 1 moment.

En sakägare anses ha blivit delgiven tillståndsbeslutet den sjunde dagen efter den dag som anges som postningsdag i beslutet eller, om sådan inte anges, från poststämpelns datum om något annat inte framgår av ett mottagningsbevis.

Kungörelse skall ske under minst tre veckor efter anslag. I kungörelsen anges tillståndsbeslutets innehåll och var tillståndsbeslutet finns tillgängligt i sin helhet.

11 §. Besvär

Besvär över lagligheten av beslut som nämnden fattat kan anföras hos Ålands

11 §. Besvär

Besvär över beslut som nämnden fattat kan anföras hos Ålands förvaltningsdomstol.

förvaltningsdomstol. Rätt att anföra besvär har den som är sakägare. Besvärstiden är 30 dagar räknat från den dagen då beslutet delgavs ändringssökanden.

Besvär över lagligheten av beslut som landskapsstyrelsen fattat kan anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. Rätt att anföra besvär har den som är sakägare. Besvärstiden är 30 dagar räknat från den dagen då beslutet delgavs ändringssökanden.

Beslut som nämnden och landskapsstyrelsen fattat kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft. Verkställighet får dock inte ske om sökande av ändring därigenom blir gagnslöst eller om besvärsmyndigheten förbjuder verkställighet.

Rätt att anföra besvär har den som är sakägare. Besvärstiden är 30 dagar räknat från den dagen då beslutet delgavs ändringssökanden.

2 mom. upphävs

Om beslutets verkställighet bestäms i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

Denna lag träder i kraft .

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder ikraft.

Vattenlag för landskapet Åland

Gällande lydelse:

4 kapitlet

3 §. Väsentlig olägenhet.

Om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet trots försiktighetsmått enligt 4-6 §§ riskerar att medföra olägenheter som var för sig eller tillsammans är av väsentlig betydelse får företaget eller verksamheten inte utföras eller bedrivs annat än om nytta härav klart överstiger skadan eller om undantag gäller enligt 2 mom. Samma gäller om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet ensam kan medföra olägenhet som är betydande i förhållande till dess omfattning.

ny paragraf

5 kapitlet

4 §. Kvalitetsnormer.

Landskapsstyrelsen skall utfärda

Föreslagen lydelse:

4 kapitlet

3 §. Väsentlig olägenhet.

Om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet trots försiktighetsmått enligt 4-7 §§ riskerar att medföra olägenheter som var för sig eller tillsammans är av väsentlig betydelse får företaget eller verksamheten inte utföras eller bedrivs annat än om nytta härav klart överstiger skadan eller om undantag gäller enligt 2 mom. Samma gäller om vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet ensam kan medföra olägenhet som är betydande i förhållande till dess omfattning.

8a §. Ytvattenfarliga ämnen.

Direkta utsläpp till ytvatten av ytvattenfarliga ämnen är förbjudna. I landskapsförordning anges de ämnen som är ytvattenfarliga enligt denna paragraf.

Vattenfarlig verksamhet som kan medföra att ytvatten förorenas med ytvattenfarligt ämne får inte utövas om inte alla förebyggande tekniska åtgärder vidtas som behövs för att förhindra sådan påverkan på ytvatten. I landskapsförordning kan intas närmare bestämmelser om de förebyggande tekniska åtgärder som behövs enligt denna paragraf.

5 kapitlet

4 §. Kvalitetsnormer.

Landskapsstyrelsen skall utfärda sådana

sådana kvalitetsnormer som är behövliga eller lämpliga för att med god säkerhetsmarginal klara de allmänna förutsättningar för vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som anges i 1 §.

5 §. Omprövning och upphävande av kvalitetsnorm.

En utfärdad kvalitetsnorm får upphävas om den sannolikt är obehövlig från miljöskyddssynpunkt. Landskapsstyrelsen skall innan kvalitetsnormen upphävs redovisa skälen för detta i en ordning som i tillämpliga delar motsvarar den som föreskrivs för vattenförbättringsplan enligt 12-16 §§. En utfärdad kvalitetsnorm som helt eller delvis innebär tillämpning av bestämmelser som föreskrivits av Europeiska gemenskaperna (EG) kan dock inte till denna del upphävas.

13 §. Vattenförbättringsplan.

Ansvarig för genomförandet av vattenförbättringsplan är landskapsstyrelsen. Vissa eller samtliga genomförandeuppgifter utom det slutliga genomförandeansvaret kan delegeras till viss kommun eller viss hälsönämnd. Om sådan delegering har skett, skall landskapsstyrelsen övervaka genomförande och vid behov antingen skyndsamt ingripa i enskild fråga eller återta delegeringsbeslutet.

15 §. Rättsverkan av förbättringsplan.

Utan tillstånd från landskapsstyrelsen

kvalitetsnormer som är behövliga eller lämpliga för att med god säkerhetsmarginal klara de allmänna förutsättningar för vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som anges i 1 och 2 §§.

5 §. Omprövning och upphävande av kvalitetsnorm.

En utfärdad kvalitetsnorm får upphävas om den sannolikt är obehövlig från miljöskyddssynpunkt. Landskapsstyrelsen skall innan kvalitetsnormen upphävs redovisa skälen för detta i en ordning som i tillämpliga delar motsvarar den som föreskrivs för vattenförbättringsplan enligt 13-16 §§. En utfärdad kvalitetsnorm som helt eller delvis innebär tillämpning av bestämmelser som föreskrivits av Europeiska gemenskaperna (EG) kan dock inte till denna del upphävas.

13 §. Vattenförbättringsplan.

Ansvarig för genomförandet av vattenförbättringsplan är landskapsstyrelsen. Vissa eller samtliga genomförandeuppgifter utom det slutliga genomförandeansvaret kan delegeras till en kommun eller hälsönämnden. Om sådan delegering har skett, skall landskapsstyrelsen övervaka genomförande och vid behov antingen skyndsamt ingripa i enskild fråga eller återta delegeringsbeslutet.

15 §. Rättsverkan av förbättringsplan.

Utan tillstånd från miljöprövningsnämnd-

får i planen oreglerad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras endast om detta är tillåtligt enligt 4 och 6 kap. samt det är uppenbart att detta varken försvårar genomförandet av planen eller motverkar planens miljöskyddssyfte. I annat fall skall tillstånd sökas hos **landskapsstyrelsen** som får ge tillstånd endast om det är utrett att åtgärden eller verksamheten inte försvårar genomförandet av planen eller motverkar dess syfte från miljöskyddssynpunkt.

16 §. Utnyttjande av förbättringsoverskott inom förbättringsplan.

Landskapsstyrelsen får i vattenförbättringsplan bestämma att annan vattenförbättrande åtgärd än som avses i 1 mom., som ger ett dokumenterat förbättringsoverskott, får utnyttjas efter **landskapsstyrelsens** tillstånd. För sådant tillstånd krävs att den sökande i betydande grad har medverkat till förbättringsoverskottet eller att den som har skapat förbättringsoverskottet medger att sökanden utnyttjar detta.

6 kapitlet

1 §. Tillståndsmyndigheten.

Tillståndsmyndighet enligt denna lag är **landskapsstyrelsen** om inte annorlunda särskilt följer av grunderna för **landskapets** behörighet enligt självstyrelselagen för landskapet Åland eller av annan författning.

2 §. Tillstånds- och anmälningsplikt.

Om **landskapsstyrelsen** konstaterar

en får i planen oreglerad markanvändningsåtgärd eller verksamhet komma till stånd eller ändras endast om detta är tillåtligt enligt 4 och 6 kap. samt det är uppenbart att detta varken försvårar genomförandet av planen eller motverkar planens miljöskyddssyfte. I annat fall skall tillstånd sökas hos **miljöprövningsnämnden** som får ge tillstånd endast om det är utrett att åtgärden eller verksamheten inte försvårar genomförandet av planen eller motverkar dess syfte från miljöskyddssynpunkt.

16 §. Utnyttjande av förbättringsoverskott inom förbättringsplan.

Landskapsstyrelsen får i vattenförbättringsplan bestämma att annan vattenförbättrande åtgärd än som avses i 1 mom., som ger ett dokumenterat förbättringsoverskott, får utnyttjas efter **miljöprövningsnämndens** tillstånd. För sådant tillstånd krävs att den sökande i betydande grad har medverkat till förbättringsoverskottet eller att den som har skapat förbättringsoverskottet medger att sökanden utnyttjar detta.

6 kapitlet

1 §. Tillståndsmyndigheten.

Tillståndsmyndighet enligt denna lag är **Ålands miljöprövningsnämnd**.

2 §. Tillstånds- och anmälningsplikt.

Om **miljöprövningsnämnden** konstaterar

att viss verksamhet eller åtgärd för vilken tillstånd söks skall ske i enlighet med bestämmelserna i denna lag, kan landskapsstyrelsen meddela sökanden att tillstånd i enlighet med ansökan inte erfordras för verksamheten eller åtgärden om den uppfyller av landskapsstyrelsen särskilt angivna krav.

4 §. Förutsättningar för tillstånd.

Tillstånd får ges endast om det är utrett att denna lags bestämmelser är uppfyllda liksom bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen.

5 §. Tillståndets rättsverkan.

Tillstånd kan förenas med villkor. Villkor kan ändras och nya villkor kan föreskrivas under de förutsättningar som anges i detta kapitel. Under de förutsättningar som anges i 11 § kan ett tillstånd återkallas eller ändras.

6 §. Överlåtelse av tillstånd.

Tillstånd kan inte överlätas annat än tillsammans med den verksamhet, den fastighet eller den anläggning som tillståndet avser. Om det som tillståndet avser inte utförts eller inte i betydande omfattning inletts, kan tillståndet inte överlätas till annan.

7 §. Tillståndsansökan.

Ansökan om tillstånd enligt denna lag

att viss verksamhet eller åtgärd för vilken tillstånd söks skall ske i enlighet med bestämmelserna i denna lag, kan miljöprövningsnämnden meddela sökanden att tillstånd i enlighet med ansökan inte erfordras för verksamheten eller åtgärden om den uppfyller av landskapsstyrelsen särskilt angivna krav.

4 §. Förutsättningar för tillstånd.

Tillstånd får ges endast om det är utrett att denna lags bestämmelser är uppfyllda liksom bestämmelser som har utfärdats med stöd av lagen. Om förutsättningar för tillstånd är vidare föreskrivet i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

5 §. Tillståndets rättsverkan.

Om tillståndets giltighetstid, tillståndsvillkor, överlåtande av tillstånd samt om tillståndets ändring, återkallande och upphörande bestäms, utöver vad som sägs i detta kapitel 11 och 29 §§, i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd. I samma lag föreskrivs även om rättsverkningarna av tillstånds återkallande och tidpunkt för verksamhetens nedläggande.

Paragrafen upphävs (i miljötillståndslagen)

7 §. Tillståndsansökan.

Ansökan om tillstånd enligt denna lag skall

skall inlämnas skriftligt i tre exemplar till **landskapsstyrelsen**. I ansökan skall, utöver vad som föreskrivs i övrigt i denna lag eller i annan tillämplig bestämmelse, tydligt anges

Nytt moment

8 §. Ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom.

Den som i enlighet med 3 kap. önskar förfoga över annans egendom för att inleda vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet skall ansöka om detta hos **landskapsstyrelsen** senast sex månader innan företaget eller verksamheten skall inledas.

Förutom vad som stadgas i 7 § skall i sådan ansökan tydligt anges

c) andra uppgifter som **landskapsstyrelsen** behöver för att kunna bedöma om förutsättningarna för tillstånd till förfogande över annans egendom är uppfyllda.

10 §. Tillståndets giltighetstid.

Tillstånd som meddelats med stöd av denna lag gäller tills vidare om inte annat bestämts i tillståndet, i författning eller i detta kapitel.

11 §. Tillståndets ändring och återkallande.

Tillstånd till vattenfarlig verksamhet eller vattenföretag kan ändras om utnyttjandet av tillståndet annars medför

inlämnas skriftligt i tre exemplar till **miljöprövningsnämnden**. I ansökan skall, utöver vad som föreskrivs i övrigt i denna lag eller i annan tillämplig bestämmelse, tydligt anges

Om ansökans innehåll och utredning kan närmare föreskrivas i landskapsförordning.

8 §. Ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom.

Den som i enlighet med 3 kap. önskar förfoga över annans egendom för att inleda vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet skall ansöka om detta hos **miljöprövningsnämnden** senast sex månader innan företaget eller verksamheten skall inledas.

Förutom vad som stadgas i 7 § skall i sådan ansökan tydligt anges

c) andra uppgifter som **miljöprövningsnämnden** behöver för att kunna bedöma om förutsättningarna för tillstånd till förfogande över annans egendom är uppfyllda.

Paragrafen upphävs (behandlas i miljötillståndslagen).

11 §. Tillståndets ändring och återkallande.

Tillstånd till vattenfarlig verksamhet eller vattenföretag kan ändras om utnyttjandet av tillståndet annars medför väsentlig

väsentlig miljöpåverkan i allmänna eller enskilda intressen som inte kunde förutses vid tillståndsprövningen.

Nytt tillägg

Tillstånd kan återkallas om tillståndshavaren eller någon för vilken denne svarar i väsentligt hänseende åsidosatt förpliktelse enligt tillståndet eller enligt denna lag eller om tillståndshavaren vid utövandet av sin rätt enligt tillståndet på annat sätt visat likgiltighet för värden som är skyddade i lag och härvid inte obetydlig skada uppkommit.

Fråga om återkallande eller ändring som avses i denna paragraf upptas till prövning på sakägares anhållan eller på begäran av tillsynsmyndighet enligt denna lag.

12 §. Rättsverkan av återkallande.

Om ett tillstånd återkallas förfaller dess rättsverkningar. Ändringar i äganderättsförhållandena förblir dock gällande. Detsamma gäller ändringar med avseende på särskilda rättigheter till egendom om en återgång till tidigare förhållanden skall anses oskäligen.

14 §. Hörande av markägare.

Innan landskapsstyrelsen beviljar tillstånd för vattenföretag för vilket annan tillhörigt mark- eller vattenområde tas i anspråk skall markägaren höras om inte vattenförrättning skall hållas i enlighet med 14 kap.

miljöpåverkan i allmänna eller enskilda intressen som inte kunde förutses vid tillståndsprövningen. Om ändring och återkallande av tillstånd bestäms i övrigt i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

2-3 mom. upphävs (behandlas i miljötillståndslagen)

Paragrafen upphävs (behandlas i miljötillståndslagen).

14 §. Hörande av markägare.

Innan miljöprövningsnämnden beviljar tillstånd för vattenföretag för vilket annan tillhörigt mark- eller vattenområde tas i anspråk skall markägaren höras om inte vattenförrättning skall hållas i enlighet med 14 kap.

16 §. Allmän tillståndsplikt.

Tillstånd krävs oavsett verkningarna i det enskilda fallet för

a) uppförande av bro eller transportanordning i eller över allmän farled samt anläggande av vatten-, avlopps-, kraft- eller annan ledning eller tunnel under sådan led,

b) ny eller utvidgad täkt av ytvatten, för annat än hushållsändamål, inom vattenområde där ytvattentäkt redan pågår,

c) täkt av mer grundvatten än 50 kubikmeter per dygn varvid flera anläggningars vattenuttag ur samma grundvattentillgång skall räknas samman och för

d) ny eller utvidgad grundvattentäkt inom grundvattentillgång där grundvattentäkt pågår eller om tåkten kan medföra att möjligheterna för annan att erhålla vatten för hushållsändamål försvåras eller att tillgången på vatten blir väsentligt mindre än tidigare. Med täkt av grundvatten jämfställs här täkt av substans ur marken och andra liknande åtgärder vilka kan ha här avsedda följder.

Undantagen från tillståndsplikt enligt 2 mom. är vattentäkt för en- eller tvåfamiljshushåll eller gårdsbruksfastighets husbehovsförbrukning om inte annat följer av punkt c eller d.

Beträffande i 1 mom. nämnt företag som rör allmän farled vilken inte tjänar enbart den lokala sjötrafiken gäller vad i rikslagsstiftningen är föreskrivet.

16 §. Allmän tillståndsplikt.

Tillstånd krävs **alltid**, oavsett verkningarna i det enskilda fallet för uppförande av bro eller transportanordning i eller över allmän farled samt anläggande av vatten-, avlopps-, kraft- eller annan ledning eller tunnel under sådan led. (2 mom punkterna b-d upphävs.)

I landskapsförordning bestäms närmare vilka enskilda vattenföretag och vattenfarliga verksamheter som kräver tillstånd.

Bestämmelsen upphävs.

4 momentet upphävs.

18 §. Särskild tillståndsplikt för vissa slag av vattenfarlig verksamhet.

Katalogparagrafen upphävs.

Tillstånd krävs oavsett vad i 17 § stadgas för uppförande eller ändring av vissa anläggningar, åtgärder och verksamheter. Dessa är

a) galvaniserings- och förnicklingsanläggning,

b) impregneringsanläggning för trä,

c) barkningsinrättning som använder vatten,

d) mejeri och mjölkpulverfabrik samt glassfabrik,

e) slakteri,

f) gödselhantering avseende flera än 100 djurenheter, för djur där landskapsstyrelsen i detta avseende beslutat om antalet djur per djurenhet,

g) fabrik för förädling av fisk-, kött-, grönsaks-, potatis-, rotfrukts-, frukt- och bärprodukter,

h) margarinfabrik och inrättning för framställning av näringsolja,

i) bryggeri,

j) fiskodling som producerar mer än 25 ton fisk per år,

k) läkemedelsfabrik,

l) tvättinrättning med en kapacitet med mer än 500 kg per dygn,

m) gödselmedelsfabrik,

n) oljeraffinaderi,

o) upplag av brännbar vätska där mer än 100 kubikmeter får förvaras,

p) fabrik där råämnen för plast tillverkas,

q) sjukhus samt

r) avfallsbehandlingsanläggning.

Tillstånd krävs oavsett vad i 17 § och i 1 mom. denna paragraf stadgas för utsläpp av avloppsvatten från

a) sjukhus eller bebyggelse med mer

än 50 hushåll,

b) enskilda hushåll till mark (infiltration) eller vattenområde om antalet hushåll med avloppsvattenutsläpp, utan att vara anslutna till gemensamt avloppsnät i ett och samma tillrinningsområde, är flera än 50 samt för

c) annan med a och b punkten jämförbar totalbelastning.

Landskapsstyrelsen kan, om inte annat gäller enligt 19 och 20 §§, befria från tillståndsplikt enligt 1 och 2 mom. för visst fall eller genom landskapsförordning för vissa slag av vattenfarlig verksamhet. En förutsättning för sådant beslut är att det kan anses säkerställt att sådan verksamhet ändå helt kommer att uppfylla kraven i denna lag. I fall som avses i detta moment gäller anmälningsskyldighet enligt 22 §.

20 §. Särskild tillståndsplikt för grundvattenfarlig verksamhet.

Tillstånd krävs oavsett 18 § för

a) slutligt omhändertagande av miljöfarligt material,

b) bedrivande eller innehav av avfallsbehandlingsanläggning eller annan avlämningsplats för avfall,

c) direkta utsläpp till grundvatten av vattenfarliga ämnen,

d) återinfiltration till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten samt för

e) konstgjord infiltration till grundvatten.

I landskapsförordning anges vilka material som är miljöfarliga enligt 1 mom. a punkten samt de ämnen som är

20 §. Särskild tillståndsplikt för grundvattenfarlig verksamhet.

Tillstånd krävs för

a) direkta utsläpp till grundvatten av vattenfarliga ämnen,

b) återinfiltration till samma vattenförande lager av vatten som använts geotermiskt, vatten från gruva och dagbrott samt vatten som har pumpats ut i samband med byggnads- och anläggningsarbeten samt för

c) konstgjord infiltration till grundvatten.

I landskapsförordning anges vilka de ämnen som är vattenfarliga enligt 1 mom. a punkten.

vattenfarliga enligt 1 mom. c punkten.

21 §. Tillståndsplikt inom visst område.

Om det föreligger särskilda skäl kan landskapsstyrelsen beträffande ett till gränserna bestämt område genom landskapsförordning stadga att tillståndsplikt skall gälla för i beslutet närmare angivna åtgärder oavsett deras verkningar. Under samma förutsättningar kan landskapsstyrelsen genom landskapsförordning stadga om inskränkningar i tillståndsplikt som gäller enligt 15-17 §§ men inte i tillståndsplikt som gäller enligt 18-20 §§.

22 §. Anmälningssplikt.

Industriell eller liknande anläggning som inte är tillståndspliktig enligt 15-21 §§ skall anmälas minst en månad i förväg. Motsvarande anmälningssplikt gäller även för ändring av verksamhet vid eller i sådan anläggning, om det finns risk för att ändringen medför ökad eller ny olägenhet i omgivningen.

25 §. Tillstånd till byggande.

I beslut om tillstånd att uppföra anläggning eller liknande för ett vattenföretag skall föreläggas viss tid, högst tio år, inom vilken byggandet skall ha utförts. Har arbetena inte till väsentliga delar utförts innan den förelagda tidens utgång förfaller verkan av tillståndet. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för slutförandet av arbetena förlängas på ansökan av tillståndshavaren.

I fråga om rättsverkningarna av byggnadstillstånd vars verkan förfallit gäller det som i 11-13 §§ är föreskrivet beträffande tillstånd som återkallats.

21 §. Tillståndsplikt inom visst område.

Om det föreligger särskilda skäl kan landskapsstyrelsen beträffande ett till gränserna bestämt område genom landskapsförordning stadga att tillståndsplikt skall gälla för i beslutet närmare angivna åtgärder oavsett deras verkningar. Under samma förutsättningar kan landskapsstyrelsen genom landskapsförordning stadga om inskränkningar i tillståndsplikt som gäller enligt 15-16 §§ men inte i tillståndsplikt som gäller enligt 19-20 §§.

22 §. Anmälningssplikt.

Industriell eller liknande anläggning som inte är tillståndspliktig skall anmälas minst en månad i förväg. Motsvarande anmälningssplikt gäller även för ändring av verksamhet vid eller i sådan anläggning, om det finns risk för att ändringen medför ökad eller ny olägenhet i omgivningen.

25 §. Tillstånd till byggande.

I beslut om tillstånd att uppföra anläggning eller liknande för ett vattenföretag skall föreläggas viss tid, högst fem år, inom vilken byggandet skall ha utförts. Har arbetena inte till väsentliga delar utförts innan den förelagda tidens utgång förfaller verkan av tillståndet. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för slutförandet av arbetena förlängas på ansökan av tillståndshavaren.

I fråga om rättsverkningarna av byggnadstillstånd vars verkan förfallit bestäms i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

29 §. Giltighetstid för tillstånd till vattenfarlig verksamhet.

Tillstånd för utövande av vattenfarlig verksamhet ges för viss tid, inte över tio år, från dagen då tillståndet vunnit laga kraft. Tillstånd enligt 18-20 §§ gäller dock högst fem år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om det som tillståndet avser samtidigt utgör vattenföretag förfaller tillståndet till vattenföretaget om detta inte kan utnyttjas utan fortsatt tillstånd till vattenfarlig verksamhet och vattenföretaget därefter inte är till nytta för den tidigare tillståndshavaren.

30 §. Ansökan om nytt tillstånd.

Vid ansökan om nytt tillstånd för sådan vattenfarlig verksamhet som avses i 16-20 §§ för vilken tillstånd enligt denna lag tidigare har givits skall, om inte sökanden motsätter sig detta, i första hand föreskrivas så stränga villkor och sådan begränsning för verksamheten som behövs för att motverka grundvattenförorening och för att upprätthålla föreskrivna kvalitetskrav för ytvatten. I andra hand skall tillstånd till fortsatt verksamhet vägras.

7 kapitlet

10 §. Skada orsakad av fartygstrafik m.m.

Om ersättande av skada som förorsakas av fartygs sammanstötning gäller vad i sjölagen (FFS 167/39) är föreskrivet.

29 §. Giltighetstid för tillstånd till vattenfarlig verksamhet.

Om tillståndets giltighetstid bestäms i landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd. Om det som tillståndet avser samtidigt utgör vattenföretag förfaller tillståndet till vattenföretaget om detta inte kan utnyttjas utan fortsatt tillstånd till vattenfarlig verksamhet och vattenföretaget därefter inte är till nytta för den tidigare tillståndshavaren.

Paragrafen upphävs. Regleras i miljötillståndslagen.

7 kapitlet

10 §. Skada orsakad av fartygstrafik m.m.

Om ersättande av skada som förorsakas av fartygs sammanstötning gäller vad i sjölagen (FFS 674/1994) är föreskrivet.

8 kapitlet

2 §. Tillsynsmyndigheter.

På tillsynsmyndigheten ankommer att övervaka efterlevnaden av lagen och ta emot anmälningar om sådana anläggningar och åtgärder som avses i 6 kap. 18 §.

8 kapitlet

2 §. Tillsynsmyndigheter.

På tillsynsmyndigheten ankommer att övervaka efterlevnaden av lagen och ta emot anmälningar om sådana anläggningar och åtgärder som avses i landskapsförordning.

9 kapitlet

10 § Brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav.

Den som uppsåtligen bryter mot av landskapsstyrelsen utfärdade minimikrav för bestämda åtgärdsslag eller verksamhetsslag enligt 4 kap. 8 § döms för brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav till böter.

9 kapitlet

10 § Brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav.

Den som uppsåtligen bryter mot av landskapsstyrelsen utfärdade minimikrav för bestämda åtgärdsslag eller verksamhetsslag enligt 4 kap. 9 § döms för brott mot bestämmelse om allmänna minimikrav till böter.

14 kapitlet

2 § Syneförrättning.

Om någon i enlighet med 6 kap. 8 § inlämnat en ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med 3 kap. skall landskapsstyrelsen, om det inte måste anses uppenbart obehövt, besluta att syneförrättning skall hållas.

14 kapitlet

2 § Syneförrättning.

Om någon i enlighet med 6 kap. 8 § inlämnat en ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med 3 kap. skall miljöprövningsnämnden, om det inte måste anses uppenbart obehövt, besluta att syneförrättning skall hållas.

3 §. Diknings- eller bevattningsförrättning.

Om i samma ärende syneförrättning skall hållas i enlighet med 2 § samt diknings- eller bevattningsförrättning i enlighet med 1 mom. kan landskapsstyrelsen besluta att förrättningarna till vissa delar skall hållas samtidigt varvid förrättningsmännen kan

3 §. Diknings- eller bevattningsförrättning.

Om i samma ärende syneförrättning skall hållas i enlighet med 2 § samt diknings- eller bevattningsförrättning i enlighet med 1 mom. kan miljöprövningsnämnden på landskapsstyrelsens ansökan besluta att förrättningarna till vissa delar skall hållas samtidigt varvid förrättningsmännen kan

vara gemensamma för båda förrättningar.

Om förrättning som avses i 1 mom. skall inlämnas skriftlig ansökan hos tillståndsmyndigheten.

4 §. Förrättningsmän.

För vattenförrättning skall landskapsstyrelsen förordna en förrättningsman att utföra förrättningen. Förrättningsmannen skall vara ingenjör eller annan sakkunnig i det ärendet rör.

För syneförrättning skall landskapsstyrelsen på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en eller flera biträdande förrättningsmän att bistå förrättningsmannen. Tillståndsmyndigheten kan på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en biträdande förrättningsman för diknings- eller bevattningsförrättning.

Nytt 3 moment.

5 §. Gode män.

Nytt 3 moment.

vara gemensamma för båda förrättningar.

Om förrättning som avses i 1 mom. skall inlämnas skriftlig ansökan hos landskapsstyrelsen.

4 §. Förrättningsmän.

För vattenförrättning skall landskapsstyrelsen på miljöprövningsnämndens begäran förordna en förrättningsman att utföra förrättningen. Förrättningsmannen skall vara ingenjör eller annan sakkunnig i det ärendet rör.

För syneförrättning skall landskapsstyrelsen på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en eller flera biträdande förrättningsmän att bistå förrättningsmannen. Landskapsstyrelsen kan på ansökan från sakägare eller förrättningsman förordna en biträdande förrättningsman för diknings- eller bevattningsförrättning.

Om landskapsstyrelsen är tillståndssökande skall istället miljöprövningsnämnden förordna förrättningsman respektive en eller flera biträdande förrättningsmän.

5 §. Gode män

Om landskapsstyrelsen är tillståndssökande skall istället miljöprövningsnämnden utse de gode männen.

15 kapitlet

1 §. Tillståndsmyndighetens handläggning.
Handläggningen av tillståndsärende

15 kapitlet

1 §. Tillståndsmyndighetens handläggning.
Vid handläggningen av ett

skall ske i enlighet med bestämmelserna i denna lag om inte annat särskilt följer av bestämmelser i annan författning. I landskapsförordning kan intas närmare bestämmelser om landskapsstyrelsens handläggning enligt denna lag.

2 §. Om besvär.

Besvär över förrättningsmans och gode mäns handläggning enligt denna lag och besvär över beslut som fattats av förrättningsman och gode män i enlighet med 14 kap. 16 § skall anföras hos landskapsstyrelsen. Beslutet skall meddelas på sätt som avses i 14 kap. 15 § 2 mom. Besvär som avses i detta moment skall inges till landskapsstyrelsen skriftligen i två exemplar inom 30 dagar efter det beslutet kungjorts.

4 §. Vattenståndsreglering.

Med vatten- ståndsreglering avses sänkande av vattenståndet i vattenområde.

tillståndsärende iakttas landskapslagen om miljöprövningsnämnden.

2 §. Om besvär.

Besvär över förrättningsmans och gode mäns handläggning enligt denna lag och besvär över beslut som fattats av förrättningsman och gode män i enlighet med 14 kap. 16 § skall anföras hos landskapsstyrelsen. Beslutet skall meddelas på sätt som avses i 14 kap. 16 § 2 mom. Besvär som avses i detta moment skall inges till landskapsstyrelsen skriftligen i två exemplar inom 30 dagar efter det beslutet kungjorts.

4 §. Vattenståndsreglering.

Med vatten. ståndsreglering avses sänkande eller höjande av vattenståndet i vattenområde.

Landskapslagen om renhållning*Gällande lydelse:***5a kap. Tillstånd och anmälan****28a §. Myndigheter.**

Tillståndsmyndighet och tillsynsmyndighet enligt detta kapitel är **l a n d s k a p s s t y r e l s e n**. Tillståndsmyndighetens funktioner handhas av hälsonämnden, om inte annat anges.

28c §. Undantag från tillståndsplikt.

Avfallstillstånd behövs inte för

- 1) återvinning av avfall och
- 2) slutligt omhändertagande av annat avfall än farligt avfall som uppstått i den egna verksamheten om det slutliga omhändertagandet sker på den plats där avfallet uppkommit, om landskapsstyrelsen har meddelat allmänna föreskrifter om återvinningen eller det slutliga omhändertagandet i fråga och samtidigt har beslutat att tillstånd inte behövs.

28d §. Beviljande av avfallstillstånd.

Avfallstillstånd kan beviljas om följande omständigheter är uppfyllda:

1) Den som utövar verksamhet för återvinning eller slutligt omhändertagande av avfall har tillgång till tillräcklig sakkunskap.

2) Denna utövare är tillräckligt solvent med beaktande av verksamhetens omfattning och karaktär samt med beaktande av de föreskrifter som meddelas för verksamheten. Kravet på solvens kan tillgodoses med en tillräcklig

*Föreslagen lydelse:***5a kap. Tillstånd och anmälan****28a §. Myndigheter.**

Avfallstillstånd söks hos och prövas av **Ålands miljöprövningsnämnd**. Tillsynsmyndighet över tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet är **landskapsstyrelsen**.

*Upphävs.***28d §. Beviljande av avfallstillstånd.**

Avfallstillstånd kan beviljas om verksamheten uppfyller de krav som bestäms i denna lag och landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd samt med stöd av dem meddelade bestämmelser.

ansvarsförsäkring eller annan tillräcklig säkerhet för slutligt omhändertagande av farligt avfall och vid behov för återvinning av avfall.

3) Verksamheten uppfyller de krav som bestäms i denna lag och med stöd av den meddelade bestämmelser.

28f §. Ändring av verksamheten.

Upphävs

För en väsentlig utvidgning eller ändring av den verksamhet för vilken avfallstillstånd har beviljats krävs nytt tillstånd. Om ansökan och behandling av sådant tillstånd gäller i tillämpliga delar det som bestäms om avfallstillstånd.

Om verksamheten väsentligt inskränks eller upphör eller om verksamheten överläts skall detta utan dröjsmål anmälas till landskapsstyrelsen.

28g §. Ändring av avfallstillstånd på myndighetens initiativ.

Upphävs

Avfallstillstånd kan ändras på initiativ av tillståndsmyndigheten om

1) de hälso- och miljörisker som utnyttjandet av tillståndet medför är väsentligt större än vad som kunde förutses vid tillståndsprövningen eller

2) de omständigheter som rådde då tillståndet beviljades på ett väsentligt sätt har ändrats.

Avfallstillståndet kan ändras även då det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för landskapet.

Ändring av tillstånd behandlas i tillämpliga delar på samma sätt som avfallstillstånd.

28h §. Återkallande av tillstånd.

Om en ändring av avfallstillståndet på myndighetens initiativ inte är tillräcklig för att korrigera ett missförhållande och det beror på att en väsentlig förutsättning för tillståndet inte längre uppfylls kan ett avfallstillstånd helt eller för viss tid återkallas av tillståndsmyndigheten.

Såvida tillståndshavaren eller någon för vilken denna svarar åsidosatt bestämmelser och föreskrifter så att verksamheten orsakar väsentliga hälso- och miljörisker kan tillståndet återkallas.

28i §. Anmälan av verksamhet.

Följande verksamheter skall anmälas:

1) återvinning och slutligt omhändertagande som är undantagna från tillståndsplikten enligt 28c §,

2) yrkesmässig insamling av avfall,
3) yrkesmässig transport av avfall och
4) försäljning eller förmedling av avfall för återvinning eller slutligt omhändertagande utanför landskapet.

Anmälan skall göras till landskapsstyrelsen minst en månad före verksamheten inleds.

28k §. Avfallsregister.

Landskapsstyrelsen för ett avfallsregister över anmälningar och tillståndsansökningar samt över de beslut som fattas på grundval av anmälningarna och ansökningarna.

28m §. Andra förpliktelser.

Oberoende av att tillstånd beviljats eller anmälan gjorts enligt denna lag skall

Upphävs**28i §. Anmälan av verksamhet till avfallsregistret:**

Följande verksamheter skall anmälas till avfallsregistret:

1) yrkesmässig insamling av avfall,
2) yrkesmässig transport av avfall och
3) försäljning eller förmedling av avfall för återvinning eller slutligt omhändertagande utanför landskapet.

Anmälan skall göras till landskapsstyrelsen minst 60 dagar före verksamheten inleds.

28k §. Avfallsregister.

Landskapsstyrelsen för ett avfallsregister över anmälningar och över de beslut som fattas på grundval av anmälningarna.

28m §. Tillämpning av annan lagstiftning.

Oberoende av att tillstånd beviljats eller anmälan gjorts enligt denna lag skall

bestämmelser i annan lag följas.

Nytt moment

bestämmelser i annan lag följas.

På tillståndspliktig verksamhet och i tillämpliga delar på anmälningspliktig verksamhet tillämpas landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd. Avseende tillsynen av sådan verksamhet gäller utöver landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd i tillämpliga delar denna landskapslag.

Landskapslagen om hälsovården*Gällande lydelse*

26 §. Inrättning, i vilken bedrives industri, hantverk eller annan näringsverksamhet, ävensom varulager skola förläggas, ordnas och skötas på sådant sätt, att uppkomsten av sanitär olägenhet i mån av möjlighet förebygges.

Fabrik, inrättning eller lager, som anses kunna medföra sanitär olägenhet för omgivningen, må endast förläggas till sådan plats, som [hälsovårdsnämnden] på ansökan godkänt, såvida platsen icke i stads- eller byggnadsplan är reserverad för sådan verksamhet. Nämndens godkännande skall införskaffas även vid väsentlig omändring eller omorganisation av fabrik, inrättning eller lager, som här avses.

Föreslagen lydelse

26 §. Inrättning, i vilken bedrives industri, hantverk eller annan näringsverksamhet, ävensom varulager skola förläggas, ordnas och skötas på sådant sätt, att fara för miljöförorening förebygges och verksamheten i övrigt är förenlig med landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

Fabrik, inrättning eller lager, som anses kunna medföra fara för miljöförorening, må endast förläggas till sådan plats, som Ålands miljöprövningsnämnd på ansökan har godkänt.

Närmare bestämmelser om de verksamheter som behöver tillstånd enligt denna paragraf finns i landskapsförordningen om hälsovården.

Planerad förordningstext

Landskapsförordningen om hälsovården

Gällande lydelse

Planerad lydelse

10 §. I 26 § hälsovårdslagen avsedda inrättningar, fabriker och varulager är:

1) fabriksanläggning för järn-, stål- eller aluminiumhantering;

2) galvaniserings- och förnicklingsinrättning;

3) konstfiberfabrik;

4) kraftverk;

5) träimpregneringsanläggning;

6) barkningsanläggning, som använder vatten;

7) mejeri och mjölkpulverfabrik samt glassfabrik;

8) slakteri;

9) svingård med över 50 svin;

10) konserverfabrik, köttförädlingsfabrik, fabrik för tillverkning av färdiga rätter och rökeri;

11) inrättning för framställning av livsmedelsfetter;

12) bryggeri, maltfabrik och läskedrycksfabrik;

13) stärkelsefabrik, potatisskalningsanläggning, potatismjölsfabrik och annan därmed jämförbar fabrik;

14) anläggning för hantering av djuravfall samt fiskmjöls- och fiskoljefabrik;

15) distributionsstation för flytande bränsle och upplag av brännbara vätskor, där över 100.000 liter sådana ämnen får förvaras;

16) fabrik eller annan anläggning, från vilken fenoler eller andra för hälsan skadliga ämnen kan inkomma i vattendrag eller

grundvatten;

17) cement- eller murbruksfabrik;

18) tvättinrättning, vars tvätteffekt är över 500 kilogram per dygn eller där flyktiga kemikalier, vilka kan förorsaka sanitär olägenhet, användes;

19) anläggning för hantering eller förstöring av avfall;

20) djurgård, pälsdjursfarm och foderupplag för dem;

21) allmänt använt grustag i bosättningscentrum;

22) asfaltsstation;

23) stenkrossverk och stenbrott;

24) fabrik eller annan inrättning, som förorsakar buller eller från vilken svaveldioxid, lukt, rök, damm eller annat ämne kan komma ut i luften så, att därav föranledes men för hälsan; samt

25) andra med dessa jämförbara inrättningar, fabriker och lager.

11 §. Förutsättning för godkännande av förlägningsplats för inrättning, fabrik eller varulager, som avses i 10 §, är att den för ändamålet reserverade platsen är lämplig med beaktande av företagets art, det buller företaget åstadkommer, bosättningen i omgivningen, faran för förorening av luft och vatten samt möjligheterna att ordna inrättningens vattenanskaffning och avlopp.
(Tillägg)

12 §. I 26 § hälsovårdslagen avsett godkännande skall sökas hos hälsönämnden. Till ansökan skall fogas nödvändiga ritningar samt av 11 § föranledd utredning.

11 §. Förutsättning för godkännande av förlägningsplats för inrättning, fabrik eller varulager, som avses i 10 §, är att den för ändamålet reserverade platsen är lämplig med beaktande av företagets art, det buller företaget åstadkommer, bosättningen i omgivningen, faran för förorening av luft och vatten samt möjligheterna att ordna inrättningens vattenanskaffning och avlopp. Verksamheten skall därtill vara förenlig med landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd.

12 §. I 26 § hälsovårdslagen avsett godkännande skall sökas hos Ålands miljöprövningsnämnd. Om ansökan och den utredning som skall fogas till den bestäms i landskapsförordningen om

miljötillstånd.

13 §. Byggnadsinspektionsmyndighet skall, innan byggnadslov för inrättning, fabrik eller lager som avses i 10 § beviljas, inhämta hälsonämndens utlåtande.

13 §. Byggnadsinspektionsmyndighet skall, innan byggnadslov för inrättning, fabrik eller lager som avses i 10 § beviljas, inhämta miljöprövningsnämndens utlåtande.

Landskapsförordning om miljöskydd och miljötillstånd

Planerat innehåll:

1 kap. Miljötillstånd

§ Tillståndsbehov

§ Avgränsning av tillståndsbehov

§ Tillståndsansökan

§ Innehållet i tillståndsansökan

§ Särskilt om ansökan om vattentillstånd

§ Särskilt om ansökan om avfallstillstånd

§ Särskilt om ansökan om lufttillstånd

§ Särskilt om ansökan om förläggningstillstånd

§ Ansökans bilagor

§ Särskilda uppgifter om utsläpp i vatten

§ Särskilda uppgifter på grundvattenområde

§ Särskilda uppgifter om avfall och avfallshantering

§ Särskilda uppgifter om utsläpp i luften

§ Särskilda uppgifter om förläggning

§ Ansökan om utvidgning eller ändring av verksamheten

§ Ansökan om revidering av tillståndsbeslut

§ Ansökan om nytt tillstånd för viss tid

§ Föreskrifter i tillståndsbeslut

2 kap. Anmälningförfarande

§ Innehållet i anmälan

§ Behandling av anmälan

§ Beslut med anledning av anmälan

3 kap. Övervakning och uppföljning

§ Inskrivning i datasystemet för miljövärdsinformation

§ Innehållet i ålägganden i förvaltningstvångsärenden

§ Särskilda anmälningar (olyckor m m)

4 kap. Förbud och särskilda krav

§ Förbud mot utsläpp av vissa ämnen

§ Gränsvärden i vatten, luft och mark

§ Särskilda krav på deponier

§ Särskilda bestämmelser om rening av avloppsvatten från hushåll

5 kap. Särskilda bestämmelser

§ Frivilligt certifierade miljösystem

§ Vissa definitioner

§ Fastställande av bästa tillgängliga teknik

§ Ikraftträdande

Övriga bilagor

Skiss över lagstiftningens struktur

SUBSTANS

FORMALIA

Vattenlag
för landskapet
Åland

Landskapslagen
om renhållning

Landskapslagen
om hälsovården
(26 §)

MKB-lagen

Miniminivå
och
gemensamma bestämmelser:

**LANDSKAPSLAGEN
OM MILJÖSKYDD OCH MILJÖTILLSTÅND**

Landskapslagen om
miljöprövningsnämnden

(Beredning, delgivning,
hörande, beslut, besvär mm)

Landskapsförordning

ansökan och
utredning

katalog
över
verksamheter
som behöver luft-
tillstånd,
IPPC-katalogen

bedömning
av BAT

vissa
definitioner
mm

Anvisningar

Miljö kvalitets-
normer
Gränsvärden

RÅDETS DIREKTIV 96/61/EG

av den 24 september 1996

om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 130s.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag (¹),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (²),

i enlighet med det i artikel 189c i fördraget angivna förfarandet (³), och

med beaktande av följande:

1. Målen och principerna för gemenskapens miljöpolitik, såsom de fastställs i artikel 130r i fördraget består bland annat i att förebygga, begränsa och, i möjligaste mån, eliminera föroreningar, genom att företrädesvis hejda dem vid källan samt säkerställa ett varsamt utnyttjande av naturresurserna i enlighet med principen att förorenaren skall betala och principen om förebyggande åtgärder mot föroreningar.
2. I det femte handlingsprogrammet för miljön, vars allmänna riktlinjer godkännts av rådet och företrädare för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, i deras resolution av den 1 februari 1993 om ett gemenskapsprogram för politik och åtgärder rörande miljön och hållbar utveckling (⁴), prioriteras samordnade åtgärder för att minska föroreningar eftersom detta påskyndar utvecklingen mot en mera varaktig jämvikt mellan å ena sidan mänsklig verksamhet och social och ekonomisk utveckling, och å andra sidan naturresurserna och naturens möjligheter att återbildas.
3. Förverkligandet av ett samordnat synsätt för att begränsa föroreningar kräver insatser på gemenskapsnivå för att ändra och komplettera den befintliga gemenskapslagstiftningen om förebyggande och begränsning av föroreningar från industrianläggningar.
4. Genom rådets direktiv 84/360/EEG av den 28 juni 1984 om bekämpning av luftförorening från industri-

anläggningar (⁵), infördes ett allmänt krav på förhandstillstånd för drift eller väsentliga ändringar av industrianläggningar som kan orsaka luftföroreningar.

5. Genom rådets direktiv 76/464/EEG av den 4 maj 1976 om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö (⁶), infördes krav på tillstånd för utsläpp av sådana ämnen.
6. Trots att det finns gemenskapslagstiftning om bekämpning av luftföroreningar och om förebyggande eller minimering av utsläpp av farliga ämnen i vattenmiljön finns det ingen motsvarande gemenskapslagstiftning för att förebygga eller minska utsläppen i marken.
7. Skilda tillvägagångssätt för att begränsa utsläppen till luft, vatten eller mark kan komma att gynna överföring av föroreningar mellan dessa olika miljöer i stället för att skydda miljön som helhet.
8. Syftet med samordnade åtgärder för att begränsa föroreningarna är att, under beaktande av avfallshanteringen, överallt där detta är möjligt förebygga utsläppen i luft, vatten och mark och att, om detta visar sig vara omöjligt, minimera föroreningarna för att kunna uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet.
9. Genom detta direktiv upprättas en allmän ram med principer för samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar. Det innehåller de åtgärder som är nödvändiga för genomförandet av de samordnade åtgärderna för att förebygga och begränsa föroreningar i avsikt att uppnå en hög skyddsnivå för miljön i dess helhet. Principen om en hållbar utveckling främjas av ett samordnat tillvägagångssätt för att begränsa föroreningarna.
10. Detta direktiv skall tillämpas utan att det påverkar rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (⁷). När information som erhållits och slutsatser som dragits till följd av tillämpningen av det direktivet skall beaktas vid tillståndsgivningen, påverkar det här direktivet inte genomförandet av direktiv 85/337/EEG.

(¹) EGT nr C 311, 17.11.1993, s. 6 och EGT nr C 165, 1.7.1995, s. 9.

(²) EGT nr C 195, 18.7.1995, s. 54.

(³) Europaparlamentets yttrande av den 14.12.1994 (EGT nr C 18, 23.1.1995, s. 96), rådets gemensamma ståndpunkt av den 27 november 1995 (EGT nr C 87, 25.3.1996, s. 8) och Europaparlamentets beslut av den 22 maj 1996 (EGT nr C 166, 10.6.1996).

(⁴) EGT nr C 138, 17.5.1993, s. 1.

(⁵) EGT nr L 188, 16.7.1984, s. 20. Direktivet ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT nr L 377, 31.12.1991, s. 48).

(⁶) EGT nr L 129, 18.5.1976, s. 23. Direktivet ändrat genom direktiv 91/692/EEG.

(⁷) EGT nr L 175, 5.7.1985, s. 40.

11. Nödvändiga åtgärder bör vidtas av medlemsstaterna för att säkerställa att verksamhetsutövaren följer de allmänna principerna i vissa grundläggande krav. Det är härvid tillräckligt att de behöriga myndigheterna beaktar dessa allmänna principer när de fastställer villkoren för tillstånd.
12. De bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv bör tillämpas på befintliga anläggningar antingen inom en fastställd tidsfrist för vissa av bestämmelserna eller för dagen för ikraftträdandet av detta direktiv.
13. För att kunna angripa föroreningsproblemen på ett mer effektivt och lönsamt sätt bör verksamhetsutövarna ta hänsyn till miljöaspekterna. Innan tillstånd beviljas skall den eller de behöriga myndigheterna underrättas om de miljöhänsyn som tas, så att myndigheten/erna kan kontrollera att alla lämpliga åtgärder för att förebygga eller begränsa föroreningarna har vidtagits. Om förfarandena för tillståndsansökningar är mycket olika kan detta leda till att nivån på miljöskyddet och nivån på allmänhetens medvetenhet skiljer sig åt. Följaktligen bör tillståndsansökningar som grunder sig på det här direktivet åtminstone innehålla ett visst minimum av uppgifter.
14. En adekvat samordning av förfaranden och tillståndsvillkor mellan de behöriga myndigheterna gör det möjligt att uppnå högsta möjliga skyddsnivå för miljön som helhet.
15. Den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna skall meddela eller ändra ett tillstånd om samordnade åtgärder för miljöskydd av luft, vatten och mark har vidtagits.
16. Tillståndet skall omfatta alla nödvändiga åtgärder för att villkoren i tillståndet skall kunna uppfyllas så att en hög skyddsnivå uppnås för miljön som helhet. Dessa åtgärder kan också, utan att det påverkar tillståndsförfarandet, bli föremål för allmänna tvingande föreskrifter.
17. Utsläppsgränsvärden för parametrar eller motsvarande tekniska åtgärder skall grundas på bästa tillgängliga teknik, utan att användningen av en specifik teknik eller teknologi föreskrivs, och hänsyn bör tas till tekniska kännetecken för den berörda anläggningen, dess geografiska belägenhet och de lokala miljöförhållandena. Tillståndsvillkoren skall under alla omständigheter innehålla bestämmelser om begränsning av långväga eller gränsöverskridande föroreningar och säkerställa en hög skyddsnivå för miljön som helhet.
18. Det ankommer på medlemsstaterna att, i den mån det behövs, bestämma hur hänsyn skall kunna tas till tekniska kännetecken för anläggningen i fråga, dess geografiska belägenhet och de lokala miljöförhållandena.
19. När en miljö kvalitets norm nödvändiggör strängare villkor än dem som kan uppnås genom användning av den bästa tillgängliga tekniken, bör bl.a. ytterligare villkor läggas till tillståndet utan att detta påverkar andra åtgärder som kan ha vidtagits för att uppfylla miljö kvalitets normerna.
20. Eftersom den bästa tillgängliga tekniken med nödvändighet kommer att utvecklas med tiden, särskilt på grund av den tekniska utvecklingen, bör de behöriga myndigheterna följa eller hålla sig underrättade om dess framsteg.
21. Förändringar i en anläggning kan medföra föroreningar. Följaktligen är det nödvändigt att meddela den behöriga myndigheten före varje förändring som kan påverka miljön. En väsentlig förändring i driften bör underkastas ett förhandstillstånd i enlighet med detta direktiv.
22. Tillståndsvillkoren bör regelbundet göras till föremål för en förnyad bedömning och, om nödvändigt, uppdateras. Under vissa omständigheter bör de i alla händelser göras till föremål för en förnyad bedömning.
23. För att allmänhet skall kunna få information om driften vid anläggningarna och dessas eventuella miljö påverkan och för att säkerställa insynen i tillståndsförfarandena i hela gemenskapen, bör information som rör tillståndsansökningar rörande nya anläggningar eller betydande ändringar samt tillstånden i sig, uppdateringar av dessa och därmed sammanhängande mätresultat vara tillgängliga för allmänheten.
24. Upprättandet av en förteckning över huvudsakliga utsläpp och deras källor kan anses som ett viktigt instrument som bl.a. möjliggör en jämförelse av förorenande verksamheter inom gemenskapen. En sådan förteckning kommer att upprättas av kommissionen med bistånd av en föreskrivande kommitté.

25. Framsteg och informationsutbyte på gemenskapsnivå såvitt avser bästa tillgängliga teknik kommer att göra det möjligt att minska obalansen på det tekniska området inom gemenskapen och främja spridningen på global nivå av de gränsvärden och de tekniker som används inom gemenskapen och kommer också att hjälpa medlemsstaterna att genomföra detta direktiv på ett effektivt sätt.
26. Rapporter om genomförandet och effektiviteten av detta direktiv bör utarbetas regelbundet.
27. Direktivet avser anläggningar och ämnen vilka utgör en betydande risk för föroreningar och därmed också för föroreningar över gränserna. Samråd över gränserna bör organiseras rörande tillståndsansökningar för nya anläggningar eller för väsentliga ändringar av anläggningarna som kan medföra den negativ och betydande miljöpåverkan. Ansökningar rörande sådana förslag eller väsentliga ändringar skall vara tillgängliga för allmänheten i den medlemstat som sannolikt berörs av dem.
28. Ett behov av åtgärder för att fastställa utsläppsgränsvärden för vissa kategorier av anläggningar och förorenande ämnen som avses i detta direktiv kan uppstå på gemenskapsnivå. Rådet skall i enlighet med fördragets bestämmelser fastställa dessa utsläppsgränsvärden.
29. Tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv inverkar inte på tillämpningen av gemenskapsbestämmelser om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

Detta direktiv syftar till att genom samordnade åtgärder förebygga och minska föroreningar som härrör från de verksamheter som anges i bilaga I. Det innehåller bestämmelser som syftar till att undvika och, när detta visar sig vara omöjligt, minska utsläppen till luft, vatten och mark från dessa verksamheter, inbegripet åtgärder som gäller avfall, så att en hög skyddsnivå kan uppnås för miljön som helhet, utan att detta påverkar tillämpning av bestämmelserna i direktiv 85/337/EEG och andra gemenskapsbestämmelser i ämnet.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

1. *ämne*: varje kemiskt ämne och dess föreningar, med undantag för radioaktiva ämnen enligt direktiv 80/

836/Euratom⁽¹⁾ och genetiskt modifierade organismer enligt direktiv 90/219/EEG⁽²⁾ samt 90/220/EEG⁽³⁾.

2. *förorening*: direkt eller indirekt överföring genom mänsklig verksamhet av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark, som kan skada människors hälsa eller kvaliteten på miljön, medföra försämring av materiell egendom, medföra försämring av eller hindra möjligheterna att dra nytta av de fördelar naturen erbjuder eller annan legitim användning av miljön.
3. *anläggning*: en fast, teknisk enhet där en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som bedrivs på platsen och som kan påverka utsläpp och föroreningar.
4. *befintlig anläggning*: en anläggning i drift eller, inom ramen för den lagstiftning som gäller innan detta direktiv börjar tillämpas, en anläggning för vilken tillstånd har beviljats eller för vilken en behörig myndighets uppfattning, komplett tillståndsansökan har ingivits, under förutsättning att anläggningen är satt i drift senast ett år efter den dag då detta direktiv börjar tillämpas.
5. *utsläpp*: direkt eller indirekt utsläpp, från punktkällor eller diffusa källor inom anläggningen, av ämnen, vibrationer, värme eller buller i luft, vatten eller mark.

6. *utsläppsgränsvärde*: den mängd, uttryckt med särskilda parametrar, eller den koncentration av och/eller nivå på ett utsläpp, som inte får överskridas under en given tidsperiod eller flera givna tidsperioder. Utsläppsgränsvärden kan också bestämmas för vissa grupper eller kategorier av ämnen, särskilt de som avses i bilaga III.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 80/836/Euratom av den 15 juli 1980 om ändring av direktiv om fastställande av de grundläggande normerna för befolkningen och arbetstagarnas hälsoskydd mot de faror som uppstår på grund av joniserande strålning (EGT nr L 246, 17.9.1980, s. 1). Direktivet ändrat genom: direktiv 87/467/EEG (EGT nr L 265, 5.10.1984, s. 4).

⁽²⁾ Rådets direktiv 90/219/EEG av den 23 april 1990 om innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer (EGT nr L 117, 8.5.1990, s. 1). Direktivet ändrat genom kommissionens direktiv 94/51/EG (EGT nr L 287, 18.11.1994, s. 2).

⁽³⁾ Rådets direktiv 90/220/EEG av den 23 april 1990 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön (EGT nr L 117, 8.5.1990, s. 15). Direktivet ändrat genom direktiv 94/151/EG (EGT nr L 103, 22.4.1994, s. 20).

Utsläppsgränsvärdena för ämnen gäller normalt den punkt där utsläppet lämnar anläggningen, och en eventuell utspädning skall inte beaktas vid fastställandet av gränsvärdena. För indirekta utsläpp till vatten kan resultatet av rening i ett reningsverk beaktas när anläggningens utsläppsgränsvärden fastställs, under förutsättning att en likvärdig nivå garanteras för miljöskyddet i dess helhet och att detta inte leder till en högre föroreningsbelastning på miljön, utan att detta påverkar tillämpningen av bestämmelserna i direktiv 76/464/EEG och genomförandedirektiven till det direktivet.

7. *miljökvalitetsnorm*: ett antal krav som skall vara uppfyllda vid en viss tidpunkt för en given miljö eller en särskild del av denna miljö, enligt vad som anges i gemenskapslagstiftningen.

behörig myndighet: den eller de myndigheter eller organ som enligt medlemsstaternas lagstiftning har ansvaret för att fullgöra de uppgifter som följer av detta direktiv.

9. *tillstånd*: ett eller flera skriftliga beslut eller en del härav, varigenom tillstånd meddelas att driva en anläggning eller delar därav på vissa villkor som säkerställer att anläggningen uppfyller kraven i detta direktiv. Ett tillstånd kan gälla för en eller flera anläggningar eller delar därav som är belägna på samma plats och drivs av samma verksamhetsutövare.

10. a) *ändring av verksamheten*: en ändring av en anläggnings art eller funktion, eller en utvidgning av anläggningen som kan få konsekvenser för miljön.

- b) *väsentlig ändring*: en ändring av verksamheten som enligt den behöriga myndigheten kan påverka människor eller miljö negativt och i betydande mån.

11. *bästa tillgängliga teknik*: det effektivaste och mest avancerade stadium vad gäller utvecklingen av verksamheten och tillverkningsmetoderna som anger en given tekniks praktiska lämplighet för att i princip utgöra grunden för utsläppsgränsvärden och som har till syfte att hindra och, när detta inte är möjligt, generellt minska utsläpp och påverkan på miljön som helhet. Med

— *teknik* avses både använd teknik och det sätt på vilket anläggningen utformas, uppförs, underhålls, drivs och avvecklas,

— *tillgänglig* avses att tekniken skall ha utvecklats i sådan utsträckning att den kan tillämpas inom den berörda industribranschen på ett ekonomiskt

och tekniskt genomförbart sätt och med beaktande av kostnader och nytta, oavsett om tekniken tillämpas eller produceras inom den berörda medlemsstaten, förutsatt att den berörda verksamhetsutövaren på rimliga villkor kan få tillgång till den,

— *bästa* avses den teknik som är mest effektiv för att uppnå en hög allmän skyddsnivå för miljön som helhet.

När vad som är bästa tillgängliga teknik skall fastställas bör punkterna i bilaga IV särskilt beaktas.

12. *verksamhetsutövare*: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en anläggning eller, om det finns bestämmelser om detta i den nationella lagstiftningen, varje person som har givits rätten att fatta avgörande ekonomiska beslut med avseende på anläggningens tekniska funktionsätt.

Artikel 3

Allmänna principer för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter

Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att de behöriga myndigheterna skall kunna säkerställa att anläggningen drivs på sådant sätt att

- a) alla lämpliga förebyggande åtgärder vidtas för att undvika föroreningar, särskilt genom att bästa tillgängliga teknik används,
- b) ingen betydande förorening förorsakas,
- c) uppkomst av avfall undviks i enlighet med rådets direktiv 75/442/EEG av den 15 juli 1975 om avfall (¹). I annat fall skall avfallet återtas eller, när detta inte är tekniskt och ekonomiskt möjligt, bortskaffas så att påverkan på miljön undviks eller minskas,
- d) energianvändningen är effektiv,
- e) nödvändiga åtgärder vidtas för att förebygga olyckor och begränsa dessas följder,
- f) nödvändiga åtgärder vidtas när verksamheten definitivt upphör, för att undvika alla föroreningsrisker och för att återställa platsen i ett tillfredsställande skick.

För att följa denna artikel är det tillräckligt att medlemsstaterna försäkrar sig om att de behöriga myndigheterna när de fastställer tillståndsvillkoren beaktar de allmänna principer, som uppställs i denna artikel.

(¹) EGT nr L 194, 25.7.1975, s. 39. Direktivet senast ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT nr L 377, 31.12.1991, s. 48).

Artikel 4

Tillstånd för nya anläggningar

Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att inga nya anläggningar drivs utan tillstånd enligt detta direktiv, dock utan att detta påverkar tillämpningen av bestämmelserna om undantag i rådets direktiv 88/609/EEG av den 24 november 1988 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar⁽¹⁾.

Artikel 5

Villkor för tillstånd för befintliga anläggningar

1. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de behöriga myndigheterna med hjälp av tillstånd i överensstämmelse med artiklarna 6 och 8 eller på lämpligt sätt genom en förnyad bedömning av villkoren och, i förekommande fall, genom en uppdatering av villkoren, övervakar att befintliga anläggningar drivs i överensstämmelse med kraven i artiklarna 3, 7, 9, 10, 13 och 14 första och andra strecksatserna samt artikel 15.2 senast åtta år efter dagen för genomförande av detta direktiv, om inte annat följer av andra särskilda gemenskapsbestämmelser.

2. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att tillämpa bestämmelserna i artiklarna 1, 2, 11, 12 och 14 tredje strecksatsen, artikel 15.1, 15.3 och 15.4, artiklarna 16, 17 och 18.2 på befintliga anläggningar från och med dagen för genomförandet av detta direktiv.

Artikel 6

Ansökan om tillstånd

1. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en tillståndsansökan som lämnas till den behöriga myndigheten, innehåller uppgifter om

- anläggningen och verksamheterna där,
- råvaror, och övriga insatsvaror, andra ämnen samt den energi som används eller genereras i anläggningen,
- anläggningens utsläppskällor,
- förhållandena på platsen,
- art och mängd av varje utsläpp till olika delar av miljön som kan förutses från anläggningen samt en redogörelse för betydande effekter på miljön som utsläppen kan orsaka,
- den teknik som föreslås och övriga metoder för att förebygga utsläpp från anläggningen eller, om detta inte är möjligt, för att minska utsläppen,

⁽¹⁾ EGT nr L 336, 7.12.1988, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 90/656/EEG (EGT nr L 353, 17.12.1990, s. 59).

— åtgärder för att förebygga uppkomsten av avfall som anläggningen ger upphov till, om det behövs,

— andra åtgärder för att följa de allmänna principer för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter som avses i artikel 3,

— planerade åtgärder för att övervaka utsläpp i miljön.

Tillståndsansökan skall även omfatta en icke-teknisk sammanfattning av uppgifterna i strecksatserna ovan.

2. Om uppgifter som lämnats enligt kraven i direktiv 85/337/EEG, eller en säkerhetsrapport som utarbetats enligt rådets direktiv 82/501/EEG av den 24 juni 1982 om risker för storolyckor i vissa industriella verksamheter⁽²⁾ eller andra upplysningar som har lämnats på grund av annan lagstiftning gör det möjligt att uppfylla något av kraven i denna artikel, får dessa upplysningar ingå i tillståndsansökan eller bifogas den.

Artikel 7

Samordnat förfaringsätt vid meddelande av tillstånd

Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att prövningsförfarandet och tillståndsvillkoren skall vara fullständigt samordnade när flera behöriga myndigheter medverkar, för att hos alla myndigheter som är behöriga i samband med förfarandet säkerställa effektiviteten i det samordnade förfaringsättet.

Artikel 8

Beslut

Utan att det påverkar andra krav på grund av nationella bestämmelser eller gemenskapsbestämmelser, skall den behöriga myndigheten meddela tillstånd med villkor som säkerställer att anläggningen uppfyller de krav som ställs i detta direktiv, eller i annat fall avslå ansökan.

Alla tillstånd som meddelas eller ändras skall innehålla uppgifter om åtgärder för skydd av luft, vatten och mark som avses i detta direktiv.

Artikel 9

Villkor för tillstånd

1. Medlemsstaterna skall försäkra sig om att tillståndet omfattar alla nödvändiga åtgärder för att uppfylla de krav för tillstånd som avses i artiklarna 3 och 10, för att kunna säkerställa skydd av luft, vatten och mark och således uppnå en hög skyddsnivå för miljön som helhet.

⁽²⁾ EGT nr L 230, 5.8.1982, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT nr L 377, 31.12.1991, s. 48).

2. När det gäller en ny anläggning eller en väsentlig förändring på vilken artikel 4 i direktiv 85/337/EEG är tillämplig, skall alla relevanta uppgifter som kommit in eller slutsatser som dragits till följd av tillämpning av artiklarna 5–7 i det direktivet beaktas när tillstånd meddelas.

3. Tillståndet skall omfatta utsläppsgränsvärden för förorenande ämnen, i synnerhet de som anges i bilaga III, som den berörda anläggningen med hänsyn till deras beskaffenhet och förmåga att överföra föroreningar från ett element till ett annat (vatten, luft och mark) kan antas släppa ut i betydande mängder. Tillståndet skall vid behov innehålla lämpliga föreskrifter som säkerställer skydd av mark och grundvatten samt åtgärder för hanteringen av avfall som uppkommer vid anläggningen. Gränsvärdena kan vid behov kompletteras eller ersättas av likvärdiga parametrar eller tekniska åtgärder.

anläggningar enligt 6.6 i bilaga I skall vid fastställande av utsläppsgränsvärden enligt den här punkten också beaktas de praktiska förutsättningar som gäller dessa kategorier av anläggningar.

4. Utan att det påverkar artikel 10 skall de utsläppsgränsvärden och likvärdiga parametrar eller tekniska åtgärder som avses i punkt 3 bygga på bästa tillgängliga teknik, utan att användning av en specifik teknik eller teknologi föreskrivs, och fastställas med hänsyn till den aktuella anläggningens tekniska egenskaper och geografiska belägenhet samt de lokala miljöförhållandena. I samtliga fall skall tillståndsvillkoren innehålla bestämmelser som syftar till att minimera långväga eller gränsöverskridande föroreningar och säkra en hög skyddsnivå för miljön som helhet.

5. Tillståndet skall innehålla lämpliga krav för utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod samt omfatta en skyldighet att till den behöriga myndigheten lämna de uppgifter som är nödvändiga för att kontrollera att villkoren i tillståndet iakttas.

För de anläggningar som avses i 6.6 i bilaga I kan de åtgärder som avses i den här punkten göras med beaktande av kostnad och nytta.

6. Tillståndet skall innehålla krav på åtgärder som rör andra förhållanden än dem som gäller vid normal drift. Därför skall, om det finns risk för miljöpåverkan, hänsyn på lämpligt sätt tas till igångsättande, läckor, störningar i driften, tillfälliga avbrott och den slutliga nedläggningen av verksamheten.

Tillståndet kan också innehålla tillfälliga undantag från kraven enligt punkt 4, om en återställningsplan som den

behöriga myndigheten godkänt säkerställer att kraven uppfylls inom sex månader och om projektet leder till minskade föroreningar.

7. Tillståndet får, i den mån medlemsstaten eller den behöriga myndigheten finner det lämpligt, innehålla andra villkor som är motiverade med hänsyn till detta direktivs syfte.

8. Utan att det påverkar skyldigheten att genomföra ett tillståndsförfarande i enlighet med detta direktiv får medlemsstaterna fastställa särskilda skyldigheter för vissa kategorier av anläggningar i form av generella, bindande föreskrifter istället för i tillståndsvillkoren, förutsatt att ett samordnat förfarande och en motsvarande hög skyddsnivå för miljön som helhet säkerställs.

Artikel 10

Bästa tillgängliga teknik och miljökvalitetsnormer

Om en miljökvalitetsnorm ställer högre krav än vad som kan uppnås genom användning av bästa tillgängliga teknik skall ytterligare åtgärder särskilt föreskrivas i tillståndet, utan att detta påverkar vidtagandet av andra åtgärder som kan behövas för att iakttä miljökvalitetsnormerna.

Artikel 11

Utvecklingen av bästa tillgängliga teknik

Medlemsländerna skall övervaka att den behöriga myndigheten följer eller hålls underrättad om utvecklingen av bästa tillgängliga teknik.

Artikel 12

Verksamhetsutövarens ändring av verksamheten

1. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att verksamhetsutövaren underrättar de behöriga myndigheterna om alla planerade ändringar i verksamheten enligt definitionen i artikel 2.10 a. I förekommande fall skall de behöriga myndigheterna uppdatera tillståndet eller villkoren i detta.

2. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att ingen väsentlig förändring av verksamheten vid anläggningen som enligt artikel 2.10 b planeras av verksamhetsutövaren genomförs utan att tillstånd beviljats i enlighet med detta direktiv. Ansökan om tillstånd och de behöriga myndigheternas beslut skall avse de delar av anläggningen och de uppgifter som räknas upp i artikel 6 och som kan komma att beröras av ändringarna. Relevanta bestämmelser i artiklarna 3, 6–10 samt 15.1, 15.2 och 15.4 skall också tillämpas.

*Artikel 13***Den behöriga myndighetens förnyade bedömning och uppdatering av villkoren i tillstånd**

1. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de behöriga myndigheterna regelbundet gör en förnyad bedömning av, och, om nödvändigt, uppdaterar villkoren i tillståndet.
2. En förnyad bedömning skall alltid göras om
 - anläggningen orsakar förorening av sådan betydelse att nya eller reviderade utsläppsgränsvärden behöver införas i tillståndet,
 - väsentliga ändringar av bästa tillgängliga teknik möjliggör en betydande minskning av utsläppen utan att detta medför oskäligen kostnader,
 - driftssäkerheten hos processen eller verksamheten nödvändiggör att annan teknik används, och
 - nya bestämmelser i nationell lagstiftning eller i gemenskapslagstiftningen kräver det.

*Artikel 14***Iakttagande av villkor i tillstånd**

Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att:

- villkoren i tillståndet iaktas av verksamhetsutövaren vid driften av anläggningen,
- verksamhetsutövaren regelbundet underrättar den behöriga myndigheten om resultaten av utsläppskontrollen och snarast möjligt underrättar myndigheten om tillbud eller olycka som påverkar miljön i betydande grad,
- verksamhetsutövarna ger de behöriga myndigheternas företrädare allt nödvändigt bistånd så att de kan utföra inspektioner vid anläggningen, ta prover och samlar in all nödvändig information för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv.

*Artikel 15***Tillgång till information och allmänhetens deltagande i tillståndsförfarandet**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av rådets direktiv 90/313/EEG av den 7 juni 1990 om rätt att ta del av miljöinformation (1), skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att tillståndsansökningar för nya anläggningar eller väsentliga förändringar under lämplig tid hålls tillgängliga för allmänheten, så att allmänheten kan yttra sig innan den behöriga myndigheten fattar sitt beslut.

(1) EGT nr L 158, 23.6.1990, s. 56.

Detta beslut, som skall innehålla minst en kopia av tillståndet samt av varje senare uppdatering, skall också göras tillgängligt för allmänheten.

2. De resultat av utsläppskontrollen som fordras enligt de villkor för tillstånd som avses i artikel 8 och som den behöriga myndigheten förfogar över, skall också göras tillgängliga för allmänheten.
 3. Kommissionen skall vart tredje år på grundval av uppgifter som lämnas av medlemsstaterna offentliggöra en förteckning över huvudsakliga utsläpp och källorna till dessa. Kommissionen skall fastställa formen och vilka uppgifter som behövs för att upplysningarna skall kunna överlämnas i överensstämmelse med förfarandet i artikel 19 i detta direktiv.
- Kommissionen får även enligt samma förfarande föreslå nödvändiga åtgärder för att säkerställa att uppgifterna om utsläpp i förteckningen som avses i punkt 1 och uppgifter i andra register och informationskällor om utsläpp är inbördes jämförbara och kompletterar varandra.
4. Punkt 1–3 skall tillämpas med de begränsningar som fastställs i artikel 3.2 och 3.3 i direktiv 90/313/EEG.

*Artikel 16***Utbyte av information**

1. För att få till stånd ett informationsutbyte skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att vart tredje år, och första gången inom 18 månader från den dag då detta direktiv börjar tillämpas, till kommissionen överlämna representativa uppgifter om tillgängliga gränsvärden för de kategorier av verksamheter som anges i bilaga I och, i förekommande fall, den bästa tillgängliga teknik som ligger till grund för dessa värden, särskilt i enlighet med artikel 9. Vid senare rapporteringstillfällen skall uppgifterna kompletteras i enlighet med de förfaranden som anges i tredje stycket i denna artikel.
2. Kommissionen skall organisera informationsutbytet mellan medlemsstaterna och de berörda industrierna om bästa tillgängliga teknik, om därmed sammanhängande föreskrifter om utsläppskontroll och om utvecklingen i dessa båda hänseenden. Kommissionen skall vart tredje år offentliggöra resultaten av informationsutbytet.
3. Rapporter om genomförandet av detta direktiv och dess effektivitet jämfört med andra av gemenskapens styrmedel för miljöskydd skall utarbetas i enlighet med artiklarna 5 och 6 i direktiv 91/692/EEG. Den första rapporten skall omfatta treårsperioden efter det datum för genomförande som avses i artikel 21 i detta direktiv. Kommissionen skall överlämna rapporten till rådet samt vid behov föreslå åtgärder.
4. Medlemsstaterna skall upprätta eller utse den eller de myndigheter som skall ansvara för informationsutbytet i enlighet med punkt 1–3 och underrätta kommissionen om detta.

Artikel 17

Gränsöverskridande verkningar

1. Om en medlemsstat konstaterar att driften av en anläggning kan få en betydande, negativ påverkan på miljön i en annan medlemsstat, eller om en medlemsstat som kan komma att påverkas i betydande omfattning begär detta, skall den medlemsstat inom vilkens område ansökan om tillstånd enligt artikel 4 eller artikel 12.2 lämnades in, överlämna de uppgifter som kommit in enligt artikel 6, till den andra medlemsstaten samtidigt som den ställer dessa till förfogande för allmänheten på dess område. Dessa uppgifter utgör grunden för nödvändigt samråd inom ramen för de bilaterala relationerna mellan de två medlemsstaterna enligt principen om ömsedighet och lika behandling.

2. Inom ramen för sina bilaterala relationer skall medlemsstaterna se till att ansökningarna i de fall som anges i artikel 1 också hålls tillgängliga för allmänheten i den medlemsstat som kan komma att beröras, så att denna kan ta ställning i detta hänseende innan den behöriga myndigheten fattar sitt beslut.

Artikel 18

Gemenskapens utsläppsgrensvärden

1. Rådet skall på förslag av kommissionen, i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i fördraget, fastställa utsläppsgrensvärden för de kategorier av anläggningar som avses i bilaga I med undantag av de avfallsdeponier som avses i kategorierna 5.1 och 5.4 i den bilagan, och för de förorenande ämnen som avses i bilaga III, för vilka behovet av insatser på gemenskapsnivå har fastställts, särskilt på grundval av det informationsutbyte som avses i artikel 16.

2. I avsaknad av utsläppsgrensvärden på gemenskapsnivå om fastställs i enlighet med detta direktiv, skall relevanta utsläppsgrensvärden enligt de direktiv som nämns i bilaga II och i andra gemenskapsregler tillämpas på de anläggningar som anges i bilaga I som miniminivåer för utsläppsgrensvärden enligt detta direktiv.

För de avfallsdeponier som avses i artikel 5.1 och 5.4 i bilaga I skall de tillämpliga tekniska föreskrifterna fastställas med iakttagande av rådets direktiv 96/61/EG av den om deponering av avfall.

Artikel 19

Kommittéförfarandet enligt artikel 15.3

Kommissionen skall biträdas av en kommitté som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.

Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över försla-

get inom det tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Den skall fatta sitt beslut med den majoritet som enligt artikel 148.2 i fördraget skall tillämpas vid beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen. Medlemsstaternas röster skall vägas enligt bestämmelserna i samma artikel. Ordföranden får inte rösta.

Kommissionen skall själv anta förslaget om det är förenligt med kommitténs yttrande.

Om beslutet inte är förenligt med kommitténs yttrande eller om inget yttrande avges, skall kommissionen utan dröjsmål föreslå rådet vilka åtgärder som skall vidtas. Rådet skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet.

Om rådet inte har fattat något beslut vid utgången av en period på tre månader från det att förslaget mottagits, skall kommissionen själv besluta att de föreslagna åtgärderna skall vidtas.

Artikel 20

Övergångsbestämmelser

1. Bestämmelserna i direktiv 84/360/EEG och i artiklarna 3 och 5, 6.3 och 7.2 i direktiv 76/464/EEG samt tillämpliga bestämmelser om tillståndsförfaranden i de direktiv som anges i bilaga II skall, utan att det påverkar de undantag som föreskrivs i direktiv 88/609/EEG, tillämpas på befintliga anläggningar för de verksamheter som avses i bilaga I till dess att de nödvändiga åtgärder som avses i artikel 5 i detta direktiv har vidtagits av de behöriga myndigheterna.

2. Relevanta bestämmelser om tillstånd i de direktiv som anges i föregående punkt 1 skall upphöra att tillämpas på nya anläggningar för de verksamheter som avses i bilaga I från och med den dag som detta direktiv börjar tillämpas.

3. Direktiv 84/360/EEG skall upphöra att gälla elva år efter det här direktivets ikraftträdande.

Så snart som de åtgärder som föreskrivs i artiklarna 4, 5 eller 12 har vidtagits för en anläggning, skall det undantag som föreskrivs i artikel 6.3 i direktiv 76/464/EEG inte längre gälla för de anläggningar som avses i detta direktiv.

Rådet skall, på förslag av kommissionen, vid behov ändra relevanta bestämmelser i de direktiv som anges i bilaga II för att anpassa dem till kraven i detta direktiv före det datum för upphävande av direktiv 84/360/EEG som avses i första stycket.

*Artikel 21***Genomförande**

1. Medlemsstaterna skall anta de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att kunna följa detta direktiv senast tre år efter det att det har offentliggjorts. De skall omedelbart underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningarna skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de väsentliga bestämmelser i nationell lagstift-

ning som de antar på det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 22

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts.

Artikel 23

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 24 september 1996.

På rådets vägnar

E. FITZGERALD

Ordförande

BILAGA I

KATEGORIER AV INDUSTRIELL VERKSAMHET

1. Anläggningar eller delar av anläggningar som används för forskning, utveckling och experiment med nya produkter och processer omfattas inte av detta direktiv.

2. Nedanstående tröskelvärden hänför sig vanligen till produktionskapacitet eller avkastning. Om samma näringsidkare bedriver flera slag av verksamhet som omfattas av samma rubrik i en och samma anläggning eller på en och samma plats, adderas produktionskapaciteten för dessa slag av verksamhet.

1. Industrier inom energisektorn

1.1 Förbränningsanläggningar med installerad tillförd effekt av mer än 50 MW⁽¹⁾.

1.2 Olje- och gasraffinaderier.

1.3 Koksverk.

1.4 Anläggningar för överföring av kol till gas- och vätskeformiga produkter.

2. Produktion och omvandling av metaller

2.1 Anläggningar för rostning och sintring av metallhaltig malm, inbegripet svavelhaltig malm.

2.2 Anläggningar för produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning, med en kapacitet som överstiger 2,5 ton per timme.

2.3 Anläggningar för behandling av järnbaserade metaller

a) genom varmvalsning med en kapacitet som överstiger 20 bruttoton stål per timme,

b) genom hammarsmide där slagkraften per hammare överstiger 50 kJ och när den använda värmeeffekten överstiger 20 MW,

c) genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 2 bruttoton stål per timme.

2.4 Järn- och stålgiuterier med en produktionskapacitet som överstiger 20 ton per dygn.

2.5 Anläggningar

a) för produktion av icke-järnmetaller utifrån malmer, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer,

b) för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av icke-järnmetaller inklusive återvinningsprodukter, (färskning, formgjutning etc.) med en smältningskapacitet som överstiger 4 ton per dygn för bly och kadmium eller 20 ton per dygn för övriga metaller.

2.6 Anläggningar för ytbehandling av metaller och plaster som använder en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadet har en volym som överstiger 30 m³.

3. Mineralindustri

3.1 Anläggningar för produktion av klinker (cement) i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dygn, eller av kalk i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn, eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn.

3.2 Anläggningar för produktion av asbest och för tillverkning av asbestbaserade produkter.

3.3 Anläggningar för produktion av glas inklusive sådana som är avsedda för tillverkning av glasfibrer med en smältningskapacitet som överstiger 20 ton per dygn.

3.4 Anläggningar för smältning av mineraler, inklusive sådana för tillverkning av mineralull, med en smältningskapacitet som överstiger 20 ton per dygn.

3.5 Anläggningar för tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin med en produktionskapacitet som överstiger 75 ton per dygn och/eller en ugnskapacitet som överstiger 4 m³ och med en sättningsdensitet på mer än 300 kg per m³.

4. Kemisk industri

Produktion enligt verksamhetskategorierna i punkt 4 avser tillverkning av de ämnen eller grupper av ämnen som anges i punkt 4.1 – 4.6 där tillverkningen omfattar kemiska reaktioner och sker i industriell skala.

⁽¹⁾ De materiella kraven i direktiv 88/609/EEG för befintliga anläggningar skall fortsätta att gälla till och med den 31 december 2003.

4.1 Kemiska fabriker för framställning av kemiska, organiska produkter som t.ex.

- a) kolväten, (linjära eller cykliska, mättade eller omättade, alifatiska eller aromatiska),
- b) syreinnehållande organiska föreningar, särskilt alkoholer, aldehyder, ketoner, karboxylsyror, estrar, acetater, etrar, peroxider, epoxihartser,
- c) svavelinnehållande organiska föreningar,
- d) kväveinnehållande organiska föreningar, särskilt aminer, amider, nitronyl- och nitroföreningar, nitraföreningar, nitriler, cyanater, isocyanater,
- e) fosfororganiska föreningar,
- f) halogenerade kolväten,
- g) metallorganiska föreningar,
- h) basplaster och andra polymerer (polymerer, syntetfibrer, regenererad cellulosa),
- i) syntetgummi,
- j) färgämnen och pigment,
- k) yttaktiva ämnen och tensider.

4.2 Kemiska fabriker för framställning av oorganiska baskemikalier och andra organiska ämnen såsom

- a) gaser, som t.ex. ammoniak, klor eller klorväte, fluor eller fluorväte, koloxider, svavelföreningar, kväveoxider, väte, svaveldioxid, karbonylklorid (fosgen),
- b) syror, kromtrioxid, fluorvätesyra, fosforsyra, salpetersyra, saltsyra, svavelsyra, oleum, svavelsyrlighet,
- c) baser, som t.ex. ammoniumhydroxid, kaliumhydroxid, natriumhydroxid,
- d) salter, som t.ex. ammoniumklorid, kaliumklorat, kaliumkarbonat, natriumkarbonat, perborat, silvernitrat,
- e) icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar som t.ex. kalciumkarbid, kisel, kiselkarbid.

4.3 Kemiska anläggningar för framställning av gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium.**4.4 Kemiska anläggningar för framställning av bekämpningsmedel.****4.5 Kemiska anläggningar med kemisk eller biologisk tillverkning av läkemedel.****4.6 Kemiska anläggningar för framställning av sprängämnen.****5. Avfallshantering**

Utan att detta påverkar artikel 11 i direktiv 75/442/EEG och artikel 3 i rådets direktiv 91/689/EEG av den 12 december 1991 om farligt avfall⁽¹⁾:

- 5.1 Anläggningar för omhändertagande eller återvinning av farligt avfall som avses i artikel 1.4 i direktiv 91/689/EEG såsom dessa definieras i bilagorna II A och II B (operationerna R 1, R 5, R 6, R 8 och R 9) i direktiv 75/442/EEG och i rådets direktiv 75/439/EEG, av den 16 juni 1975 om omhändertagande av spilloljor⁽²⁾ med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn.
- 5.2 Anläggningar för förbränning av kommunalt avfall som det definieras genom rådets direktiv 89/369/EEG av den 8 juni 1989 om minskning av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar⁽³⁾ och rådets direktiv 89/429/EEG om minskning av luftförorening från befintliga kommunala avfallsförbränningsanläggningar⁽⁴⁾, med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme.
- 5.3 Anläggningar för omhändertagande av icke-farligt avfall som det definieras i bilaga II A i direktiv 75/442/EEG under rubrikerna D8, D9, med en kapacitet som överstiger 50 ton per dygn.
- 5.4 Avfallsdeponier som tar emot mer än 10 ton per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton, med undantag för avfallsdeponier för inert avfall.

6. Annan verksamhet**6.1 Industriella anläggningar för**

- a) framställning av pappersmassa av trä eller andra fibrösa material,
- b) framställning av papper och papp där produktionskapaciteten överstiger 20 ton per dygn.

6.2 Anläggningar för förbehandling (tvättning, blekning och mercerisering) eller för färgning av fibrer eller textilier där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn.**6.3 Garverier för en produktion av mer än 12 ton produkter per dygn.**

⁽¹⁾ EGT nr L 377, 31.12.1991, s. 20. Direktivet ändrat genom direktiv 94/31/EEG (EGT nr L 168, 2.7.1994, s. 28).

⁽²⁾ EGT nr L 194, 25.7.1975, s. 23. Direktivet senast ändrat genom direktiv 91/692/EEG (EGT nr L 377, 31.12.1991, s. 48).

⁽³⁾ EGT nr L 163, 14.6.1989, s. 32.

⁽⁴⁾ EGT nr L 203, 15.7.1989, s. 50.

- 6.4 a) Slakterier för en produktion baserad på en slaktvikt som överstiger 50 ton per dygn.
- b) Framställning av livsmedel med beredning och behandling av
- animaliska råvaror (förutom mjölk) för en produktion av mer än 75 ton produkter per dygn,
 - vegetabiliska råvaror för en produktion av mer än 300 ton produkter per dygn (kvartalsmedelvärde).
- c) Framställning av mjölkprodukter baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn (kvartalsmedelvärde).
- 6.5 Anläggningar för animaliskt avfall för en produktion baserad på mer än 10 ton råvara per dygn.
- 6.6 Anläggningar för djurhållning av fjäderfä eller svin, vilka anläggningar förfogar över mer än
- a) 40 000 platser för fjäderfä,
 - b) 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg) eller
 - c) 750 platser för suggor.
- 6.7 Anläggningar som är avsedda för ytbehandling av material, föremål eller produkter och som använder organiska lösningsmedel, i synnerhet för appretering, tryckning, bestrykning, avfettning, vattenskyddsimpregnering, limning, målning, rengöring eller impregnering med en förbrukning av lösningsmedel som överstiger 150 kg per timme eller mer än 200 t/år.
- 6.8 Anläggningar för framställning av kol (hårt kol) eller av grafitelektroder genom bränning eller grafitisering.
-

BILAGA II

FÖRTECKNING ÖVER DE DIREKTIV SOM AVSES I ARTIKLARNA 18.2 OCH 20

1. Direktiv 87/217/EEG om att hindra och minska asbestförorening i miljön
2. Direktiv 82/176/EEG om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från kloralkaliindustrin
3. Direktiv 83/513/EEG om gränsvärden och kvalitetsmål för kadmiumutsläpp
4. Direktiv 84/156/EEG om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från andra källor än kloralkaliindustrin
5. Direktiv 84/491/EEG om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av hexaklorcyclohexan
6. Direktiv 86/280/EEG om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av vissa farliga ämnen som ingår i förteckning I i bilagan till direktiv 76/464/EEG, senast ändrat genom direktiv 88/347/EEG och 90/415/EEG om ändring av bilaga II i direktiv 86/280/EEG
7. Direktiv 89/369/EEG om förhindrande av luftförorening från nya kommunala avfallsförbränningsanläggningar
8. Direktiv 89/429/EEG om minskning av luftförorening från befintliga kommunala avfallsförbränningsanläggningar
9. Direktiv 94/67/EEG om förbränning av farligt avfall
10. Direktiv 92/112/EEG om åtgärder för harmonisering av programmen för att minska och slutligen eliminera förorening genom avfall från titandioxidindustrin
11. Direktiv 88/609/EEG om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar, ändrat genom direktiv 94/66/EG
12. Direktiv 85/464/EEG om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö
13. Direktiv 85/442/EEG om avfall, ändrat genom direktiv 91/156/EEG
14. Direktiv 85/439/EEG om omhändertagande av spilloljor
15. Direktiv 91/689/EEG om farligt avfall

BILAGA III**ORIENTERANDE FÖRTECKNING ÖVER DE VIKTIGASTE OCH FÖRORENANDE ÄMNER
SOM OBLIGATORISKT SKALL BEAKTAS OM DE ÄR RELEVANTA FÖR FAST-
STÄLLET AV GRÄNSVÄRDEN FÖR UTSLÄPP****LUFT**

1. Svaveldioxider och andra svavelföreningar
2. Kväveoxider och andra kväveföreningar
3. Kolmonoxid
4. Flyktiga organiska föreningar
5. Metaller och deras föreningar
6. Stoft
7. Asbest (partiklar, fibrer) ^a
8. Klor och dess föreningar
9. Fluor och dess föreningar
10. Arsenik och dess föreningar
11. Cyanider
12. Ämnen och beredningar för vilka det har påvisats att de har cancerogena eller mutagena egenskaper eller via luften kan påverka fortplantningen
13. Polyklorerade dibenso-p-dioxiner och polyklorerade dibensofuraner.

VATTEN

1. Organiska halogenföreningar och ämnen som kan bilda sådana föreningar i vattenmiljö
 2. Organiska fosforföreningar
 3. Organiska tennföreningar
 4. Ämnen och beredningar för vilka det har påvisats att de har cancerogena och mutagena egenskaper eller via vattenmiljön kan påverka fortplantningen eller fortplantningen i vattenmiljö
 5. Svårnedbrytbara kolväten och svårnedbrytbara och bioackumulerbara organiska, toxiska ämnen
 6. Cyanider
 7. Metaller och deras föreningar
 8. Arsenik och dess föreningar
 9. Biocider och växtskyddsmedel
 10. Suspenderande ämnen
 11. Ämnen som orsakar eutrofiering (i synnerhet nitrater och fosfater)
 12. Syretärande ämnen (mätbara med hjälp av parametrar som t.ex. BOD och COD)
-

BILAGA IV

Överväganden som skall göras generellt och i enskilda fall vid fastställande av vad som är bästa tillgängliga teknik i enlighet med artikel 2.11, varvid hänsyn skall tas till nyttan med en åtgärd och till kostnaden för den liksom till försiktighetsprincipen och till principen om förebyggande åtgärder.

1. Användning av avfallssnål teknik
 2. Användning av ämnen som är mindre farliga
 3. Främjande av återvinning och återanvändning av utsläppta ämnen som används i processen och, i förekommande fall, av avfall
 4. Jämförbara processer, utrustning eller driftsätt som med framgång har provats ut i industriell skala
 5. Tekniska framsteg och utvecklingen av vetenskapliga kunskaper
 6. Beskaffenhet, effekt och mängd på berörda utsläpp
 7. Datum för nya eller befintliga anläggningars igångsättning
 8. Erforderlig tid för att installera bästa tillgänglig teknik
 9. Hushållning med råvaror (inklusive vatten) och energieffektivitet
 10. Behovet att förebygga eller minimera den samlade miljöpåverkan som utsläppen innebär eller riskerar att innebära
 11. Behovet att förebygga olyckor och att minska deras miljökonsekvenser
 12. Upplysningar som offentliggörs av kommissionen i överensstämmelse med artikel 16.2 eller av internationella organisationer
-

Ci 304 L om ersättning för miljöskador 19.8.1994/737

RP:165/1992

Se L om miljöskadeförsäkring, Ci 304a.

1 §. *Tillämpningsområde.* Som miljöskada enligt denna lag ersätts skador som verksamhet på ett bestämt område har orsakat i omgivningen genom:

- 1) förorening av vatten, luft eller mark,
- 2) buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt, eller
- 3) någon annan liknande störning.

Som verksamhet enligt 1 mom. betraktas också att hålla väg, järnväg, hamn eller flygplats samt andra med dessa jämförbara trafikområden.

Denna lag gäller inte ersättningsansvar som bygger på avtal.

2 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Denna lag gäller inte skador om vilkas ersättning stadgas i någon annan lag.

Denna lag tillämpas dock även på miljöskador som den skadelidande kan få ersättning för med stöd av produktansvarslagen (694/90).

I lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/20) samt i vattenlagen (264/61) stadgas särskilt om de skador som ersätts enligt denna lag.

Om tillämpningen av denna lag i förfaranden enligt vissa andra lagar stadgas i 12 §.

I fråga om ersättning för miljöskador tillämpas skadeståndslagen (412/74), om inte något annat följer av denna lag.

Se ProduktansvarsL, Ci 303; L ang. vissa grannelagsförhållanden, Mi 302; VattenL, Mi 601; SkadeståndsL, Ci 301.

3 §. *Orsakssamband.* En miljöskada ersätts enligt denna lag, om det kan visas att orsakssambandet mellan den verksamhet som avses i 1 § 1 mom. och skadan är sannolikt. Vid bedömningen av sannolikheten i orsakssambandet skall uppmärksamhet fästas bland annat vid verksamhetens och skadans art samt eventuella andra orsaker till skadan.

4 §. *Skyldighet att tåla störning.* En miljöskada ersätts enligt denna lag endast om det inte kan anses att störningen skäligen skall tålas med hänsyn bland annat till de lokala förhållandena och den situation i sin helhet som orsakat störningen samt hur allmänt störningen annars förekommer under jämförliga förhållanden.

Skyldighet enligt 1 mom. att tåla störning föreligger dock inte i fråga om skador som har orsakats uppsåtligt eller genom brott och inte heller i fråga om personskador eller sådana sakskador som inte är ringa.

5 §. *Skada som skall ersättas.* Ersättning för person- och sakskador bestäms enligt 5 kap. skadeståndslagen. En ekonomisk skada som inte står i samband med en person- eller sakskada skall ersättas, om ska-

dan inte är ringa. Skador som har orsakats genom brott skall dock alltid ersättas.

Andra miljöskador än de som avses i 1 mom. ersätts till ett skäligt belopp som skall bestämmas utgående från störningens och skadans varaktighet samt den skadelidandes möjligheter att undvika eller avvärja skadan.

6 §. *Kostnader för avvärjande och återställande.* Enligt denna lag ersätts även

1) kostnader för behövliga åtgärder som någon har vidtagit för att avvärja risken för miljöskador som avses i 1 § och som gäller honom eller för att återställa den skadade miljön i sitt tidigare skick,

2) kostnader som myndigheter har åsamkats på grund av åtgärder som har vidtagits i syfte att avvärja risken för eller verkningarna av störningar som avses i 1 § eller för att återställa miljön i sitt tidigare skick, om kostnaderna är skäliga i förhållande till störningen eller risken för störning och till den nytta åtgärderna har medfört, och

3) kostnader för nödvändiga utredningar för avvärjningsåtgärder eller för återställande av miljön enligt 1 och 2 punkten.

Denna paragraf tillämpas inte på kostnader som in-
drivs enligt 17 § viteslagen (1113/90).

Se VitesL, Af 102.

7 §. *Ersättningskyldiga.* Ersättningskyldiga enligt denna lag är, även när skadan inte har orsakats uppsätligen eller genom vårdslöshet,

1) den vars verksamhet har orsakat miljöskadan,

2) den som är jämförbar med en verksamhetsutövare som avses i 1 punkten, samt

3) den till vilken den skadevällande verksamheten har överlåtits, om mottagaren vid överlåtelsen kände eller borde ha känt till skadan eller en störning som avses i 1 § eller risk för dem.

Den jämförelse som avses i 1 mom. 2 punkten skall ske med beaktande av personens bestämmanderätt, hans ekonomiska relation till verksamhetsutövaren och beaktande av den ekonomiska nytta som han eftersträvar i verksamheten.

8 §. *Solidariskt ansvar.* De som är ersättningskyldiga ansvarar solidariskt för miljöskador som verksamheterna i fråga sannolikt har orsakat tillsammans.

Om inte något annat har avtalats, skall ersättningsansvaret fördelas mellan de solidariskt ansvariga efter vad som är skäligt med hänsyn till ansvarsgrunden, möjligheterna att förebygga skadan och omständigheterna i övrigt.

Ersättning får dock inte i fråga om den del som överskjuter den berördes andel dömas att betalas av den vars andel i att skadan uppstått är uppenbart ringa.

9 §. *Ersättning för framtida skador.* Kan den miljöskada som i framtiden orsakas av en störning uppskattas på förhand, skall ersättningen på begäran bestämmas på förhand som en engångsersättning eller som en årersättning. Om förhållandena senare ändras väsentligt eller den uppskattade skadan på något annat sätt väsentligt avviker från den skada som har uppstått på grund av störningen, kan den på förhand bestämda ersättningen korrigeras efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandena.

När en engångsersättning bestäms på förhand för en skada på en fastighet skall det bestämmas att ersättningen skall deponeras, om fastigheten på grund av in-

teckning eller enligt stadgandena om panträtt för obetald köpeskilling svarar för en fordran eller för en rätt att uppbära en viss avkomst i pengar eller varor och ägaren inte visar att rättsinnehavarna har samtyckt till att ersättningen får betalas till honom eller om inte domstolen finner att egendomen trots miljöskadan klart förmår svara för de rättigheter som belastar den. I fråga om deponering och lyftande av ersättningen gäller i tillämpliga delar 7 kap. lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77).

Se InlösningsL, Ci 626.

10 §. *Inlösningskyldighet.* Om en miljöskada leder till att en fastighet blir helt eller delvis onyttig för ägaren eller att det blir väsentligt svårare att använda fastigheten för dess ändamål, skall den skadeståndsskyldige på ägarens begäran inlösa fastigheten eller en del av den.

Om en domstol bestämmer att en fastighet eller en del av den skall inlösas, tillämpas i fråga om inlösen lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.

Om flera personer har orsakat skadan tillsammans, tillämpas 1 mom. endast i fråga om dem vilkas andel i hela skadan är väsentlig. Angående betalda lösenbelopp tillämpas vad som gäller i fråga om ersättningar som har betalats med stöd av 8 §.

11 §. *Ersättningsförfarande.* Talan enligt denna lag väcks vid den domstol som med stöd av 10 kap. rättegångsbalken kan pröva ett ärende som gäller skadestånd. Talan kan även väckas vid domstolen i den domkrets där den verksamhet som vållade miljöskadan pågick eller miljöskadan uppdagades.

Se RB kap. 10, Pr 101.

Jfr VattenL 14:1, Mi 601

12 §. *Tillämpning av lagen vid förfaranden enligt vissa andra lagar.* Om det vid ett förfarande enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter eller någon annan därmed jämförbar lag, lagen om allmänna vägar (243/54), lagen om enskilda vägar (358/62) eller gruvlagen (503/65) skall bestämmas ersättning för miljöskador som avses i denna lag, tillämpas vad denna lag stadgar om ersättningskyldighet och grunder för bestämmande av ersättning, dock inte 8-10 §§. Om en verksamhet enligt en lag som nämns ovan i denna paragraf orsakar personskada som skall betraktas som miljöskada, tillämpas denna lag.

Se L om allmänna vägar, Mi 203; L om enskilda vägar, Mi 207; GruvL, Mi 209; VattenL 11:3, Mi 601.

13 §. *Ikraftträdelse- och övergångsstadganden.* Denna lag träder i kraft den 1 juni 1995.

I fråga om ersättning på grund av verksamhet som har utövats innan lagen har trätt i kraft tillämpas tidigare lag, även om skadan har visat sig först efter att lagen har trätt i kraft.

Ci 304a L om miljöskadeförsäkring
30.1.1998/81

RP 82/1997, L 29 i 1999/90 - RP 163/1998

Denna lag trädde i kraft 1.1.1999, ang. ikraftträdande och övergångsbestämmelser, se § 27.

Se L om ersättning för miljöskador, Ci 304

na om panträtt för obefordran eller för en rätt pengar eller varor och ivarna har samtyckt till honom eller om inte den trots miljöskadan ieter som belastar den, ftande av ersättningen agen om inlösen av fast ter (603/77).

m en miljöskada leder delvis onyttig för äga- rarer att använda fast- den skadeståndsskyl- astigheten eller en del

tt en fastighet eller en s i fråga om inlösnings- endom och särskilda

t skadan tillsammans, om dem vilkas andel i ende betalda lösenbe- fråga om ersättningar

alan enligt denna lag stöd av 10 kap. rätte- ide som gäller skade- vid domstolen i den om vållade miljöska- pdagades.

förfaranden enligt vis- rfarande enligt lagen i särskilda rättigheter rbar lag, lagen om all- enskilda vägar (358/ all bestämmas ersätt- denna lag, tillämpas ningssskyldighet och ättning, dock inte 8- t en lag som nämns rsonskada som skall pas denna lag.

m enskilda vägar, Mi 207:

ingsstadganden. Den- 195.

l av verksamhet som i kraft tillämpas tidi- t sig först efter att la-

försäkring

1998

ikraftträdande och över-

304.

1 kap. Tillämpningsområde

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* För sådan miljöska- da enligt lagen om ersättning för miljöskador (737/ 1994) som i Finland utövad verksamhet har förorsaka- t i Finland samt för kostnader för avväjande av dessa skador och för kostnader för återställande av miljön i sitt tidigare skick betalas ersättning med stöd av denna lag,

1) om ersättning inte till fullo har kunnat drivas in hos den som enligt lagen om ersättning för miljöska- dor är ansvarig för ersättningen av skadan (den ersätt- ningsskyldige) och ersättning inte kan fås från en an- svarsförsäkring som den ersättningsskyldige tagit, eller

2) om det inte har kunnat utredas vem som är ersättningsskyldig.

Med stöd av denna lag ersätts inte sådana miljöska- dor som kan ersättas med stöd av lagen om olje- skyddsfonden (379/1974).

2 kap. Miljöskadeförsäkring

2 §. *Försäkringsskyldighet.* Sådana privaträttsliga sammanslutningar vilkas verksamhet är förenad med väsentlig risk för miljöskada eller vilkas verksamhet generellt medför olägenheter för miljön skall ha en försäkring med tanke på skada som är ersättningsgill enligt denna lag (miljöskadeförsäkring). Om försäkrings- skyldigheten bestäms närmare genom förordning.

F om miljöskadeförsäkring 2.10.1998/717

På föredragning av miljöministern föreskrivs med stöd av 2§ och 3§ 1 mom. lagen den 30 januari 1998 om miljöskadeförsäkring (81/ 1998):

1 §. *Verksamhet som omfattas av försäkringsskyldigheten.* Skyldig att uppta en i 2§ lagen om miljöskadeförsäkring (81/1998) avsedd miljöskadeförsäkring är en privaträttslig sammanslutning som har

1) ett sådant tillstånd av vattendomstolen som avses i 10 kap. 24 eller 31 § vattenlagen (264/1961),

2) ett sådant miljöföretag som avses i lagen om miljöföretags- förfarande (735/1991) och som beviljats av en regional miljöcentral, eller ett därmed jämförbart beslut om granskning av en luftvårdsan- målan som lämnats av en inrättning som avses i 1§ förordningen om miljöföretagsförfarande (772/1992), vilket beslut har meddelats med stöd av de bestämmelser i luftvårdslagen (67/1982) som gällde innan lagen om miljöföretagsförfarande trädde i kraft, eller

3) ett sådant tillstånd av säkerhetsteknikcentralen som avses i 32§ 1 eller 2 mom. kemikalielagen (744/1989). Med verksamhet som erhållit tillstånd jämställs också sådan verksamhet om vilken det gjorts en anmälan till säkerhetsteknikcentralen enligt 32§ 2 mom. kemikalielagen.

Försäkringsskyldigheten gäller inte verksamhet vars ändamål är 1) upplagring eller distribution av oljeprodukter eller tillverkning av smörjmedel,

2) rengöring av förorenat område, eller 3) återvinning av avfall, om inte verksamheten av någon annan orsak förutsätter ett sådant tillstånd eller en sådan anmälan som avses i 1 mom.

2 §. *Tidpunkten då försäkringsskyldigheten uppkommer.* Försä- ringen skall upptas inom tre månader från det att den sammanslut- ning som avses i 1§ har inlett sin verksamhet

3 §. *Tillsyn.* Om den regionala miljöcentralen upptäcker att en för- säkringsskyldig sammanslutning inte har någon försäkring, skall den uppmäna sammanslutningen att uppta en försäkring samt meddela Miljöförsäkringscentralen att försäkring saknas.

Försäkringsgivaren skall meddela den regionala miljöcentralen när en försäkring upphör.

4 §. *Ikraftträdande.* Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999.

Ätgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vid- tas innan förordningen träder i kraft.

3 §. *Tillsyn över försäkringsskyldigheten.* Den regio- nala miljöcentralen utövar tillsyn över att försäkrings- skyldigheten iakttas, så som närmare bestäms i förord- ning.

Den regionala miljöcentralen har rätt att för sin till- synsuppgift få upplysningar om gällande miljöskade- försäkringar av verksamhetsutövarna och av den Mil- jöförsäkringscentral som avses i 6§.

4 §. *Försäkringsgivare.* Miljöskadeförsäkring kan beviljas av ett sådant försäkringsbolag som med stöd av lagen om försäkringsbolag (1062/1979) eller lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) har rätt att i Finland bedriva försäkringsrörelse som hör till ska- deförsäkringsklass 13.

Ett försäkringsbolag som bedriver försäkringsrörel- se enligt denna lag får inte vägra att bevilja miljöska- deförsäkring.

5 §. *Försäkringsgivarens ansvar och försäkringsperi- oden.* En skada ersätts från den av försäkringsgivaren beviljade miljöskadeförsäkringen i det fallet att ersätt- ningen inte kan drivas in hos den ersättningsskyldige och inte heller kan fås från en ansvarsförsäkring som den ersättningsskyldige har tagit. En förutsättning för att skadan blir ersatt är att anspråk på ersättning har framställts under försäkringsperioden.

Försäkringsperioden är ett kalenderår. Om försäk- ringen träder i kraft mitt under ett kalenderår, upphör den första försäkringsperioden vid utgången av det pågående kalenderåret.

6 §. *Miljöförsäkringscentralen och dess medlemmars ansvar.* För skötseln av de i denna lag avsedda försäk- ringsgivarnas gemensamma ärenden finns en Miljö- försäkringscentral. Medlemmar i centralen är alla för- säkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet enligt denna lag. Centralens medlemmar ansvarar ge- mensamt för centralens förpliktelser.

Miljöförsäkringscentralen ansvarar för en skada

1) när den ersättningsskyldige inte har en sådan försäkring som avses i denna lag och ersättning inte har kunnat drivas in hos honom och inte heller kan fås från en ansvarsförsäkring som han har tagit, eller

2) när det inte har kunnat utredas vem som är ersättningsskyldig.

Miljöförsäkringscentralen kan ges i uppgift att er- sätta också de skador som försäkringsgivaren ansvarar för på basis av beviljad försäkring. Centralen använder då försäkringsgivarens talerätt vid en eventuell rättegång.

7 §. *Miljöförsäkringscentralens förvaltning samt till- synen över centralen.* Beslutanderätten i centralen utö- vas av allmänna mötet och styrelsen. Vid allmänna mötet har varje medlemsbolag lika stor andel av det sammanlagda röstetalet som medlemmens ansvarsan- del utgör på grundval av centralens stadgeenliga an- svarsfördelning då andelen räknas mellan de närva- rande medlemmarna. Allmänna mötet utser centra- lens styrelse. Styrelsen har minst fyra och högst sex medlemmar.

Centralen har två av allmänna mötet utsedda revi- sorer som skall vara av Centralhandelskammaren god- kända revisorer eller revisionssammanslutningar.

Centralen har en delegation, vars uppgift är att upp- rätthålla och främja samarbetet mellan medlemsbola- gen och de olika intressegrupperna inom miljöskade- försäkringen.

Beträffande centralens förvaltning och medlemmar- nas förpliktelser bestäms närmare i stadgarna, vilka fastställs av vederbörande ministerium. På centralen tillämpas dessutom vad som bestäms i föreningslagen

(503/1989), om inte något annat följer av denna lag eller centralens stadgar.

Försäkringsinspektionen utövar tillsyn över centralens verksamhet. I fråga om tillsynen iakttas i tillämpliga delar vad som i lagen om försäkringsbolag och lagen om utländska försäkringsbolag bestäms om tillsynen över försäkringsbolag. (29.1.1999/90)

Se L om Försäkringsinspektionen, Fi 221.

8 §. **Försäkringspremie.** Försäkringspremien skall bestämmas så att den skadelidandes fördel tryggas. Premien skall dock stå i rimlig proportion till de kostnader som försäkringarna medför. När premien bestäms skall dessutom beaktas omfattningen av den i denna lag avsedda affärsverksamhet som den försäkringsskyldiga sammanslutningen bedriver samt den risk för miljöskada som är förenad med verksamheten, ävensom annan olägenhet som åsamkas miljön.

9 §. **Försummelse av försäkringsskyldigheten.** En försäkringsskyldig sammanslutning som försummat att uppta försäkring är skyldig att för tiden för försummelsen till Miljöförsäkringscentralen betala en av centralen fastställd gottgörelse som motsvarar högst en tiotubbel genomsnittlig försäkringspremie. I beslut om fastställande av gottgörelse får ändring sökas hos länsrätten på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Försäkringsinspektionen meddelar föreskrifter om hur den genomsnittliga försäkringspremien beräknas. (29.1.1999/90)

Försäkringspremien och den i 1 mom. nämnda gottgörelsen jämte dröjsmålsränta får drivas utan dom eller beslut in i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (367/1961).

10 §. **Uppsägning och upphörande av försäkring.** Försäkringen fortgår en försäkringsperiod i sänder, om den inte sägs upp skriftligen senast tre månader före utgången av försäkringsperioden. Försäkringstagarens uppsägningsanmälan skall åtföljas av ett intyg över att en ny försäkring har tecknats.

Om den verksamhet som avses i 2 § upphör eller sammanslutningen upphör med sin verksamhet eller om försäkringsskyldigheten annars upphör, skall försäkringstagaren meddela försäkringsgivaren detta skriftligen. Försäkringen upphör en månad efter det att meddelandet har inkommit till försäkringsgivaren.

11 §. (29.1.1999/90) **Försäkringsinspektionens rätt att få upplysningar och meddela föreskrifter.** Försäkringsbolaget skall tillställa Försäkringsinspektionen de allmänna och särskilda försäkringsvillkor som gäller miljöskadeförsäkring för kannedom senast en månad innan villkoren tas i bruk.

Försäkringsinspektionen kan kräva att försäkringsbolaget och Miljöförsäkringscentralen tillställer Försäkringsinspektionen en utredning om de försäkringspremiegrunder, formular och andra handlingar som bolaget använder i kontakterna med försäkringstagarna.

Försäkringsinspektionen kan meddela föreskrifter om förandet av statistik över försäkringar och skador.

Försäkringsbolagen och Miljöförsäkringscentralen skall på det sätt som Försäkringsinspektionen föreskriver utföra sådana undersökningar och beräkningar som deras åligganden enligt denna lag förutsätter.

L 29.1.1999/90 trädde i kraft 1.4.1999

De tillstånd, föreskrifter, upplysningar och andra beslut som vederbörande ministerium har utfärdat om miljöskadeförsäkring och om

tillsynen över Miljöförsäkringscentralen och vilkas utfärdande av denna lag träder i kraft överförs på Försäkringsinspektionen, fortsätter att gälla tills Försäkringsinspektionen beslutar något annat. Se L om Försäkringsinspektionen, Fi 221.

3 kap. Ersättningar

12 §. **Bestämmande av ersättning.** En ersättning bestäms med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om ersättning för miljöskador. Med stöd av denna lag betalas dock inte någon sådan ersättning för framtida skador som avses i 9 § lagen om ersättning för miljöskador, och försäkringsgivaren har inte heller sådan inlösningskyldighet som avses i 10 § i nämnda lag.

13 §. **Den skadelidandes självrisk.** En ersättning minskas med den skadelidandes självriskandel, som är 2000 mark om den skadelidande är en fysisk person och 20000 mark om den skadelidande är en juridisk person.

De markbelopp som anges i 1 mom. kan ändras genom förordning, om förändringar i den allmänna prisnivån ger anledning därtill.

14 §. **Den skadelidandes medverkan.** Om den skadelidande har medverkat till skadans uppkomst, betalas ersättning enbart till den del andra orsaker har medverkat till skadans uppkomst. Är den skadelidande en fysisk person, kan dock hans medverkan beaktas som en faktor som minskar ersättningen endast om medverkan har varit uppsåtlig eller berott på grov vårdslöshet.

15 §. **Ersättningsens maximibelopp.** Med stöd av denna lag betalas i ersättning för ett och samma försäkringsfall högst 30 miljoner mark. För två eller flera försäkringsfall som anmälts under en och samma försäkringsperiod betalas dock sammanlagt högst 50 miljoner mark i ersättning.

Skador som orsakats av en och samma föroreningsfall eller någon annan liknande störning betraktas som ett och samma försäkringsfall, oberoende av om anspråk på ersättning har framställts under en eller flera försäkringsperioder. Om ersättningsanspråk för dylika skador framställs under olika försäkringsperioder, anses de hänföra sig till den försäkringsperiod under vilken det första ersättningsanspråket har framställts.

De markbelopp som nämns i 1 mom. kan ändras genom förordning, om förändringar i den allmänna prisnivån ger anledning till det eller om antalet försäkringsbolag som bedriver försäkringsverksamhet som avses i denna lag förändras väsentligt eller om dessa bolags risktäckningskapacitet förändras väsentligt.

16 §. **Den skadelidandes skyldighet att lämna utredning.** För att få ersättning med stöd av denna lag skall den skadelidande visa

1) att ersättning inte har kunnat drivas in hos den ersättningsskyldige genom utmatning eller på grund av att konkurs eller annat insolvensförfarande har påbörjats eller att den ersättningsskyldiga har upplösts och ersättning inte kan fås från en ansvarsförsäkring som den ersättningsskyldige har tagit, eller

2) att det inte kan utredas vem som är ersättningsskyldig, med beaktande av den skadelidandes möjligheter att utreda ersättningsskyldigheten.

17 §. **Framställande av ersättningsanspråk samt preskription.** Då ersättning yrkas med stöd av denna lag skall skadan anmälas skriftligen till försäkringsgivaren eller Miljöförsäkringscentralen senast tre år efter det att den skadelidande fick kannedom om att ersättning inte kan drivas in hos den ersättningsskyldige el-

att det inte kan skyldig.

Av särskilda skall all prövning även anspråk på ersättning näst 10 år efter de

Om ett skadeerska skada är anhängig utan hinder om ett år efter de har vunnit laga kraft

18 §. **Utbetalning av skador.** Utbetalning av skador skall betala inte betala tre månader efter försäkringscentralen 16 § samt de övriga i 69 § lagen som behövs för

Ersättningar för betalas ut under följer efter skadning då ännu in ut senast tre månader eller Miljöförsäkringscentralen samt de handlingar

Om det max 15 § inte räcker för alla de skadningsperioder om proportion till sätts. Ersättning ut före and återkrävs inte.

Om det på sannolikt att 3 mom. kan i ersättning tills den fulla ersättningen

19 §. **Fördelning av ersättning.** Fördelningen av ersättningen betalas ningen per a mom. ranta ersättning eller regressrings- eller p försäkringsv

20 §. **Sammen skada rec stöd av någ av från ersät**

Har den denna lag, o ning från de söringsgiva jöförsäkring ringsgivaren

21 §. **Ind med stöd a dexjusteras arbetstagar**

Det förs av grunder år skyldig i nisterium

ideförsäkring

likas utfärdande när inspektionen, försäkringsbolaget eller något annat.

En ersättning be-
delar av lagen om
av denna lag be-
ning för framtida
ättning för miljö-
nte heller sådan
i nämnda lag.
En ersättning
ivriskandel, som
en fysisk person
de är en juridisk

i. kan ändras ge-
n allmänna pris-

Om den skadeli-
komst, betalas er-
tiker har medver-
delidande en fy-
n beaktas som en
st om medverkan
vårdslöshet.

Med stöd av den-
h samma försäk-
ör två eller flera
och samma för-
lagt högst 50 mil-

En förorenings-
ng betraktas som
ende av om an-
der en eller flera
anspråk för dyli-
särskningsperioder,
ingsperiod under
t har framställts.
m. kan ändras ge-
en allmänna pris-
n antalet försäk-
verksamhet som
gt eller om dessa
las väsentligt.

t att lämna utred-
iv denna lag skall

drivas in hos den
ig eller på grund
örfarande har på-
liga har upplösts
ansvarsförsäkring
it, eller

En är ersättnings-
elidandes möjlig-
ten.

anspråk samt pre-
stöd av denna lag
I försäkringsgiva-
senast tre år efter
lön om att ersätt-
ningsskyldige el-

L om miljöskadeförsäkring

er att det inte kan utredas vem som är ersättnings-
skyldig.

Av särskilda skäl kan ett ersättningsanspråk upptas
till prövning även senare än vad som bestäms i 1 mom.
Anspråk på ersättning skall dock alltid framställas se-
nast 10 år efter det att skadan framkommit.

Om ett skadeersättningsmål som gäller en och sam-
ma skada är anhängigt i domstol, kan anspråk på er-
sättning utan hinder av 1 och 2 mom. framställas in-
om ett år efter det att domen i skadeersättningsmålet
har vunnit laga kraft.

18 §. Utbetalning av ersättning. Ersättning för per-
sonskador skall betalas ut eller meddelande om att er-
sättning inte betalas ut lämnas skyndsamt och senast
tre månader efter det att försäkringsgivaren eller Mil-
jöförsäkringscentralen fått den utredning som avses i
16 § samt de övriga handlingar och uppgifter som av-
ses i 69 § lagen om försäkringsavtal (543/1994) och
som behövs för ersättningsärendet.

Ersättningar för andra skador än personskador skall
betalas ut under april månad under det kalenderår som
följer efter skadeanmälan. Om utbetalning av ersätt-
ning då ännu inte är möjlig, skall ersättningen betalas
ut senast tre månader efter det att försäkringsgivaren
eller Miljöförsäkringscentralen har fått den utredning
samt de handlingar och uppgifter som avses i 1 mom.

Om det maximala ersättningsbelopp som nämns i
15 § inte räcker till för utbetalning av full ersättning
för alla de skador som under en och samma försäk-
ringsperiod anmälts till centralen, fördelas beloppet i
proportion till storleken av varje skada som skall er-
sättas. Ersättningar för personskador skall dock beta-
las ut före andra ersättningar. Utbetalda ersättningar
återkrävs inte.

Om det på grundvalen av redan kända skadefall är
sannolikt att ersättningen måste sänkas i enlighet med
3 mom., kan Försäkringsinspektionen besluta att i er-
sättning tills vidare skall utbetalas endast en del av
den fulla ersättningen. (29.1.1999/90)

19 §. Fördrojd utbetalning av ersättning. Fördrojs ut-
betalningen av ersättning, skall den fördrodda ersätt-
ningen betalas förhöjd för dröjsmålstiden. Förhöj-
ningen per år följer den räntefot som avses i 4 § 3
mom. räntelagen (633/1982). Skyldigheten att betala
ersättningen förhöjd gäller dock inte på samordning
eller regressrätt grundade prestationer mellan försäk-
rings- eller pensionsanstalter som bedriver lagstadgad
försäkringsverksamhet.

20 §. Samordning och regressrätt. Om ersättning för
en skada redan har betalats till den skadelidande med
stöd av någon annan lag, dras det utbetalda beloppet
av från ersättningen enligt denna lag.

Har den skadelidande fått ersättning med stöd av
denna lag, övergår den skadelidandes rätt att få ersätt-
ning från den som är ansvarig för skadan på den för-
säkringsgivare som har betalt ersättningen eller på Mil-
jöförsäkringscentralen intill det belopp som försäk-
ringsgivaren eller centralen har betalt ut i ersättning.

21 §. Indexjustering. Fortloppande ersättningar som
med stöd av denna lag utbetalas för personskador in-
dexjusteras i enlighet med 9 § lagen om pension för
arbetstagare (395/1961).

Det försäkringsbolag som svarar för utbetalningen
av grundersättningen eller Miljöförsäkringscentralen
är skyldig att göra indexjusteringen. Ifrågavarande mi-
nisterium utfärdar bestämmelser om hur de kostnader

som förhöjningen årligen orsakar försäkringsbolagen
och centralen skall fördelas mellan dem enligt verk-
samhetens omfattning.

4 kap. Särskilda bestämmelser

22 §. Miljöförsäkringsnämnden. Statsrådet tillsätter
för tre år i sänder en miljöförsäkringsnämnd.

Nämnden är verksam i anslutning till Miljöförsäk-
ringscentralen, och dess uppgift är att till den som
kraver eller krävs på ersättning med stöd av denna lag
ge rekommendationer om ersättning för miljöskador.

Om nämndens sammansättning och behandlingen
av ärenden i nämnden samt om kostnaderna för be-
handlingen av ärendena bestäms genom förordning.

Se F om miljöförsäkringsnämnden 30.12.1998/1177.

23 §. Forum. Tvistemål som gäller ersättning enligt
denna lag kan anhängiggöras även i den tingsrätt in-
om vars domkrets kärandens hemkommun finns

Talan som gäller ersättning kan väckas i tingsrätten
först efter det att miljöförsäkringsnämnden har avgett
utlåtande om försäkringsgivarens eller Miljöförsäk-
ringscentralens ersättningsbeslut.

24 §. Rätt att få upplysningar. Försäkringsgivaren,
Miljöförsäkringscentralen och miljöförsäkringsnäm-
nden har rätt att, för utredningen av försäkrings- eller
ersättningsärenden som de behandlar, av myndighe-
ter, den som utövar hälso- eller sjukvårdsverksamhet,
pensionsskyddscentralen samt försäkrings- och pen-
sionsanstalterna få de upplysningar som är nödvändi-
ga, utan hinder av vad som bestäms om de sistnäm-
das tystnadsplikt.

25 §. Tystnadsplikt. Den som deltagit i behandling-
en av ett ärende som avses i denna lag eller som på
tjänstens vägnar eller på något annat sätt i sin syssla
fått kännedom om behandlingen av ett sådant ärende
får inte utan tillstånd för utomstående röja något som
enligt lag eller förordning skall hållas hemligt.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 1
mom. döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om
inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § straff-
lagen, eller om inte strängare straff bestäms för gär-
ningen på något annat ställe i lag.

26 §. Bemyndigande att utfärda förordning. Närmare
bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfär-
das genom förordning.

5 kap. Ikraftträdande

27 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.
Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

I fråga om ersättning för en skada som har orsakats
av verksamhet som har bedrivits före lagens ikraftträ-
dande tillämpas inte denna lag, även om skadan har
visat sig först efter lagens ikraftträdande.

En sammanslutning som bedriver sådan verksam-
het som avses i 2 § skall inom tre månader räknat från
lagens ikraftträdande uppta miljöförsäkring för en hel
försäkringsperiod.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter
får vidtas innan den träder i kraft.